

VIETOS VEIKLOS GRUPĒ „PAJŪRIO KRAŠTAS“

VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

Vietos veiklos grupēs „Pajūrio kraštas“ 2016-2023 metų vietos plētros strategija

Gargždai

2015

TURINYS		Psl.
I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI		
1.	VVG vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2023 m. ir VVG misija	3
2.	VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė	5
3.	VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)	38
4.	VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka	40
II DALIS. KOKIE MŪSŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?		
5.	VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys	42
6.	VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su ESIF teminiais tikslais ir EŽŪFKP prioritetais bei tikslinėmis sritimis	43
7.	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	44
III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?		
8.	LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas	46
9.	VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas	63
10.	VPS įgyvendinimo veiksmų planas	77
11.	VPS finansinis planas	82
12.	VPS įgyvendinimo rodikliai	84
13.	VPS įgyvendinimo vidaus stebėseną ir valdymas	86
IV DALIS. PRIEDAI		
1 priedas. VVG teritorijos situacijos analizei naudojama 2011 m. statistinė informacija apie VVG teritorijos gyventojus: VVG teritorijos gyventojai ir jų pasiskirstymas pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietovę, užimtumą, socialinę padėtį.		91
2 priedas. VVG teritorijos situacijos analizei naudojama 2013 m. (2014 m.) statistinė informacija apie VVG teritorijos gyventojus: VVG teritorijos gyventojai ir jų pasiskirstymas pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietovę, užimtumą, socialinę padėtį.		92
3 priedas. VVG narių sąrašas		93
4 priedas. Anketinės apklausos rezultatų suvestinė		99
5 priedas. Anketos forma		106
6 priedas. Susitikimų sąrašai		109
7 priedas. Protokoliai		151
8 priedas. Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos informacija apie VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos socialinę ir ekonominę situaciją.		174

I DALIS. KAS MES: ESAMA SITUACIJA IR MŪSŲ SIEKIAI

1. VVG vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2023 m. ir VVG misija

1.1.

Informacija apie VVG

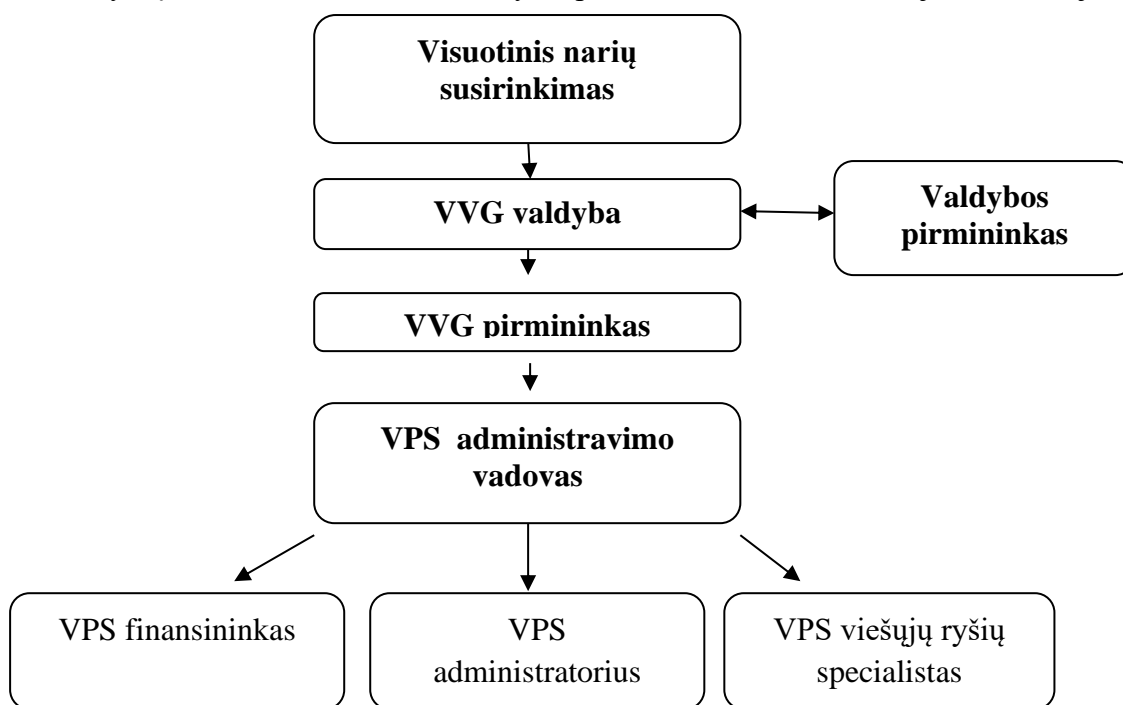
Vietos veiklos grupė „Pajūrio kraštas“ (toliau – VVG „Pajūrio kraštas“) įsteigta 2008 m. sausio 28 d., atsižvelgiant į visus LEADER principus. VVG steigėjai - 3 fiziniai asmenys. Būstinės vieta - Klaipėdos g. 74, Gargždai.

VVG „Pajūrio kraštas“ įgyvendinta vietos plėtros strategija „Klaipėdos rajono kaimo vietovių plėtros strategija“ atskleidė didelį potencialą įgyvendinti naują požiūrį į kaimo plėtrą, kai strateginiai sprendimai priimami remiantis vietos žinojimu ir partneryste, apjungiant visų kaimo plėtros dalyvių pastangas ir skatinant iniciatyvą „iš apačios“. VVG prisideda prie regiono plėtros procesų skatinimo ir koordinavimo, yra atvira ir dinamiška, jungianti trijų sektorių partnerystę. Būdami inovatyvūs, konkurencingi, atviri ir dinamiški, esame patrauklūs Lietuvos ir užsienio partneriams.

Daugelis VVG „Pajūrio kraštas“ narių turi didelę patirtį įgyvendinant *LEADER* pobūdžio iniciatyvas. Šiuo metu vietos veiklos grupę „Pajūrio kraštas“ sudaro 53 nariai (žr. priedą Nr. 3), kurie atstovauja pilietinės visuomenės (32 nariai), verslo (20 narių) ir vietos valdžios (1) sektoriams.

VVG „Pajūrio kraštas“ valdybą sudaro 12 narių, kurių atstovavimas atitinka Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Parama LEADER programos vietos plėtrai (bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP))“ įgyvendinimui keliamus reikalavimus: 41,67% valdybos narių (5 valdybos nariai) atstovauja pilietinės visuomenės sektoriui; 33,33 % valdybos narių (4 valdybos nariai) atstovauja verslo sektoriui ir 25 % valdybos narių (3 valdybos nariai) atstovauja vietos valdžios sektoriui. VVG valdyboje taip pat išlaikyta lyčių pusiausvyra: 41,67 % valdybos sudaro vyrai (5 valdybos nariai) ir 58,33% moterys (7 valdybos narės).

VVG valdymą užtikrina VVG nariai, valdyba, pirmininkas ir administracijos darbuotojai.

1. pav. VVG valdymo struktūros schema

	VPS administracija: • VPS administravimo vadovas; • VPS finansininkas; • VPS administratorius; • VPS viešųjų ryšių specialistas.
1.2.	VVG vertybės Vertės kūrimas: VVG vykdydama savo veiklą, bendradarbiaudama su verslo, politiniu ir nevyriausybiniais sektoriais, siekia kurti finansinę, socialinę ir kultūrinę vertę savo atstovaujama teritorijai bei jos gyventojams. Atvirumas: Vykdydama savo veiklą VVG vadovaujasi atvirumo principu, veiklą vykdo skaidriai, į sprendimų priėmimą įtraukia visas suinteresuotas šalis, partnerius ir kviečia juos teikti pasiūlymus veiklos tobulinimui. VVG į veiklą lygiomis teisėmis įtraukia visas socialines grupes, nediskriminuoja žmonių pagal lytį, rasę, socialinį statusą, politines ar kitas pažiūras. Atsakomybė-įsipareigojimas: VVG prisiima visą atsakomybę už savo veiklą, atsako už priimamus sprendimus. VVG atsakingai laikosi žodžio ir priimtų įsipareigojimų, daro viską, kad išpildytų duotus pažadus.
1.3.	VVG teritorijos vizija iki 2030 m. Tolygiai besivystantis rajonas, kuriame sukūrę aukštą gyvenimo kokybę, gyvena laimingi žmonės. Rajono gyventojai yra aktyvūs, iniciatyvūs ir verslūs, gebantys kurti darbo vietas, taikantys inovatyvias technologijas ir bendradarbiaujantys tarpusavyje. VVG siekia įgalinti atstovaujama teritoriją tapti savarankiškai besivystančiu rajonu. Gyventojai bendradarbiaudami tarpusavyje, turėtų gebėti, kurti ar plėsti verslus, siekiant kurti darbo vietas. Visa tai turėtų kelti pragyvenimo lygį, dėl ko rajono gyventojai didžiuotųsi savo kraštu ir būtų laimingi.
1.4.	VVG misija Skatinti ir koordinuoti bendruomenių ir verslo iniciatyvas, bendradarbiavimą, inovatyvumą, skirtą gyvenimo kokybės gerinimui. VVG dirba tam, kad padėtų gyventojams vykdyti projektus, mokyti juos, skatinti jų aktyvumą bei įgalinti juos savarankiškai užsiimti projektais, kuriančiais darbo vietas, socialinę gerovę bei gerinančiais gyvenimo lygį rajone.

2. VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė

2.1. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys, teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Išsidėstymas ir gyventojų tankumas

Klaipėdos rajonas yra vakarinėje Lietuvos Respublikos dalyje. Vakaruose ribojasi su Baltijos jūra, Kuršių mariomis ir Klaipėdos miesto savivaldybe, šiaurės kaimynai – Palangos miesto savivaldybė, Kretingos ir Klaipėdos rajonai, rytų – Rietavas ir Šilalės rajonas, pietų – Šilutės rajonas. Rajonas priklauso Klaipėdos apskričiai.

Klaipėdos rajono savivaldybės plotas sudaro 1 336 km², Gargždų miestas užima 1,735 km². Taigi VVG „Pajūrio kraštas“ teritoriją sudaro 1 334,3 km². Klaipėdos rajono plotas sudaro 2 proc. Lietuvos ir 26,6 proc. apskrities teritorijos¹.

Klaipėdos rajone yra 11 seniūnijų, rajono centras – Gargždų miestas. VVG „Pajūrio kraštas“ veiklos teritorija apima visas kaimiškas Klaipėdos rajono seniūnijas, t.y. 10 iš 11 rajono seniūnijų, išskyrus Gargždų miesto seniūniją:

1. Agluonėnų seniūniją;
2. Dauparų-Kvietinių seniūniją;
3. Dovilų seniūniją;
4. Endriejavo seniūniją;
5. Judrėnų seniūniją;
6. Kretingalės seniūniją;
7. Priekulės seniūniją;
8. Sendvario seniūniją;
9. Veiviržėnų seniūniją;
10. Vėžaičių seniūniją².

Pagal administracinį suskirstymą 2011 metais VVG teritorijoje buvo 578 gyvenamosios vietovės: 349 viensėdžiai; 220 kaimų; aštuoni miesteliai – Agluonėnai, Dvilai, Endriejovas, Judrėnai, Kretingalė, Plikiai, Veiviržėnai, Vėžaičiai; vienas miestas (iki 6 tūkst. gyventojų) – Priekulė. 2014 m. padidėjo viensėdžių skaičius iki 364, todėl bendras gyvenamųjų vietovių skaičius VVG teritorijoje taip pat padidėjo, ir viso jų buvo 593 (žr. 2.1.1. lentelė).

2.1.1. lentelė. VVG teritorijos administracinis suskirstymas pagal gyvenamąsias vietoves³

Seniūnija	Viensėdžiai (vienkiemiai)*		Kaimai**		Miesteliai***		Miestai iki 6 tūkst. gyventojų	
	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.
Agluonėnų	219	232	11	11	1	1	0	0
Dovilų	29	29	4	4	1	1	0	0
Endriejavo	24	24	3	3	1	1	0	0
Judrėnų	0	0	13	13	1	1	0	0
Kretingalės	9	9	32	32	2	2	0	0
Kvietinių-Dauparų	16	16	22	22	0	0	0	0
Priekulės	9	9	35	35	0	0	1	1
Sendvario	1	1	22	22	0	0	0	0
Vėžaičių	42	44	29	29	1	1	0	0
Veiviržėnų	0	0	49	49	1	1	0	0
Iš viso:	349	364	220	220	8	8	1	1

¹ http://regionai.stat.gov.lt/lt/klaipedos_apskritis/klaipedos_rajono_savivaldybe.html

² http://regionai.stat.gov.lt/lt/klaipedos_apskritis/klaipedos_rajono_savivaldybe.html

³ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8.

Viensėdžiai (vienkiemiai) - gyvenamosios vietovės, susidedančios iš pavienių sodybų.*

*Kaimas** - gyvenamosios vietovės, neturinčios miestų ir miestelių požymių*

*Miestelis*** - kompaktiškai užstatytos gyvenamosios vietovės, turinčios nuo 500 iki 3000 gyventojų, kurių dauguma gyventojų dirba pramonėje, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityje, taip pat tradiciniai miesteliai.*

2.1.2. lentelėje pateikti duomenys apie gyventojų pasiskirstymą pagal gyvenamąsias vietas rodo, jog daugiausia VVG teritorijos gyventojų tiek 2011 m., tiek 2014 m. gyveno gyvenamosiose vietovėse turinčiose nuo 201 iki 1000 gyventojų (29,7 proc. visų gyventojų) bei gyvenamosiose vietovėse turinčiose nuo 1001 iki 2999 gyventojų (28 proc. visų gyventojų). Analizuojant gyventojų pasiskirstymą gyvenamosiose vietovėse pagal turimus duomenis, galima daryti išvadą, kad gyventojų skaičius, lyginant 2011 m. ir 2014 m. didėjo visose gyvenamosiose vietovėse.

2.1.2. lentelė. VVG teritorijos gyventojų skaičius pagal gyvenamąsias vietas⁴

Seniūnija	Gyvenantys viensėdžiuose (vienkiemiuose)		Gyvenantys gyv. vietovėse iki 200 gyventojų (išskyrus viensėdžius)		Gyvenantys gyv. vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų		Gyvenantys gyv. vietovėse nuo 1001 iki 2999 gyventojų		Gyvenantys gyv. vietovėse nuo 3000 iki 6000 gyventojų (išskyrus savivaldybių centrus)	
	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.
Agluonėnų	505	469	182	169	647	621	0	0	0	0
Dovilų	213	328	850	1000	2300	2400	1200	1200	0	0
Endriejavo	564	492	268	250	989	974	0	0	0	0
Judrėnų	0	0	257	208	510	505	0	0	0	0
Kretingalės	87	89	1251	1237	2465	2662	1082	1125	0	0
Kvietinių-Dauparų	37	35	873	692	2016	2343	0	0	0	0
Priekulės	849	938	785	877	655	650	5903	5963	0	0
Sendvario	13	16	0	0	0	0	0	0	4702	5898
Vėžaičių	185	170	2129	2248	544	526	1859	1758	0	0
Veiviržėnų	145	139	912	783	2210	2202	0	0	0	0
Iš viso:	2598	2676	7507	7464	12336	12883	10044	10046	4702	5898

Apibendrinant VVG „Pajūrio kraštas“ atstovaujamą teritoriją išsidėstymo atžvilgiu, galima teigti, kad ši teritorija išsidėsčiusi jos gyventojams palankioje vietoje, kadangi netoli yra apskrities centras Klaipėda (čia rajono gyventojai gali dirbti, mokytis, apsipirkti, dalyvauti kultūriniame gyvenime), taipogi Baltijos jūra, teritorijoje eina automobilių magistralė Klaipėda-Vilnius-Minkas. Žvelgiant į VVG „Pajūrio kraštas“ atstovaujamą teritoriją gyventojų tankumo atžvilgiu, galima prieiti prie išvados, kad Klaipėdos rajono bendruomenė nėra maža, tačiau teritorija yra retai apgyvendinta, kadangi vidutinis gyventojų tankumas yra mažesnis nei šalies vidurkis.

VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas

VVG „Pajūrio kraštas“ atstovaujama teritorija yra vientisa geografinė, administracinė, socialinė, ekonominė ir kultūrinė prasmėmis.

Geografinis ir administracinis vientisumas⁵

⁴ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

⁵ Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo specialusis planas. Konceptija. Internetinė prieiga: https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwit88bMm5PLAhUJIpoKHZ9WAuUQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.webpartner.lt%2Fklaipeda_raj%2Fsubsystems%2Fweb%2Fdoc.php%3

VVG „Pajūrio kraštas“ atstovaujama teritorija sutampa su Klaipėdos rajono savivaldybės administracine teritorija (išskiriamas tik Gargždų miestas, nes jame gyventojų skaičius viršija 6 tūkst.), teritorija yra neperskirta jokiais kitais geografiniais elementais ar demografinėmis teritorijomis. Didžiausią teritorijos plotą užima žemės ūkio naudmenos (56 proc. visos atstovaujamos teritorijos), taip pat miškai (26 proc.).

Teritoriškai Klaipėdos rajono savivaldybė puslankiu apsupa Klaipėdą bei prieina prie Baltijos jūros ir Kuršių marių. Rajono teritorija pasižymi gana didele saugomų teritorijų gausa, pakankamai turtinga įvairiais gamtiniais ištekliais, ypač respublikinės reikšmės draustiniais ir vandens telkiniais – tai sukuria rekreacinio-gamtinio turizmo plėtros potencialą. Vaizdingą kraštovaizdį kuria ne tik jūros pakrantė su Regioninio parko teritorija, kuriame – keli draustiniai, daug gamtos paminklų, bet ir nemažai upių.

Teritorijoje iš viso yra 10 seniūnijų. Klaipėdos rajoną kerta du transporto koridoriai: Klaipėda–Vilnius ir Šilutė–Liepoja, du geležinkeliai: Klaipėda-Vilnius ir Klaipėda-Pagėgiai. Dirvupiuose yra Klaipėdos oro uostas.

Socialinis vientisumas

VVG „Pajūrio kraštas“ atstovaujama teritorija yra vientisa socialiniu požiūriu, nes naudojama bendra rajono infrastruktūra, socialinės paslaugos yra teikiamos rajono lygmenyje, teritorijoje pagrinde vyrauja bendra etnokultūra, papročiai, tikėjimas.

Klaipėdos rajone gyventojams sudarytos sąlygos įgyti išsilavinimą – veikia gimnazijos, vidurinės, pagrindinės, pradžios mokyklos, mokyklos-darželiai, ugdymo centras, ikimokyklinio ugdymo įstaigos, vaikų muzikos mokyklos, moksleivių namai. Siekiant įgyti aukštąjį išsilavinimą, artimiausios įstaigos įsikūrusios apskrities centre – Klaipėdoje.

Ekonominis vientisumas⁶

VVG „Pajūrio kraštas“ atstovauja Klaipėdos rajone registruotoms organizacijoms. Visoje teritorijoje vyrauja panašios sąlygos ūkininkauti ar užsiimti verslu. Klaipėdos rajono savivaldybėje pagaminama apie 3 proc. Lietuvos pramonės produkcijos. Svarbiausios teritorijos pramonės šakos: naftos gavyba (bendrovės „Geonafta“, „Minijos nafta“, „Manifodas“), statybinių medžiagų gamyba (Gargždų plytų gamykla), medienos apdirbimo, baldų ir kitų medienos gaminių gamyba, mėsos pramonė, žuvų apdorojimas ir konservavimas. Yra naminių gyvūnų maisto, maisto pramonės, metalo ir jo gaminių, biologinio kuro, trąšų gamybos, siuvimo, akmens apdirbimo, statybos įmonių.

Klaipėdos rajone išvystyta apdirbamoji pramonė, sukurianti 32 proc. darbo vietų ir generuojanti beveik 64 proc. sukuriamos pridėtinės vertės. Didžiausia transporto ir logistikos sektoriaus įmonių koncentracija yra Klaipėdos rajono vidurio bei miesto ir priemiesčio seniūnijose, kur didžiausia verslo ir pramonės koncentracija bei geriausiai išvystyta susisiekimo keliais, geležinkeliais bei jūrų transportu infrastruktūra.

Kultūrinis identitetas⁷

Etnokultūriškumo požiūriu didelę vertę turi net 53 proc. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos, kadangi ten išsidėstę įvairios nacionalinės svarbos valstybės istorijos ir regioninės svarbos kultūrinės vertybės. Klaipėdos rajonas aprėpia skirtingų kultūrinių tradicijų istorines teritorijas: Lietuvos vakarinį ruožą ir istorinį Klaipėdos kraštą. Tai sąlygojo Klaipėdos rajono kultūrinio palikimo įvairialypiškumą. Taipogi analizuojamas Klaipėdos rajonas Lietuvoje išsiskiria etniniu požiūriu, jame sutinkamas dviejų etninių grupių – Mažosios Lietuvos lietuvininkų ir Didžiosios Lietuvos žemaičių

FitemID%3D13218&usg=AFQjCNFy5ZE9fAWrARb5NXsrcjVCAg55A&sig2=zCSLIYDtt7ZUr_GMluArMA&bvm= bv.115277099,d.bGs&cad=rja

⁶ Klaipėdos rajono plėtros strateginis planas 2009-2020 m. Internetinė prieiga: http://klaipedos-r.lt/oldweb/gallery/_klaipedosr//strategija/pletros_planas2020_m.pdf

⁷ Klaipėdos rajono strateginis veiklos planas 2010-2012 m., internetinė prieiga:

https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0ahUKEwiK7prbnJPLAhXBF5oKHe8hAOgQFggrMAM&url=http%3A%2F%2Fklaipedos-r.lt%2Foldweb%2Fgallery%2F_klaipedosr%2F%2Fstrategija%2F1a_forma2010.doc&usg=AFQjCNHK_SzFUfx90cbQ_SOsDBEch_bILA&sig2=_KHJ7TviMztZeNhQa9BHaw&bvm= bv.115277099,d.bGs&cad=rja

– istorinis ir kultūrinis palikimas. Kretingalės, Sendvario, Dobilų, Agluonėnų ir Priekulės seniūnijos priklauso Mažosios Lietuvos etnografiniam regionui, o Dauparų-Kvietinių, Vėžaičių, Endriejavo, Judrėnų ir Veiviržėnų seniūnijos – žemaitiškajai daliai (padalijimas sąlyginis – pagal seniūnijų ribas).

APIBENDRINIMAS:

- ❖ Patogi rajono geografinė padėtis, bendras rajono plotas – 1 334,3 km² (R1);
- ❖ 2014 m. rajone yra 364 viensėdžiai (vienkiemiai), 220 kaimų, 1 miestelis ir 1 miestas iki 6 tūkst. gyventojų (R2);
- ❖ Daugiausia VVG teritorijos gyventojų gyvena gyvenamosiose vietovėse turinčiose nuo 201 iki 1000 gyventojų (29,7 proc. visų gyventojų) bei gyvenamosiose vietovėse turinčiose nuo 1001 iki 2999 gyventojų (28 proc. visų gyventojų) (R3).

2.2.	VVG teritorijos gyventojų poreikių analizė

VVG „Pajūrio kraštas“ stengėsi surinkti kuo platesnę informaciją apie vietos gyventojų poreikius, identifikuoti jų interesus, siekius bei problemas ir tuo pačiu siekdama, kad nuomonės būtų pateikiamos kuo įvairesnio vietos gyventojų rato amžiaus, lyties, išsilavinimo. Atsižvelgiant į rajono dydį, toks būdas užtikriną gautos informacijos reprezentatyvumą bei kuo įvairesnių interesų grupių nuomonių sankaupas. Vietos gyventojų poreikių identifikavimas padėjo VVG priimti tinkamus strateginius sprendimus, bei tuo pačiu paskatino kaimo gyventojus aktyviau įsiliesti į vietos plėtros planavimą, nes buvo parodyta, kad atsižvelgiama į jų nuomones. Siekiant priimti sprendimus, nustatyti gyventojų poreikius buvo vykdomi šie darbo metodai:

- ❖ Analitinis kaimo gyventojų tyrimas;
- ❖ Fokusuotų grupių interviu;
- ❖ Vietos plėtros strategijos darbo grupės (VVG valdybos) susirinkimai;
- ❖ Viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono strateginių ir kitų dokumentų analizė.

Analitinis tyrimas. Jo metu analizuota statistiniai rajono duomenys bei įvairios studijos, vykdytas rodiklių lyginimas apskrities bei šalies mastu. Visa tai padėjo identifikuoti tam tikras tendencijas, kurios leidžia padaryti išvadas apie problemines rajono sritis. Šis metodas taikytas siekiant kuo didesnio vietos gyventojų įsitraukimo formuojant VPS. Siekiant įtraukti gyventojus nuomonei pateikti buvo pasiūlyta elektroninė anketa (klausimynas). Ja pasinaudojo ir daugelis jaunų asmenų (anketų rezultatų suvestinė, žr. priedą Nr. 4) (Anketas užpildė 1221 gyventojas, apskaičiavus imties reprezentatyvumą tokio respondentų skaičiaus užtenką, kad kiekybinio tyrimo išvadas galima būtų taikyti viso rajono populiacijai. Klaipėdos rajono gyventojų skaičius – 52110, pasirinkus statistinę paklaidą 5 proc., esant 95 proc. patikimumo lygmeniui, pakankama paprastoji atsitiktinė imtis, kai visų populiacijos elementų galimybė priklausyti imčiai visiškai vienoda – būtų 381. Imtis buvo apskaičiuota interneto svetainės www.apklausa.lt elektronine skaičiuokle. (anketos forma, žr. priedą Nr. 5)

Fokusuotų grupių interviu. Tai struktūruoti grupiniai interviu su tikslinėmis kaimo gyventojų grupėmis, kurių metu diskutuojama iš anksto numatytomis temomis. Šis metodas padeda išryškinti esamas problemas, jų ištakas ir priežastis, tačiau nepateikia tikslų, skaičiais išreiškiamų priklausomybių.

Fokusuotų grupių metu daugiausiai dėmesio buvo skiriama diskusijos su teminių grupių lyderiais formuojant priemonių planą, diskutuojant apie VPS numatomus ir galimus VPS rezultatus bei būtiniaisiais finansines operacijas rezultatams pasiekti.

Iš viso 2014–2015 m. įvyko 23 susitikimai. VVG „Pajūrio kraštas“ siekė surinkti kuo platesnę informaciją apie savo rajono žmonių poreikius, tam tikslui pasitelkė fokusuotų grupių interviu medžiagą. VVG „Pajūrio kraštas“ įvairiapusės informacijos surinkimui seniūnijose atliko fokusuotų grupių interviu su dviem tikslinėmis kaimo gyventojų grupėmis:

- ❖ kaimo bendruomenių organizacijų atstovai;
- ❖ verslo ir vietos valdžios atstovai.

Fokusuotų grupių interviu metu buvo surinkta išsami medžiaga, kurioje atsispindi pasirinktų tikslinių kaimo žmonių grupių požiūris, vertinimai, esamos situacijos matymas.

Analizuojami klausimai tokiose srityse:

- ❖ infrastruktūra;
- ❖ verslas;
- ❖ švietimas;
- ❖ sveikata;
- ❖ aplinkos apsauga;
- ❖ vietos valdžios ir kaimo bendruomenių organizacijų santykiai.

Susitikimai buvo rengiami 2014 m. lapkričio mėnesį Dobilų, Dauparų-Kvietinių, Veiviržėnų, Judrėnų, Vėžaičių, Endriejavo, Kretingalės, Sendvario, Agluonėnų, Priekulės seniūnijose (susitikimų sąrašai pridedami, žr. priedą Nr. 6)

Vietos plėtros strategijos darbo grupės (VVG valdybos) susirinkimai. VPS rengimo metu buvo kaupiama įvairi kiekybinė ir kokybinė informacija. Ši informacija buvo nuolat analizuojama ir sisteminama VPS rengimo darbo grupėje (VVG „Pajūrio kraštas“ valdyboje). Šiame etape buvo organizuoti VPS rengimo darbo grupės (VVG „Pajūrio kraštas“ valdybos) susirinkimai, kurių metu teikiami įvairūs siūlymai, vertinimai ir daromos įvairios vyraujančių gyventojų poreikių įžvalgos. Atskirų susirinkimų metu buvo atlikta Klaipėdos rajono stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizė, vadovaujantis atlikta ekspertų anketine apklausa apibrėžti plėtros poreikiai, suformuota VVG vizija, misija, tikslai. Taip pat panaudojant grupinių susitikimų metu gautą informaciją nustatyti VPS prioritetai, priemonės, veiklos kryptys bei numatytas finansinis planas (darbo grupės susirinkimų protokolai pridedami (žr. priedą Nr. 7).

Viešai prieinamos statistinės informacijos, rajono strateginių ir kitų dokumentų analizė. Siekiant iširti rajono esamą situaciją buvo analizuojama viešai prieinama statistinė informacija.

2.3.	VVG teritorijos socialinė situacija

Gyventojų skaičius ir amžius

Apžvelgiant gyventojų kaitos tendencijas VVG teritorijoje iš turimų duomenų (žr. 2.3.1. lentelė) matyti, jog gyventojų skaičius, lyginant 2011 m. ir 2014 m. paaugo 4,6 procentinio punkto arba 1 780 gyventojų. Didžiausias gyventojų pokytis pastebimas Sendvario seniūnijoje.

2011 m. VVG teritorijoje gyveno 37 187 gyventojai, tai sudarė 72,5 proc. visų Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos gyventojų, arba 10,94 proc. visų Klaipėdos apskrities ir 1,2 proc. Šalies gyventojų. 2014 m. paaugus gyventojų skaičiui VVG teritorijoje gyveno 38 967 gyventojai arba 74,74 proc. visų Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos gyventojų, 11,84 proc. visų Klaipėdos apskrities ir 1,32 proc. Šalies gyventojų⁸.

2.3.1. lentelė. VVG teritorijos gyventojų skaičius pagal seniūnijas 2011 m. ir 2014 m.⁹

Seniūnija	2011 m.			2014 m.			Pokytis
	Iš viso:	Vyrų:	Moterų:	Iš viso:	Vyrų:	Moterų:	Iš viso:
Agluonėnų	1334	665	669	1259	635	624	-75
Dobilų	4563	2269	2294	4928	2485	2443	365
Endriejavo	1821	893	928	1716	863	853	-105
Judrėnų	767	358	409	713	349	364	-54
Kretingalės	4885	2442	2443	5113	2566	2547	228
Kvietinių- Dauparų	2926	1477	1449	3070	1564	1506	144

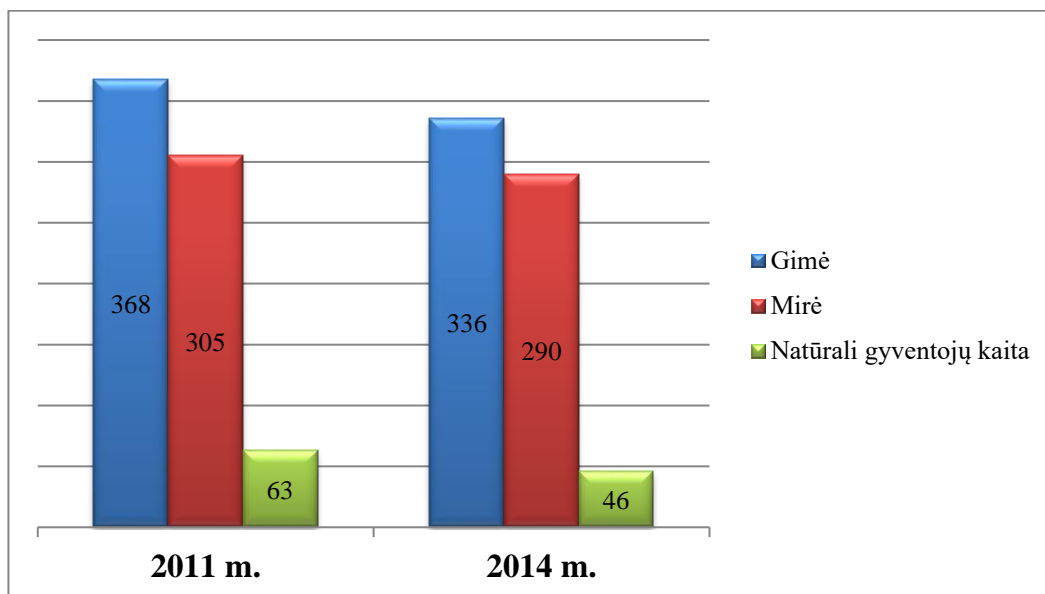
⁸ Apskaičiuota remiantis Klaipėdos rajono savivaldybės duomenimis, žr. Priedą 8 ir Statistikos departamento duomenimis apie Klaipėdos r. sav., Klaipėdos apsk. ir Šalies gyventojų skaičių.

⁹ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

Priekulės	8192	4064	4128	8428	4198	4230	236
Sendvario	4715	2374	2341	5914	3004	2910	1199
Vėžaičių	4717	2382	2335	4702	2370	2332	-15
Veiviržėnų	3267	1605	1662	3124	1542	1582	-143
Iš viso:	37 187	18 529	18 658	38 967	19 576	19 391	1 780

Taigi visoje šalyje vyraujanti gyventojų mažėjimo tendencija Klaipėdos rajonui nebūdinga. Viena iš priežasčių yra teigiama vidinė gyventojų migracija – 2014 m. į Klaipėdos rajoną atvyko 2 893 žmonės, o išvyko 2 155 žmonės, teigiamą skirtumą sudaro 738 žmonės. Analogiškais metais vidinė gyventojų migracija apskrities mastu buvo neigiama, tai sudarė 1 240 žmonių¹⁰.

Kita gyventojų skaičiaus augimo priežastis yra teigiama natūrali gyventojų kaita (žr. 2 pav.) – 2014 m. gimė 336 žmonės, mirė 290 žmonių – teigiamą skirtumą sudaro 46 žmonės. Analogiškais metais gyventojų kaita buvo neigiama tiek šalies mastu (žmonių skaičius sumažėjo 8 934), tiek apskrities mastu (žmonių skaičius sumažėjo 436). Ankstesniais, 2011 m. Klaipėdos rajone taip pat buvo stebima teigiama gyventojų kaita (gimė 63 žmonėmis daugiau nei mirė), tuo metu šalyje buvo stebima neigiama gyventojų kaita (8 934), kaip ir Klaipėdos apskrityje (751)¹¹.

2 pav. VVG teritorijos gyventojų natūrali kaita 2011 m. ir 2014 m., vnt.

Visuomenė Lietuvoje sparčiai senėja: mažėjant gimstamumui mažėja vaikų dalis gyventojų struktūroje, emigracija lemia darbingo amžiaus gyventojų dalies mažėjimą, tuo tarpu ilgėjanti gyvenimo trukmė sąlygoja, kad vyresnio amžiaus žmonių dalis gyventojų struktūroje didėja.

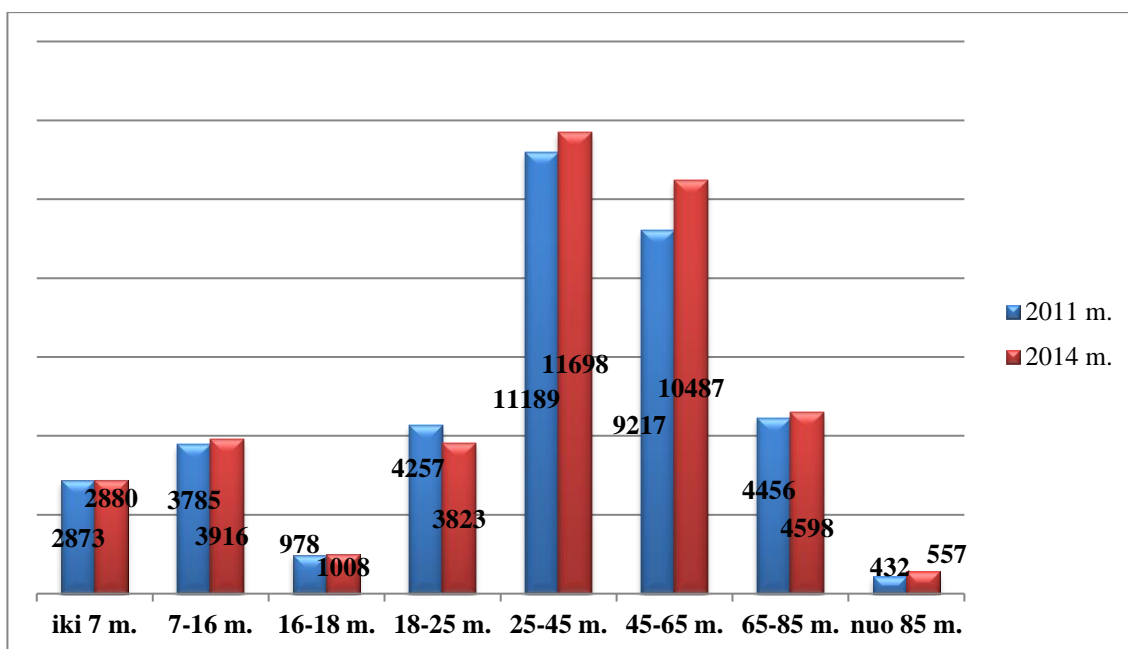
Pagal amžiaus kategorijas daugiausia VVG teritorijos gyventojų priklauso 25-45 metų amžiaus grupei – 2014 m. ši amžiaus grupė apėmė 30,00 proc. visų VVG teritorijos gyventojų. Antroji, daugiausiai gyventojų apimanti kategorija yra 46-65 m. amžiaus grupė, kuriai priklauso 26,9 proc. visų VVG teritorijos gyventojų.

3 pav. pateikiama VVG teritorijos gyventojų skaičiaus kaita skirtingose amžiaus grupėse. Pagal pateikiamą statistiką, matyti, kad gyventojų daugėja visose amžiaus grupėse, išskyrus 18-25 m. amžiaus. Lyginant 2011 m. ir 2014 m. didžiausias pokytis pastebimas amžiaus grupėje nuo 45 iki 65 metų. Taip pat pastebima tendencija – didėja pensinio amžiaus gyventojų, kadangi ilgėja gyvenimo

¹⁰ Klaipėdos rajono savivaldybės 2015 metų socialinių paslaugų planas, internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/3a236320bdb711e4bde5b7a24f3fe3f3>

¹¹ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

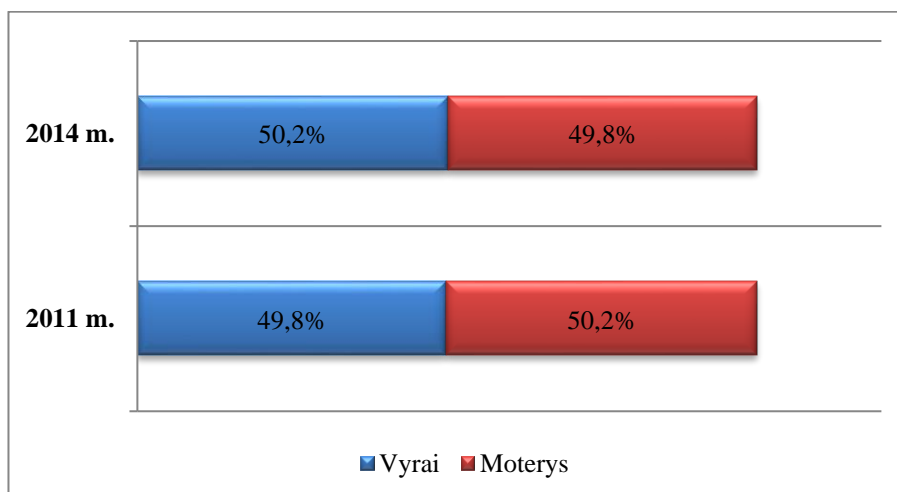
trukmė, todėl dirbantiesiems bus vis sunkiau juos išlaikyti¹². 2014 m. darbingo amžiaus, 16-65 m., gyventojai sudarė 69,33 proc., pensinio amžiaus, vyresni nei 65 m., - 13,23 proc., ir vaikai iki 16 m. – 17,44 proc. visų VVG teritorijos gyventojų.

3 pav. VVG teritorijos gyventojų pasiskirstymas pagal amžių 2011 m. ir 2014 m.¹³.

Rajono gyventojai pagal lytį, tautybę

VVG teritorijos gyventojų pasiskirstymą pagal lytį galima matyti 2.3.1. lentelėje. 2014 m. VVG teritorijoje buvo 19 576 vyrai ir 19 391 moteris, pagal bendrą gyventojų skaičių pasiskirstymas gan tolygus, atitinkamai 50,2 proc. ir 49,8 proc. (R11). Lyginant su 2011 m. procentinis pasiskirstymas buvo toks pat, tačiau moterų (18 658) dalis buvo didesnė nei vyrų (18 529) (žr. 4 pav.)¹⁴. Lietuvos mastu yra 46 proc. vyrų ir 54 proc. moterų.

4 pav. VVG teritorijos gyventojų pasiskirstymas pagal lytį 2011 m. ir 2014 m.¹⁵.

¹² Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

¹³ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

¹⁴ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

¹⁵ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

Klaipėdos rajonas (įskaitant ir Gargždų miestą) yra tautiškai vienalytis: 2011 m. surašymo duomenimis¹⁶, lietuviai sudarė 94,9 proc.. Tuo metu atitinkamas rodiklis šalyje buvo 84,2 proc., apskrityje – 85,6 proc.

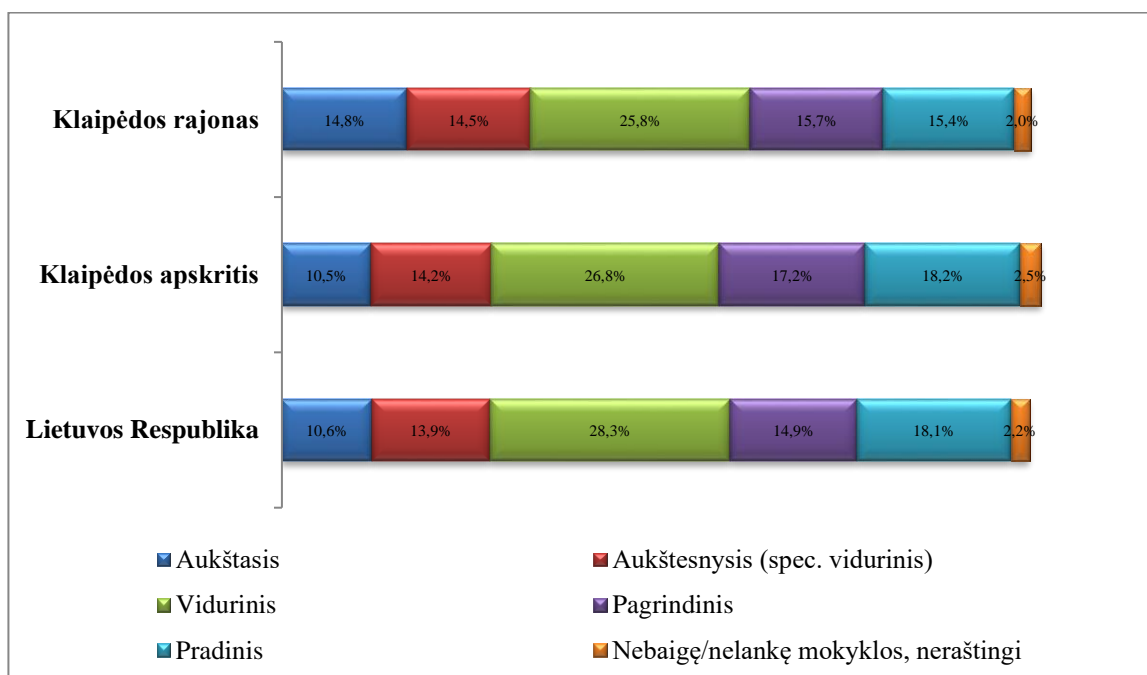
Iš kitų tautybių gyventojų Klaipėdos rajone (įskaitant ir Gargždų miestą) daugiausiai gyvena rusų (3,1 proc.), ukrainiečių (0,4 proc.), baltarusių (0,3 proc.) ir vokiečių (0,2 proc.). Pagal 2011 m. surašymo duomenis, rajone taip pat gyveno lenkų, žydų, totorių, latvių, armėnų. Šių tautybių žmonės sudaro tik 0,4 proc. visų Klaipėdos rajono (įskaitant ir Gargždų miestą) gyventojų.

Apibendrinant VVG teritorijos gyventojų pasiskirstymą pagal lytį, matyti, kad vyrauja panašus lyčių pasiskirstymas, Pagal tautinę sudėtį, matyti, kad Klaipėdos rajone daugiausiai gyvena lietuviai, o didžiausia tautinė mažuma – rusai.

Gyventojų išsilavinimas

VVG teritorijos gyventojų išsilavinimas buvo analizuojamas remiantis 2011 metų visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, pagal kuriuos aukštąjį išsilavinimą turėjo 5 149 gyventojai, aukštesnįjį (spec. vidurinį) – 5 047, vidurinį – 8 999, pagrindinį – 5 455, pradinį – 5 370, o nebaigę/nelankę mokyklos bei neraštingi – 687 gyventojai (žr. 5 pav.). VVG teritorijos gyventojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, dalis (14,8 proc. nuo visų rajono gyventojų) yra ženkliai didesnė lyginant su Klaipėdos apskritimi bei Lietuvos Respublika. Gyventojų, turinčių pagrindinį ir pradinį išsilavinimą skaičius rajone – mažesnis už apskrities ir Šalies rodiklius¹⁷.

Iš turimų duomenų matyti, jog didžioji dalis VVG teritorijos gyventojų turi vidurinį (25,8 proc.) arba pagrindinį (15,7 proc.) išsilavinimą, o gyventojai, turintys aukštąjį išsilavinimą sudaro 14,8 proc. visų kaimo gyventojų.

5 pav. VVG teritorijos, Klaipėdos apskrities ir Šalies gyventojų išsilavinimas 2011 m., proc.¹⁸

¹⁶ 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenys, <https://osp.stat.gov.lt/2011-m.-surasymas>. Duomenys pateikiami neišskiriant Gargždų miesto.

¹⁷ 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenys, <https://osp.stat.gov.lt/2011-m.-surasymas>

¹⁸ 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenys, <https://osp.stat.gov.lt/2011-m.-surasymas>. Duomenys pateikiami be Gargždų miesto

Visgi įgytas aukštasis arba aukštesnysis išsilavinimai negarantuoja kvalifikuotos darbo vietos. Rajono gyventojai pabrėžia, kad turint minėto lygio išsilavinimus daliai žmonių vis tiek tenka dirbti paprastą, nekvalifikuotą darbą.

Pagal „Įsidarbinimo galimybių barometrą 2015“ Klaipėdos apskrityje didelės įsidarbinimo galimybės yra tokiems kvalifikuotiems darbuotojams: gydytojams specialistams, draudimo agentams, pardavimo atstovams, slaugos specialistams, specialiųjų poreikių mokinių mokytojams. Tačiau kvalifikuotos specialybės sudaro tik apie 20 proc. iš didelį įsidarbinimo potencialą turinčių specialybių. Vidutinį įsidarbinimo potencialą turi apie 50 proc. kvalifikuotų specialistų. Mažos įsidarbinimo galimybės numatomos tokiems kvalifikuotiems darbuotojams: administratoriams, ekonomistams, finansininkams, teisininkams, pirkimo specialistams, fizioterapeutams, socialiniams darbuotojams, kompiuterijos inžinieriams, mokytojams, ugniagesiams. Čia kvalifikuotos specialybės sudaro taipogi apie 50 proc. iš visų mažą įsidarbinimo potencialą turinčių specialybių. Apibendrinus darbo rinkos poreikius, matyti, kad Klaipėdos apskrityje, tiek Klaipėdos rajone didesnis įsidarbinimo potencialas yra paprastiems darbininkams.

Regiono gyventojai pagal ekonominį aktyvumą, pragyvenimo šaltinį

2011 m. Klaipėdos r. sav. buvo 48 proc. užimtų gyventojų (šalyje 46 proc., apskrityje 47 proc.), 40 proc. ekonomiškai neaktyvių gyventojų (šalyje 43 proc., apskrityje 42 proc.) ir 12 proc. bedarbių (šalyje ir apskrityje po 11 proc.) analizuojant vyresnius negu 15 metų gyventojus¹⁹.

Lietuvos darbo biržos teikiamais statistiniais duomenimis²⁰ (2.3.2. lentelė) 2011 m. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje buvo įregistruota 27,2 proc. visų apskrities ir 1,7 proc. Šalies bedarbių. 2014 m. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje buvo įregistruota 25,4 proc. visų apskrities ir 1,6 proc. Šalies bedarbių. Lyginant bedarbių skaičių 2011-2014 m. laikotarpiu matyti, jog nuo 2011 m. iki 2012 m. jų skaičius Klaipėdos rajono savivaldybėje didėjo, o nuo 2012 m. – mažėjo. Tokia pat tendencija pastebima ir apskrityje bei Šalyje.

2.3.2. lentelė. Bedarbių skaičius 2011-2014 m²¹.

Teritorija	Įregistruota bedarbių per metus			
	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Klaipėdos r. sav.	4 348	5 281	4 832	4 325
Klaipėdos apskritis (neįtraukiant Klaipėdos miesto)	15 995	20 945	19 486	17 027
Lietuvos Respublika	256 696	330 780	299 631	263 569

Remiantis 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis²² Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje, neišskiriant Gargždų miesto, didžioji dauguma gyventojų kaip pagrindinį pragyvenimo šaltinį nurodė darbo užmokestį 18 723 arba 36,5 proc. visų Klaipėdos r. sav. gyventojų, kai Klaipėdos apskrityje šis rodiklis lygus 37,0 proc., o Šalies net 35,8 proc. dauguma gyventojų (15 983) buvo šeimos ar kitų asmenų išlaikomi (28,7 proc., o Klaipėdos apskrityje ir Šalyje tik 27,4 proc.)

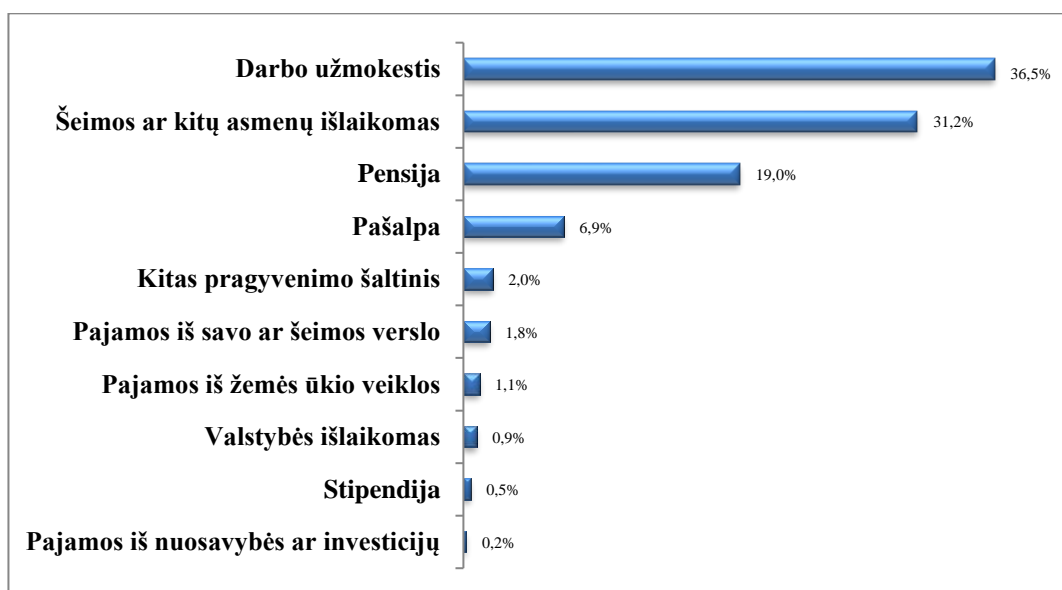
¹⁹ 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenys, <https://osp.stat.gov.lt/2011-m.-surasymas>. Duomenys pateikiami su rajono centru – Gargždų miestu.

²⁰ Lietuvos darbo biržos statistiniai duomenys, pateikiami leidinyje „Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014“, <https://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Documents/2014%20leidinys%20skaiciais.pdf>

²¹ Lietuvos darbo biržos statistiniai duomenys, pateikiami leidinyje „Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014“, <https://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Documents/2014%20leidinys%20skaiciais.pdf>

²² „Gyventojai pagal pagrindinį pragyvenimo šaltinį savivaldybėse“ internetinė prieiga <https://osp.stat.gov.lt/documents/10180/204992/Gyventojai+pagal+pagrindini+pragyvenimo+saltini+savivaldybese.xlsx/88820961-6adb-438b-98d0-c324716d713a>; Procentas skaičiuojamas nuo visų 2011 m. Kelmės r. sav. gyventojų pagal statistikos departamento duomenis.

arba gyvenantys iš pensijos (9 758, tai 19,0 proc., kai Klaipėdos apskrityje – 21,9 proc., o Šalyje tik 23,4 proc.) (žr. 6 pav.).

6 pav. Klaipėdos r. sav.. gyventojų pasiskirstymas pagal pragyvenimo šaltinį 2011 m.

Socialinė situacija

Analizuojant socialinę atskirtį patiriančius VVG teritorijos gyventojus (žr. 2.3.3. lentelė) iš turimų duomenų matyti, jog VVG teritorijoje 2011 m. gyveno 82,5 proc. visų rajono gyventojų patiriančių skurdą, 2014 m. jų skaičius sumažėjo ženkliai, tačiau procentinė dalis padidėjo iki 85 proc. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius lyginant 2011 m. ir 2014 m. VVG teritorijoje sumažėjo beveik 32 procentiniais punktais. Pagrindinė priežastis, lėmusi socialinės pašalpos gavėjų skaičiaus mažėjimą – 2014 m. pradžioje įvykusi socialinės paramos sistemos pertvarka, kuomet savivaldybės socialinę pašalpą pradėjo teikti vykdydamos nebe valstybinę, o savarankiškąją savivaldybių funkciją. Tuomet atsirado didesnis savivaldybių aktyvumas – išsamesnė, detalesnė individualių atvejų analizė, glaudesnis tarpinstitucinis bendradarbiavimas, aktyvus vietos bendruomenės dalyvavimas, didesnis viešumas. Tačiau pašalpų gavėjų skaičiaus mažėjimas – tai ne tik sugriežtintos kontrolės pasekmė. Tiek Klaipėdos r. sav., tiek VVG teritorijoje lyginant 2011 m. ir 2014 m. augo socialinės rizikos šeimų bei vaikų augančių jose skaičius. Tačiau sumažėjo vienišų, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų bei sergančių priklausomybės ligomis skaičius.

2.3.3. lentelė. Socialinę atskirtį patiriantys gyventojai²³

Socialinę atskirtį patiriantys gyventojai	2011 m.			2014 m.		
	Klaipėdos r. sav.	Iš jų Gargždų mieste	Iš jų VVG teritorijoje	Klaipėdos r. sav.	Iš jų Gargždų mieste	Iš jų VVG teritorijoje
Skurdą patiriančių asmenų skaičius*	8 337	1 460	6 877	3 911	592	3 319
Socialinės rizikos šeimų skaičius	152	14	138	155	9	146
Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius	321	24	297	318	14	304

²³ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

Pašalpų gavėjų skaičius**	2 570	604	1 966	1 637	288	1 349
Neįgalių asmenų skaičius (bendras)	2 267	-	-	-	-	-
Vaikai su negalia	325	112	213	316	92	224
Sergančių priklausomybės ligomis asmenų skaičius	-	-	1762,8 atvejai 100 tūkst.gyv. (absoliutus skaičius nepateiktas)	-	-	1527,5 atvejai 100 tūkst.gyv. (absoliutus skaičius-807)
Pensinio amžiaus gyventojai	9 055	-	-	9 536	-	-
Vienišų, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų skaičius	159	62	97	149	67	82
Gyvenamosios vietos neturinčių asmenų skaičius	Nėra duomenų			26	12	14

*„Maisto banko“ paramos gavėjai (t.y. asmenys, kurių pajamos nesiekia 1,5 VRP dydžio)

** socialinė pašalpa, ne visos pašalpos. Gargždų m. skaičius didžiausias tais metais, Rajono - vidutinis per metus

Socialinės situacijos atitikimas gyventojų poreikiams

Dėl demografinių pokyčių išskylančių vis naujų socialinių problemų, rajone didėja socialinių paslaugų poreikis socialinės rizikos asmenims: benamiams, socialinės rizikos šeimoms, auginančioms vaikus. Pagrindinės priežastys – ilgalaikis nedarbas, įgūdžių stoka, socialinė izoliacija, alkoholizmas, konfliktai ir smurtas šeimoje. Jiems reikalinga ne tik socialinių darbuotojų, psichologų pagalba, prarastų socialinių įgūdžių atgaivinimas ir įtvirtinimas, bet ir būstas, kita materialinė parama.

Senėjanti visuomenė ir spartėjanti gyventojų migracija kuria didesnę poreikį socialinėms paslaugoms: darbingo amžiaus asmenys išvyksta į užsienį ir palieka senyvo amžiaus tėvus ar kitus artimuosius, neretai turinčius specialiųjų poreikių, todėl rajone didėja socialinės priežiūros ir globos paslaugų poreikis.

Šiuo metu kaimo ir mažų miestelių gyventojai turi mažiau galimybių gauti reikiamas socialines paslaugas, šiose vietovėse trūksta įvairesnių visų socialinių grupių poreikius atitinkančių socialinių paslaugų. Tikslinga plėsti socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo bei pagalbos namuose paslaugų teikimą proto ir psichikos negalią turintiems asmenims.

Analizuojant socialinę rajono situaciją, išskirtina ir su vaikais susijusi problema – per mažas vaikų darželių skaičius – šių ugdymo įstaigų poreikį nulėmė augantis kūdikių ir vaikų skaičius 0-9 m. amžiaus kategorijoje. Vadinasi, Klaipėdos rajone esti problema susijusi su vaikų rūpyba.

Atsižvelgiant į visą turimą informaciją, gyventojų poreikius ir vietos plėtros strategijos biudžetą buvo apibrėžta VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos vizija, kurios vienas iš aspektų, įgalinti atstovaujamą teritoriją tapti savarankiškai besivystančiu rajonu.

APIBENDRINIMAS:

❖ Lyginant 2011 m. ir 2014 m. gyventojų skaičius rajone paaugo 4,6 procentinio punkto arba 1 780 gyventojų (R4);

❖ 2014 m. VVG teritorijoje gyveno 74,74 proc. visų Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos gyventojų (R5);

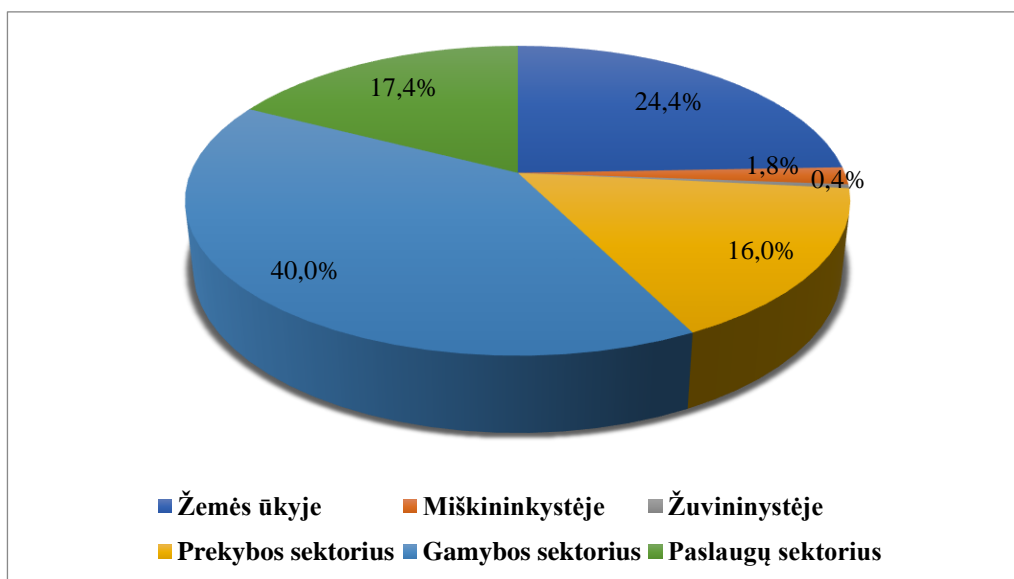
❖ Rajone vyrauja teigiama natūrali gyventojų kaita (R6);

- ❖ Didžioji dalis, 30 proc., VVG teritorijos gyventojų 25-45 metų amžiaus (R7);
- ❖ 2014 m. darbingo amžiaus, 16-65 m., gyventojai sudarė 69,33 proc., pensinio amžiaus, vyresni nei 65 m., - 13,23 proc., ir vaikai iki 16 m. – 17,44 proc. visų VVG teritorijos gyventojų (R8);
- ❖ Gana tolygus gyventojų pasiskirstymas pagal lytį (R9);
- ❖ 94,9 proc. Klaipėdos r. sav. gyventojų – lietuviai (R10);
- ❖ VVG teritorijos gyventojų turi vidurinį (25,8 proc.) arba pagrindinį (15,7 proc.) išsilavinimą, o gyventojai, turintys aukštąjį išsilavinimą sudaro 14,8 proc. visų kaimo gyventojų. (R11);
- ❖ Ekonomiškai neaktyvių ir užimtų gyventojų dalis Klaipėdos r. sav. beveik vienoda, atitinkamai 40 proc. ir 48 proc. (R12);
- ❖ Klaipėdos r. sav. mažėja įregistruotų bedarbių skaičius (R13);
- ❖ Didžioji dalis Klaipėdos r. sav. gyventojų kaip pagrindinį pragyvenimo šaltinį nurodo darbo užmokestį arba yra šeimos ar kitų asmenų išlaikomi (R14);
- ❖ VVG teritorijoje 2014 m. gyveno 85 proc. visų rajono gyventojų patiriančių skurdą (R15);
- ❖ Socialinės pašalpos gavėjų skaičius lyginant 2011 m. ir 2014 m. VVG teritorijoje sumažėjo beveik 32 procentiniais punktais (R16);
- ❖ VVG teritorijoje lyginant 2011 m. ir 2014 m. augo socialinės rizikos šeimų bei vaikų augančių jose skaičius (R17);
- ❖ Sumažėjo vienišų, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų bei sergančių priklausomybės ligomis asmenų skaičius (R18);

2.4.	VVG teritorijos ekonominė situacija

Bendra ekonominė situacija

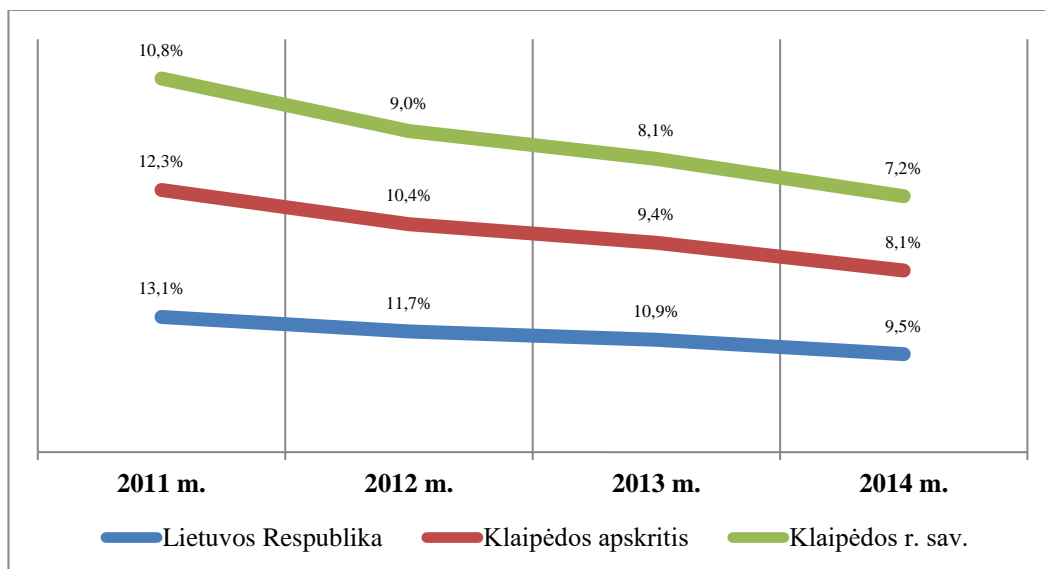
2015 m. VVG teritorijoje dauguma jos gyventojų buvo užimti gamybos sektoriuje – 3 734 gyventojai, žemės ūkyje – 2 278, paslaugų sektoriuje – 1 632, prekybos sektoriuje – 1 491, bei miškininkystėje – 173 ir žuvininkystėje – 36 gyventojai (žr. 7 pav.)²⁴. Prekybos ir paslaugų sektoriuje darbuojasi gana mažas VVG teritorijos gyventojų skaičius, tam įtakos turi nepakankamas alternatyvių veiklų kaime pasiūlymas, nes visos gamybos, prekybos ir paslaugų įmonės iš esmės koncentruojasi Gargždų mieste.

7 pav. VVG teritorijos gyventojų pasiskirstymas pagal užimtumą 2015 m., proc.

²⁴ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8. Duomenys nėra kaupiami, todėl pateikiami tik už 2015 m.

Remiantis Lietuvos darbo biržos teikiamais statistiniais duomenimis analizuojant Klaipėdos rajono situaciją darbo rinkoje, gaunami kasmet gerėjantys rezultatai – nedarbo lygis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis) kiekvienais metais mažėjo (žr. 8 pav.) ne tik Klaipėdos r. sav., bet ir Klaipėdos apskrityje bei Šalyje.

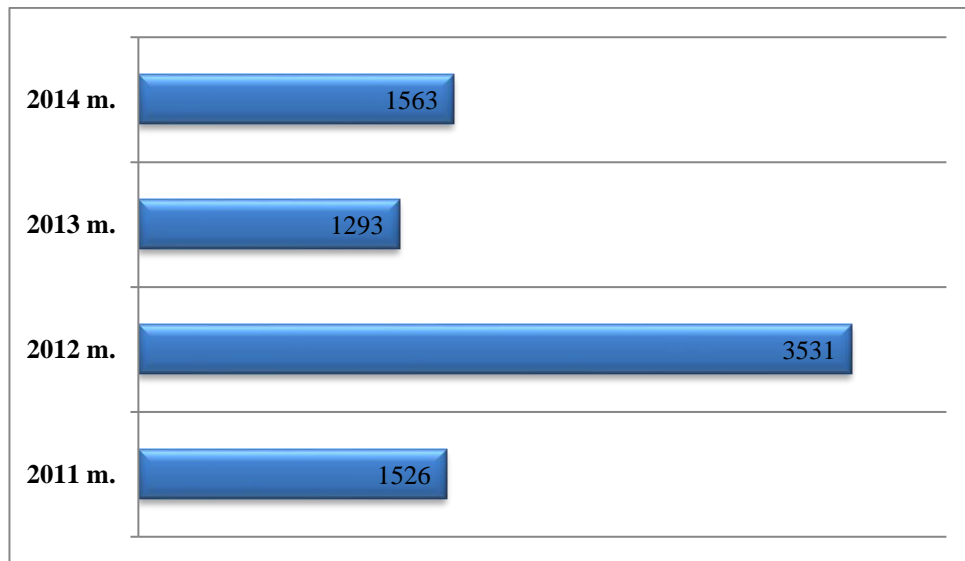
8 pav. Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darb. amžiaus gyv. Klaipėdos r. sav., Klaipėdos apskrityje ir LR 2011-2014 m. laikotarpiu

Klaipėdos rajone nedarbo lygis pastaruosius trejus metus išsilaikė žemesnis nei vidutinis Lietuvoje ir mažėjo didesniu tempu nei vidutiniškai šalyje. Klaipėdos r. sav. 2011 m. nedarbo lygis buvo 10,8 proc., o 2014 – 7,2 proc., t.y. sumažėjo 3,6 proc. (atitinkamu laikotarpiu šalyje sumažėjo 3,6 proc., apskrityje sumažėjo 4,2 proc.)²⁵.

Lietuvos darbo biržos teikiamais statistiniais duomenimis²⁶ Klaipėdos rajono savivaldybėje įregistruotų laisvų darbo vietų skaičius kasmet auga (žr. 9 pav.). Nors lyginant 2012 m. ir vėlesnius metus pastebimas ženklus mažėjimas.

²⁵ Lietuvos darbo biržos viešai pateikiami statistiniai duomenys, internetinė prieiga: http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/statistika_tab.aspx

²⁶ Lietuvos darbo biržos statistiniai duomenys, pateikiami leidinyje „Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014“, <https://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Documents/2014%20leidinys%20skaiciais.pdf>

9 pav. Klaipėdos r. sav. įregistruotų laisvų darbo vietų skaičius 2011-2014 m. laikotarpyje, vnt.

Pagal Lietuvos darbo biržos pateikiamus statistinius duomenis laisvų darbo vietų skaičiaus augimas Klaipėdos apskrityje pastebimas iki 2012 m., vėlesniais metais laisvų darbo vietų skaičius turėjo tendenciją mažėti (žr. 2.4.1. lentelė), Šalies mastu nuo 2013 m. įregistruotų laisvų darbo vietų skaičius sumažėjo. 2011 m. Klaipėdos r. sav. buvo įregistruota 19,6 proc. visų Klaipėdos apskrities ir 0,9 proc. Šalies laisvų darbo vietų. 2014 m. Klaipėdos r. sav., lyginant su 2011 m. rodikliais, buvo įregistruotų daugiau – 19,8 proc. visų Klaipėdos apskrities laisvų darbo vietų ir kiek mažiau - 0,7 proc. Šalies.

2.4.1. lentelė. Laisvų darbo vietų skaičius 2011-2014 m.²⁷

Teritorija	Įregistruota laisvų darbo vietų per metus			
	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Klaipėdos r. sav.	1 526	3 531	1 293	1 563
Klaipėdos apskritis (neįtraukiant Klaipėdos miesto)	7 791	8 792	8 455	7 902
Lietuvos Respublika	169 124	199 946	242 230	226 624

Klaipėdos rajone 2013 metais tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui sudarė 4 967 Eur, o 2011 metais siekė 5 122 Eur, t.y. per trijų metų laikotarpį tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui Klaipėdos rajone sumažėjo 3 proc. (šalyje didėjo 17,7 proc., apskrityje mažėjo 4,8 proc.). Visgi 2013 m. tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui Klaipėdos rajone buvo 13 proc. didesnės negu šalyje ir 41,1 proc. didesnės negu apskrityje.

2009-2015 m. laikotarpiu Klaipėdos rajoną pasiekė 9 45 905,90 Eur parama. Iš jų savivaldybė, pasinaudodama 2007-2013 m. ES struktūrine parama, VVG teritorijoje įgyvendino 14 projektų, kurių bendra vertė – 4 524 804,07 Eur, Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 m. programa – 9 projektus, kurių bendra vertė – 2 461 721,83 Eur²⁸. Taip pat buvo įgyvendinti 44 projektai pasinaudojant VVG „Pajūrio kraštas“ lėšomis, kurių paramos suma – 2 459 380 Eur.

Pasinaudojant ES parama VVG „Pajūrio kraštas“ aktyviai įsisavina LEADER iniciatyvos priemonių suteiktas galimybes. Pagal pirmojo ir antrojo prioritetų priemones – „Kaimo žmonių gyvenimo

²⁷ Lietuvos darbo biržos statistiniai duomenys, pateikiami leidinyje „Lietuvos darbo rinka skaičiais 2014“, <https://www.ldb.lt/Informacija/Veikla/Documents/2014%20leidinys%20skaiciais.pdf>

²⁸ Klaipėdos rajono savivaldybės viešai pateikiama informacija, <http://klaipedos-r.lt/go.php/160537293281694800>

šalygų, gyvenamosios aplinkos gerinimas“ ir „Kaimo gyventojų socialinių, kultūrinių iniciatyvų skatinimas, kaimo ekonomikos įvairinimas“ – įgyvendinti 44 vietos projektai, iš kurių 4 skirti viešosios aplinkos ir infrastruktūros sukūrimui, 6 vietos projektai skirti bendruomenėms skirtų pastatų remontui bei rekonstrukcijai, 4 vietos projektų dėka tvarkomi kultūros paveldo objektai, 1 projektas skirtas Amatų namų įkūrimui, 15 vietos projektų skiriami skatinti kaimo gyventojų socialines, kultūrinės iniciatyvas, 14 vietos projektų prisideda prie kaimo ekonomikos įvairinimo.

Verslo tendencijos

Klaipėdos r. sav., kaip šalyje bei Klaipėdos apskrityje, nuo 2012 m. pastebimas tendencingas mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus augimas (žr. 2.4.2. lentelę). Klaipėdos r. sav. nuo 2011 m. iki 2015 m. mažų ir vidutinių įmonių skaičius išaugo 24,2 proc. (šalyje 14,3 proc., apskrityje 4,7 proc.).

2.4.2. lentelė. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius metų pradžioje, 2011 – 2015 m., vnt.²⁹

	2011	2012	2013	2014	2015
Lietuva	66 534	62 586	65 461	67 943	76 077
Klaipėdos apskritis	8 411	7 790	7 949	8 132	8 810
Klaipėdos r. sav.	975	930	1 035	1 081	1 211

Statistikos departamento duomenimis (žr. 2.4.3. lentelė) dauguma Klaipėdos r. sav. veikiančių įmonių buvo turinčios iki 4 darbuotojų ir jos sudarė 55,6 proc. visų įmonių veikiančių Klaipėdos r. sav., 13 proc. apskrities ir 1,6 proc. Šalies įmonių, turinčių iki 4 darbuotojų. Lyginant Klaipėdos r. sav. veikiančių įmonių skaičių 2011 m. ir 2014 m. iš turimų duomenų matyti, jog įmonių, turinčių iki 99 darbuotojų skaičius – didėjo, turinčių nuo 100 iki 149 ir nuo 250 iki 499 darbuotojų – mažėjo.

2.4.3. lentelė. Veikiančių įmonių skaičius pagal jų darbuotojų skaičių Klaipėdos r. sav., Klaipėdos apskrityje ir LR, 2011 m. ir 2014 m.³⁰

Veikiančių įmonių skaičius, pagal jų darbuotojų skaičių	Klaipėdos r. sav.		Klaipėdos apskritis		Lietuvos Respublika	
	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.	2011 m.	2014 m.
0–4 darbuotojai	584	604	4 973	4 635	38 402	38 659
5–9 darbuotojai	204	249	1 799	1 806	13 868	14 666
10–19 darbuotojų	108	132	910	933	7 368	7 618
20–49 darbuotojai	55	74	489	517	4 524	4 643
50–99 darbuotojai	12	14	160	152	1 579	1 557
100–149 darbuotojai	9	5	55	61	480	486
150–249 darbuotojai	3	3	25	28	313	314
250–499 darbuotojai	4	1	20	22	197	216
500–999 darbuotojai	1	4	8	9	76	88
1 000 ir daugiau darbuotojų	-	-	1	1	33	32

Apžvelgiant į VVG teritorijos alternatyvių veiklų pobūdį iš turimų duomenų (žr. 2.4.4. lentelė) matyti, jog populiariausia alternatyvi veikla – medžio apdirbimas, joje yra užimti 1 039 VVG teritorijos gyventojai. 780 gyventojų užsiima kitomis paslaugomis, o 347 – transporto paslaugomis. Lyginant gyventojų užimtumą pagal seniūnijas matyti, jog populiariausia – medžio apdirbimo veikla daugiausia yra užimti Judrėnų, Endriejavo, Vėžaičių, Veiviržėnų ir Kretingalės seniūnijų gyventojai.

²⁹ Statistikos departamento duomenys, pateikiami su rajono centru – Gargždų miestu, internetinė prieiga: <http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M4010213&PLanguage=0>

³⁰ Statistikos departamento duomenys, neišskiriant rajono centro – Gargždų miesto, internetinė prieiga: <http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M4010241&PLanguage=0>

Priekulės gyventojai daugiausia yra užimti socialinių ir neformalaus ugdymo paslaugų srityje, Kvietinių-Dauparų sen. – transporto, Dovilų ir Agluonėnų seniūnijų – naudingų iškasenų kasybos veikloje, o Sendvario seniūnijoje kitose paslaugose.

2.4.4. lentelė. VVG teritorijos gyventojai užsiimantys alternatyvia žemės ūkiui veikla pagal seniūnijas, 2015 m.³¹

Gyventojų užimtumas	Viso	Priekulė	Judrėnai	Endriejavas	Vėžaičiai	Veiviržėnai	Kretingalė	Sendvaris	Kvietiniai-Dauparai	Dovilai	Agluonėnai
Medžio apdirbimas	1 039	30	50	28	60	77	600	30	60	100	4
Akmens apdirbimas	174	10	0	0	0	7	1	0	6	150	0
Naudingų iškasenų kasybos veikla	261	0	0	0	0	0	5	30	0	200	26
Baldų gamyba	172	30	0	0	0	40	2	50	0	50	0
Mašinų remontas, ardymas	154	10	2	0	4	10	6	50	20	50	2
Metalo apdirbimas	31	15	1	0	0	0	0	10	0	5	0
Kirpyklos paslaugos	20	9	1	0	0	3	4	0	2	1	0
Kaimo turizmo paslaugos	147	30	1	2	20	1	15	50	6	6	16
Apgyvandinimo paslaugos	72	4	1	0	0	0	3	50	6	3	5
Šarvojimo paslaugos	4	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Maitinimo paslaugos	85	0	4	3	5	3	6	50	4	6	4
Pirčių paslaugos	90	0	1	1	24	2	4	30	10	6	12
Siuvimo, drabužių taisymo paslaugos	15	4	1	0	0	0	0	0	8	2	0
Švenčių organizavimo paslaugos	41	16	1	0	0	8	0	10	6	0	0
Draudimo paslaugos	9	3	0	0	0	2	0	0	0	2	2
Transporto paslaugos	347	20	13	0	0	0	0	6	200	100	8
Medicininės paslaugos	73	24	1	0	12	8	20	2	0	0	6
Socialinės paslaugos	97	64	3	8	0	0	2	0	0	20	0
Neformalaus ugdymo paslaugos	80	64	6	0	0	7	0	2	0	0	1
Sporto paslaugos	35	10	1	0	0	3	1	20	0	0	0
Statybos ir remonto darbų paslaugos	205	35	5	0	0	0	0	15	40	100	10
Gyvūnų priežiūros paslaugos	29	6	2	0	0	1	0	20	0	0	0
Kitos paslaugos	780	20	0	10	0	0	0	740	0	10	0

³¹ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8. Duomenys nėra kaupiami, todėl pateikiami 2015 m

2015 m. VVG teritorijoje veikia 9 pramonės ir stambaus ne žemės ūkio verslo subjektai, kuriuose iš viso dirba 2 999 gyventojai³².

Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro duomenimis 2014 m. Klaipėdos rajone buvo 47 kaimo turizmo sodybos (žr. 2.4.5. lentelę). Lyginant su 2011 m. (kaimo turizmo sodybų skaičius rajone - 29) jų skaičius išaugo beveik 62 procentiniais punktais³³.

2.4.5. lentelė. Kaimo turizmo sodybų pasiskirstymas Klaipėdos rajone 2014 m.³⁴

Seniūnija	Sodybų skaičius	Procentas nuo visų sodybų	Gyvenvietės
Agluonėnų	4	8,5	Agluonėnų, Kantvainių, Kojelių, Ažpurvių
Dauparų-Kvietinių	6	12,8	Dauparų (2), Sėlenų, Gribžinių (2), Kvietinių
Dovilų	4	8,5	Šiūparių, Gedminių, Jurgių, Kisinių,
Endriejavo	1	2,1	Patyrio
Judrėnų	0	0,0	-
Kretingalės	10	21,3	Karklės (6), Peskojų, Kretingalės, Stančių, Katkų
Priekulės	10	21,3	Dituvos, Drevernos, Lankupių, Priekulė (2), Liaunų, Svencelės, Klišių, Grušeikių
Sendvario	5	10,6	Radailių, Purmalių, Aukštkiemių, Radailių
Veiviržėnų	2	4,3	Pozingių, Dauksaičių
Vėžaičių	5	10,6	Lapių, Žvelsenų (2), Kalniškės, Ėžaičių

Kaip matyti iš aukščiau pateiktos lentelės, daugiausia kaimo turizmo sodybų yra įsikūrę arčiau Klaipėdos miesto bei Baltijos jūros esančiose seniūnijose. Tolimesnėje Judrėnų seniūnijoje neveikia nei viena kaimo turizmo sodyba. Mažiausia kaimo turizmo sodybų yra įsikūrę Endriejavo, Veiviržėnų seniūnijose; daugiausia – Kretingalės ir Priekulės seniūnijose. Apskritai, Kretingalės seniūnijos kaime – Karklėje yra 12,8 proc. visų Klaipėdos rajono kaimo turizmo sodybų.

Įgyvendinant 2007-2013 m. vietos plėtros strategiją, VVG „Pajūrio kraštas“ didelį dėmesį skyrė tam, kad sutvarkytuose pastatuose vyktų veikla, kuri būtų ekonomiškai naudinga bendruomenėms. Bendruomeninio verslo ėmėsi drąsiausios bendruomenės, kurios įkūrė darbo vietas ir žada toliau plėsti pradėtas veiklas.

Drevernos bendruomenė projekto metu suremontavo dalį nenaudojamo, apleisto pastato, įkūrė gintaro apdirbimo dirbtuvę, kur lankytojai supažindinami su gintaro gavybos istorija bei apdirbimo keliu - nuo žaliavos iki dirbinio. Gintaro dirbtuvių lankytojai turi galimybę pamatyti kaip gimsta gintaro dirbiniai bei patys susikurti savo suvenyrus. Edukacinių programų metu lankytojai mokomi vėrimo meno. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2015 m.

Šiūparių bendruomenė suremontuotose bendruomenės namų patalpose įrengė siuvimo dirbtuves, kirpyklą. Projekto metu sukūrė 2 darbo vietas kaimo moterims. Kaimo ir aplinkinių gyvenviečių žmonės noriai naudojami sukurtais paslaugomis. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2014 m.

Visuomeninė organizacija Vėžaičių bendruomenė įkūrė modernų konferencijų centrą, kuriame organizuojami seminarai, tarptautinės konferencijos, mokymai bendruomenės nariams, miestelio gyventojams, mokslininkams, ūkininkams, rajono kaimo bendruomenėms, nevyriausybiniams organizacijoms. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2013 m.

³² Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8. Duomenys nėra kaupiami, todėl pateikiami 2015 m

³³ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8.

³⁴ Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras: http://www.klaipedadistrict.lt/index.php?lang=LT&page_id=1368

Brožių kaimo bendruomenė projekto metu įsirengė profesionalią virtuvę, kurioje dirba kaime gyvenančios moterys. Bendruomenė gamina išvežiojamąjį maistą renginiams ir per vienerius metus išgarsėjo gaminamo maisto kokybe jau toli už rajono ribų. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2014 m.

Judrėnų Stepono Dariaus bendruomenė parapijos namų pastate atliko rekonstrukcijos darbus: įrengė salę renginiams, virtuvę, kurioje vietinės šeiminkės gamina krašto tradicinius žemaitiškus patiekalus. Bendruomenės namuose įsikūrė kirpykla. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2014 m.

Asociacija „Šaltupė“ įrengė veltinio namus – jurtas. Vienoje iš jų įrengta pirtis, kita pritaikyta edukaciniams renginiams, paskaitoms, seminarams, konferencijoms, laisvalaikio renginiams. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2014 m.

Verslumo skatinimo projektą įgyvendino ir religinė bendruomenė - Priekulės evangelikų liuteronų parapija, kuri dalį parapijos namų pritaikė svečių apgyvendinimo paslaugai teikti. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2014 m.

Verslumu pasižymi ir projekto dėka Veiviržėnų bendruomenės įkurtas Klaipėdos rajono amatų centras, kuris lankytojams pristato septynias skirtingų amatų edukacines programas. Kiekviena programa pritaikyta skirtingo amžiaus žmonėms. Klaipėdos rajono amatų centrui įkurti Klaipėdos rajono savivaldybės administracija nupirko pastatą. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2015 m.

Lapių bendruomenės centras įgyvendino vieną iš projektų, skirtų viešųjų erdvių sutvarkymui. Projekto „Slidinėjimo trasos įrengimas Utrių kaime“ dėka buvo sukurtos 2 darbo vietos. Projektas tapo sėkmingu bendruomenės ir verslo bendradarbiavimo pavyzdžiu. Bendruomeninis verslas įkurtas užbaigus vietos projektą – 2015 m.

VVG „Pajūrio kraštas“ kartu su 9 partneriais įgyvendino tarptautinio bendradarbiavimo projektą „ABC vietos gamintojams (ABC For Local Producers)“. Kartu su vienu iš partnerių - Kėdainių rajono vietos veiklos grupe įkūrė bendrą įstaigą VŠĮ „Vietos gamintojų gildija“, kuri užtikrina projekto tęstinumą³⁵.

Remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos teikiamais statistiniais duomenimis³⁶, asmenų, dirbančių savarankiškai, skaičius Klaipėdos r. sav., kaip ir visoje Lietuvoje, turi tendenciją kasmet didėti (žr. 2.4.8. lentelė). Lyginant savarankiškai dirbančių asmenų skaičių 2013 m. ir 2015 m., matyti jog jų skaičius išaugo beveik 28 procentiniais punktais. Taip pat didėja ir jaunuolių (18-29 m.) dirbančių savarankiškai skaičius. 2013 m. jų dalis nuo visų savarankiškai dirbančių asmenų sudarė 23,8 proc., 2014 m. – 25 proc., o 2015 m. – 23,6 proc.

2.4.8. lentelė. Savarankiškai dirbantys asmenys Klaipėdos r. sav., 2013-2015 m., vnt.

Savarankiškai dirbantys	2013 m.		2014 m.		2015 m.	
	Iš viso:	Iš jų jaunuoliai (18-29 m.)	Iš viso:	Iš jų jaunuoliai (18-29 m.)	Iš viso:	Iš jų jaunuoliai (18-29 m.)
Savarankiškai pagal individualios veiklos pažymą dirbantys asmenys	1 231	324	1 510	439	1 691	472
Asmenys dirbantys pagal verslo liudijimą	1 566	341	1 858	403	2 166	438

³⁵ VVG „Pajūrio kraštas“ informacija, <http://pajuriokrastras.lt/>

³⁶ Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenys, <https://www.vmi.lt/cms/gyventojai>

Iš viso savarankiškai dirbančių asmenų	2 797	665	3 368	842	3 857	910

Klaipėdos rajone labiausiai išvystyta automobilinių kelių transporto sistema. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane išskiriamos šios urbanistinės integracijos ašys (svarbiausias ir aktyviausias gyvenamųjų vietovių tinklo elementas): Šalies urbanistinės integracijos ašys, kurias rajono teritorijoje sudaro 1B kategorijos ašys Kaunas-Klaipėda (magistralinis kelias A1) ir Klaipėda-Pagėgiai (magistralinis kelias A1 ir krašto kelias 141). Rajono vakariniame pakraštyje yra nedidelė metropolinės 1A kategorijos ašies atkarpa Klaipėda-Kretinga (krašto kelias 168); Regioninių urbanistinės integracijos ašių Klaipėdos rajone nėra; Lokalinės urbanistinės integracijos ašys, jas rajone atstovauja rajono rytinį pakraštį kertanti ašies atkarpa tarp Švėkšnos ir Rietavo, sutampanti su rajoniniais keliais 2231 ir 3209; Lokalinės jungtys, kurios jungia seniūnijų centrus tarpusavyje ir su rajono savivaldybės centru. Tik Endriejavo, Vėžaičių ir Dovilų seniūnijų centrai jungiasi su Gargždais krašto keliais 197, 228 ir 227. Kiti seniūnijų centrai su rajono centru ir tarpusavyje jungiasi rajoninių kelių tinklu, kurių trasos kai kuriais atvejais nėra patogios susisiekimui su rajono centru. Ypač tai pasakytina apie Priekulę, neturinčią patogios jungties su Gargždais.

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos rytinėje dalyje esantys Judrėnai labiausiai atskirti nuo rajono centro ir vakarinėje dalyje besiformuojančio urbanistinės koncentracijos arealo, tačiau patogios jungtys su gretimų savivaldybių centrais – Rietavu ir Šilale iš dalies kompensuoja periferinių gyvenamųjų vietovių urbanistinę atskirtį.

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatyti šie svarbiausi automobilių keliai, jungiantys Klaipėdos rajono savivaldybės teritoriją su kitais šalies administraciniais centrais ir užsienio valstybėmis: transeuropinis IXB transporto koridorius: magistralinis kelias A1 (E85) Klaipėda-Kaunas-Vilnius-Lyda-Černovcai-Bukareštas-Aleksandropolis; transeuropinio tinklo koridorius: magistralinis kelias A13 (E272) Vilnius-Panevėžys-Šiauliai-Palanga-Klaipėda; TEN-T tinklo kelias: Mikytų sankryža-Šilutė-Klaipėda (dalis krašto kelio 141 Kaunas-Jurbarkas-Šilutė-Klaipėda) su Priekulės aplinkkelio. Pastarieji du keliai sudaro reikšmingą šiaurės-pietų kryptimi besitęsiantį transporto koridorių, kuris ir vėliau tarnaus tranzitiniam srautams judant tarp Latvijos Respublikos ir Karaliaučiaus srities bei persikirstant poilsiautojų srautus į rekreacines ir poilsines teritorijas vasaros sezono metu. Taip pat numatomas magistralinės reikšmės Klaipėdos pietinis aplinkkelis, kuris tarnaus saugiam tranzitinio ir krovinio transporto srautų judėjimui į Klaipėdos jūrų uostą ir viešąjį logistikos centrą³⁷.

Statistikos departamento duomenimis (2.4.9. lentelė) bendras vietinės reikšmės kelių ilgis 2012 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje siekė 1 069 km. (arba 20,7 proc. viso Klaipėdos apskrities ir 1,7 proc. Šalies vietinės reikšmės automobilių kelių ilgio), vietinės reikšmės kelių su danga ilgis – 1 054 km. (arba 23,4 proc. viso Klaipėdos apskrities ir 2,1 proc. Šalies vietinės reikšmės kelių su danga ilgio), vietinės reikšmės kelių su patobulinta dangą ilgis – 169 km. (arba 15,3 proc. viso Klaipėdos apskrities ir 1,5 proc. Šalies vietinės reikšmės kelių su patobulinta dangą ilgio), žvyro kelių ilgis – 885 km. (arba 26,6 proc. viso Klaipėdos apskrities ir 2,2 proc. Šalies žvyro kelių ilgio), grunto kelių ilgis – 15 km. (arba 2,2 proc. viso Klaipėdos apskrities ir 0,1 proc. Šalies grunto kelių ilgio)³⁸.

³⁷ Klaipėdos rajono plėtros strateginis planas 2009-2020 m. su situacijos analize, internetinė prieiga: <http://klaipėdos-r.lt/go.php/Strateginis%20planavimas483>

³⁸ Statistikos departamento duomenys,

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M7030302&PLanguage=0>

2.4.9. lentelė. Vietinės reikšmės kelių ilgis, km³⁹

Rodiklis / Metai	Lietuvos Respublika		Klaipėdos apskritis		Klaipėdos r. sav.	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis, km	61 653	62 923	5 146	5 175	1 069	1 069
Vietinės reikšmės kelių su danga ilgis, km	51 064	51 055	4 405	4 497	1 054	1 054
Vietinės reikšmės kelių su patobulinta danga ilgis, km	11 062	11 175	1 074	1 102	169	169
Žvyro kelių ilgis, km	40 002	39 880	3 332	3 395	885	885
Grunto kelių ilgis, km	10 589	11 868	741	678	15	15

Viešojo susisiekimo paslaugas rajone teikia 2 pagrindinės įmonės: UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ ir UAB „Vežta“.

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje yra dvi geležinkelio linijos, glaudžiai susijusios su Klaipėdos geležinkelio mazgu: šiaurės vakarinę dalį kertantis tarptautinis magistralinės reikšmės IXB geležinkelių transporto koridorius Kijevas-Minskas-Vilnius-Šiauliai- Klaipėda ir pietvakarinę savivaldybės dalį kertanti regioninės reikšmės geležinkelio linija Klaipėda- Pagėgiai-Radviliškis. Pastaroji naudojama kaip rezervinė geležinkelio šaka.

Klaipėdos rajone, Dirvupių k., 7 km į rytus nuo Klaipėdos miesto centro, yra įsikūręs Klaipėdos aerodromas.

Vienintelis Klaipėdos rajono teritorijoje esantis valstybinės reikšmės vandens kelias yra Karaliaus Vilhelmo kanalas (tęsiasi 22 km nuo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto iki Minijos upės). Šiuo metu Karaliaus Vilhelmo kanalas yra populiarėjanti vandens turizmo trasa ir pramoginės žvejybos vieta. 2008 m. rudenį atidaryta Drevernos prielauka, kurioje įrengta 30 laivų švartavimo vietų, gali priimti mažos gramzdos motorinius laivus arba jachtas su pakeliamu kyliu.

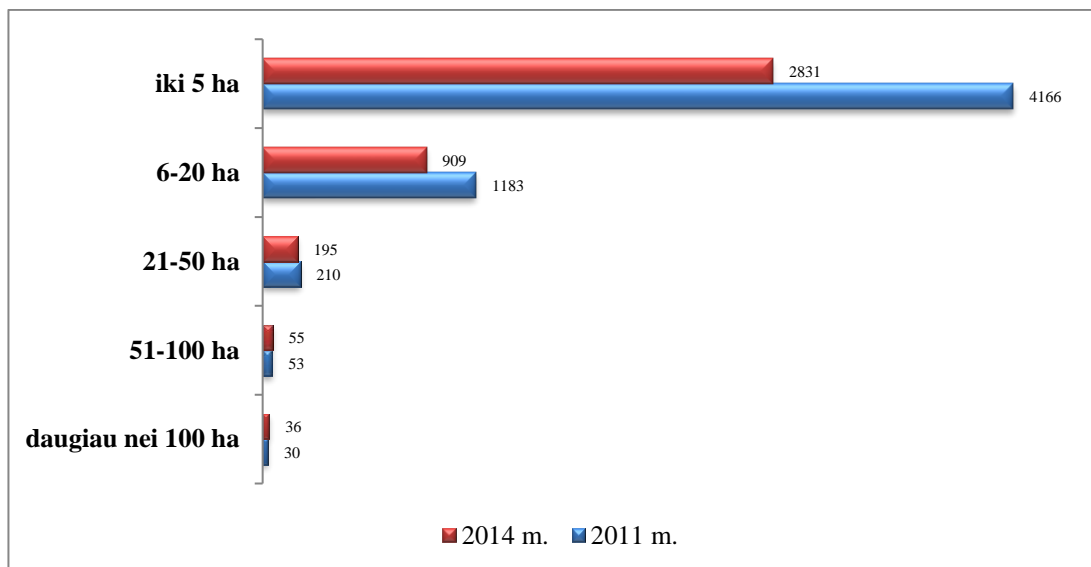
Žemės ūkis

Kaip matyti iš turimų duomenų (žr. 10 pav.) 2014 m. dauguma, 70,3 proc. VVG teritorijos ūkininkų ūkininkauja ūkiuose, kurių dydis iki 5 ha., 2011 m. tokių ūkių skaičius buvo ženkliai didesnis ir sudarė apie 74 proc. visų rajono ūkių. 22,6 proc. visų ūkių 2014 m. buvo 6-20 ha dydžio ir lyginant su 2011 m. šis skaičius taip pat sumažėjo. Padidėjo tik tų ūkių skaičius, kurių dydis 51-100 ha ir didesnių nei 100 ha, tačiau jų dalis atitinkamai sudarė tik 1,4 proc. ir 0,9 proc. visų ūkių 2014 m.⁴⁰

³⁹ Statistikos departamento duomenys,

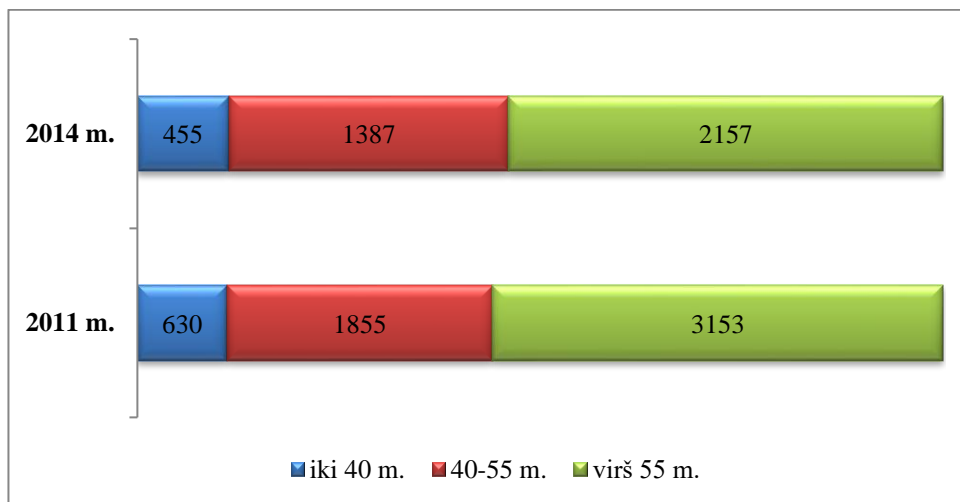
<http://db1.stat.gov.lt/statbank/SelectVarVal/Define.asp?Maintable=M7030302&PLanguage=0>

⁴⁰ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8.

10 pav. VVG teritorijos ūkių skaičius pagal naudojamų žemės ūkio naudmenų plotą, vnt.

Dauguma VVG teritorijos ūkininkų – vyresnio amžiaus (žr. 11 pav.). Ūkininkų, kurių amžius virš 55 m. dalis 2014 m. sudarė 54 proc. visų VVG teritorijos ūkininkų, ir tai buvo 2 procentiniais punktais mažiau negu 2011 m. (56 proc.). Jaunųjų ūkininkų, kurių amžius iki 40 metų dalis 2014 m. buvo 11,4 proc., o 2011 m. – 11,2 proc.⁴¹

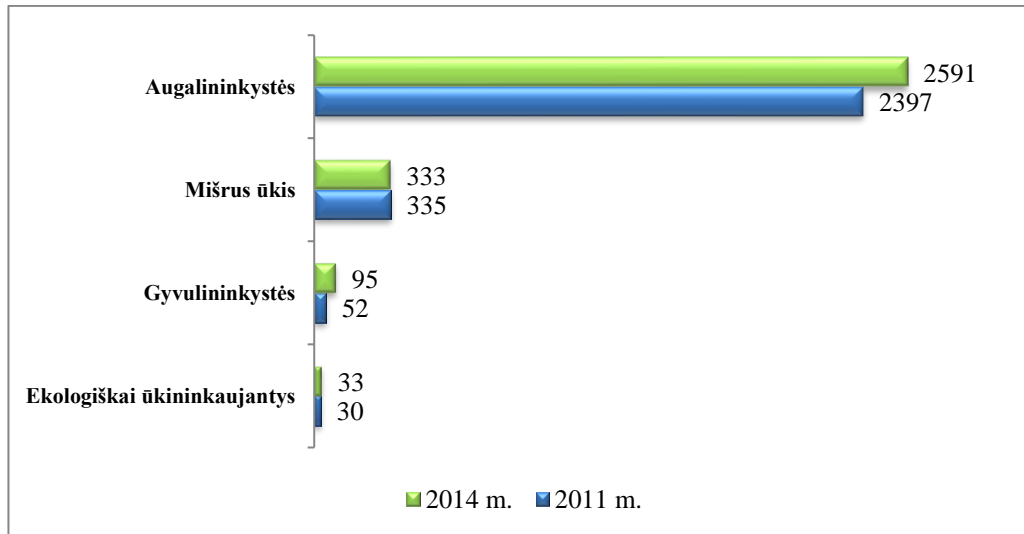

11 pav. VVG teritorijos ūkininkų skaičius pagal amžių, 2011 m. ir 2014 m., vnt.

Analizuojant VVG teritorijos ūkius pagal jų specializaciją, matyti (žr. 12 pav.), jog vyrauja augalininkystės ūkiai. Ekologiškai ūkininkauja tik 1,1 proc. rajono ūkių, o užsiimančių žemės ūkio produktų perdirbimu ir realizavimu rajone nėra⁴².

⁴¹ Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8

⁴² Klaipėdos rajono savivaldybės duomenys, žr. Priedą Nr. 8.

12 pav. VVG teritorijos ūkiai pagal jų specializaciją 2011 m. ir 2014 m., vnt.

Ekonominės situacijos atitikimas gyventojų poreikiams

Nagrinėjant verslo vystymo potencialą, kaimo bendruomenių atstovai pripažino, kad žmonėms sunku steigti naują verslą, nes:

- ❖ mokesčių sistema to neskatina – pradedantiesiems netaikomos jokios mokesčių lengvatų;
- ❖ lėšų stoka;
- ❖ žinių trūkumas, per maža verslo informacijos sklaida ir prieinamumas.

Nagrinėjant galimybę dirbti mieste, diskusijų dalyviai vis dėlto nurodė, jog dauguma žmonių nori likti savo vietovėje. Visgi, arčiau Klaipėdos miesto esančių seniūnijų nemaža dalis gyventojų vyksta dirbti į Klaipėdos miestą, tolimesnių seniūnijų gyventojams iki Klaipėdos esantis atstumas tokią galimybę apsunkina. Buvo teigiama, kad rajone veikia nemažai Klaipėdos miesto verslininkų įsteigtų įmonių, kuriose dirba tiek vietos gyventojai, tiek atvykę, kuriuos darbdaviai atsiveža arba jie atvyksta nuosavu transportu. Tačiau problema tame, kad šių įmonių samdomi vietiniai gyventojai gauna minimalius atlyginimus.

Su žemės ūkiu įvardintos susijusios problemos – mažos pieno supirkimo kainos, kai kurios įmonės neatsiskaito su ūkininkais už superkamą mėsos produkciją, dėl lėšų stokos neprižiūrimi melioracijos įrenginiai.

Išskiriama infrastruktūros problemos – prasta kelių būklė, šaligatvių įrengimo poreikis, lietaus kanalizacijos įrengimo, gyvenviečių apšvietimo problemos – pastaruosius trūkumus aktyviai išreiškė Sendvario seniūnijos Grindulių kaimo gyventojai. Taipogi rajone reikalingos 45 naujos autobusų stotelės.

Teigiama pusė išvelgta tame, jog kasmet rajone atsiranda vis daugiau mažų ir vidutinių įmonių, kurios sukuria darbo vietas ir rajono gyventojams. Dėl to kasmet Klaipėdos rajone nedarbo lygis turi tendenciją mažėti.

Kaimo gyventojai džiaugiasi sėkmingai įsisavinama ES parama – pagal „Leader“ metodą įvairiose seniūnijose įgyvendintais projektais. Du vietos projektus įgyvendino Klaipėdos rajono savivaldybės administracija, du projektus įgyvendino verslo atstovai, 40 projektų įgyvendino nevyriausybinių organizacijų. Projektų įvairovė išties plati – nuo puoselėjamų amatų Dovuose iki Maciuičiuose sukurtos Klaipėdos rajono prekinio ženklo „Kuršių turtai“ ar modernios Utrių slidinėjimo trasos.

Atsižvelgiant į visą turimą informaciją, gyventojų poreikius ir vietos plėtros strategijos biudžetą buvo apibrėžta VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos vizija, kurios vienas iš aspektų, kad gyventojai bendradarbiaudami tarpusavyje, turėtų gebėti, kurti ar plėsti verslus, siekiant kurti darbo vietas. Visa tai turėtų kelti pragyvenimo lygį, dėl ko rajono gyventojai didžiuotųsi savo kraštu ir būtų laimingi.

APIBENDRINIMAS:

- ❖ VVG teritorijos gyventojų užimtumas koncentruojasi gamybos ir žemės ūkio sektoriuose, tam įtakos turi nepakankama alternatyvių veiklų kaime pasiūla, nes visos prekybos ir paslaugų įmonės dažniausiai koncentruojasi Gargždų mieste (R19);
- ❖ Nedarbo lygis Klaipėdos r. sav. kasmet mažėja, lyginant 2011 m. ir 2014 m. jis sumažėjo 3,6 proc. ir buvo mažesnis už Klaipėdos apskrities ir Šalies nedarbo lygį (R20);
- ❖ Nežymiai auga laisvų darbo vietų skaičius (R21);
- ❖ 2009-2015 m. laikotarpiu rajoną pasiekė 9 45 905,90 Eur parama ir buvo įgyvendinti 67 projektai (R22);
- ❖ Nuo 2011 m. iki 2015 m. mažų ir vidutinių įmonių skaičius išaugo 24,2 proc. (R23);
- ❖ Dauguma Klaipėdos r. sav. veikiančių įmonių – mažos, turinčios iki 10 darbuotojų (R24);
- ❖ Populiariausia alternatyvi veikla VVG teritorijoje – medžio apdirbimas, joje yra užimti 1 039 VVG teritorijos gyventojai; 780 gyventojų užsiima kitomis paslaugomis, o 347 – transporto paslaugomis (R25);
- ❖ 2015 m. VVG teritorijoje veikia 9 pramonės ir stambaus ne žemės ūkio verslo subjektai, kuriuose iš viso dirba 2 999 gyventojai (R26);
- ❖ Didėja kaimo turizmo sodybų skaičius VVG teritorijoje, tačiau jų pasiskirstymas labai netolygus (R27);
- ❖ 9 rajono bendruomenės vysto bendruomeninį verslą (R28);
- ❖ Nuo 2013 m. pastebimas ženklus padidėjimas asmenų, dirbančių savarankiškai (R29);
- ❖ Rajone nėra pilnai išvystytas paslaugų sektorius, trūksta maitinimo įstaigų, parduotuvių, buitines paslaugas bei vaikų ir vyresnio amžiaus asmenų priežiūros paslaugas teikiančių asmenų ar įmonių (R30);
- ❖ 98,6 proc. Klaipėdos rajono vietinės reikšmės automobilių kelių yra su danga (R31);
- ❖ Klaipėdos rajono teritorijoje yra valstybinės reikšmės vandens kelias - Karaliaus Vilhelmo kanalas (R32);
- ❖ 2014 m. dauguma, 70,3 proc., VVG teritorijos ūkininkų ūkininkauja ūkiuose, kurių dydis iki 5 ha. (R33);
- ❖ Mažėja jaunų, iki 40 metų, ūkininkų skaičius (R34);
- ❖ Rajone vyraujanti ūkių specializacija – augalininkystė (R35);
- ❖ Rajone nėra užsiimančių žemės ūkio produktų perdirbimu ir realizavimu (R36).

2.5.	VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai

NVO sektorius

2015 m. pradžioje Klaipėdos rajono savivaldybėje iš viso veikė 55 bendruomeninės kaimo organizacijos. Daugiausia minėtų organizacijų yra Sendvario seniūnijoje – 10, mažiausia – Judrėnų ir Agluonėnų seniūnijose – po 1, bei Endriejavo seniūnijoje – 2.

Iš 55 Klaipėdos rajone veikiančių bendruomeninių kaimo organizacijų tik 7 savo veiklą vykdo tradicinės kultūros pagrindu – tai Agluonėnų, Drevernos, Dovilų, Girkalių, Karklės, Priekulės, Veiviržėnų bendruomenės.

Klaipėdos rajono jaunimui atstovauja 22 registruotos jaunimo organizacijos, 9 kaimo bendruomenių jaunimo klubai, 17 mokinių savivaldų – iš viso 48 jaunimo organizacijos. VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje veikia 3 nevyriausybinės moterų organizacijos: Agluonėnų, Dauparų-Kvietinių, Endriejavo seniūnijose ir 12 viešųjų įstaigų (VšĮ Vandens sporto ir turizmo klubas „Prie Žvelsos“, VšĮ Baidarių sporto klubas „Angelai“, I. Berankienės VšĮ, VšĮ Klaipėdos rajono amatų centras, Viešoji įstaiga Priekulės bendruomenės užimtumo centras, VšĮ Žemaičių tapatybės institutas, VšĮ Vietos gamintojų gildija, VšĮ Dovilų socialinių iniciatyvų centras, VšĮ Drevernos poilsio ir sporto klubas, VšĮ Zebriuko namai, VšĮ Dercekliukas ir VšĮ „Būk mano draugas“).

Visame Klaipėdos rajone, įskaitant ir rajono centrą Gargždus, kasmet didėja savivaldybės finansuojamų NVO projektų/priemonių, nors tuo pačiu metu finansuojamų NVO skaičius turi tendenciją mažėti (žr. 2.5.1. lentelę).⁴³

2.5.1. lentelė. NVO vykdyti projektai, kurių finansavimo šaltinis – Klaipėdos rajono savivaldybės biudžetas

	2011	2012	2013	2014
NVO projektams (įvairiose srityse) finansuotų vykdytų programų / priemonių skaičius	9	10	6	12
Skirtos lėšos, EUR (tūkst.)	196,3	145,8	200,0	274,2
Finansuotų NVO skaičius	75	65	66	66
Iš jų - bendruomeninių organizacijų skaičius	29	26	27	25

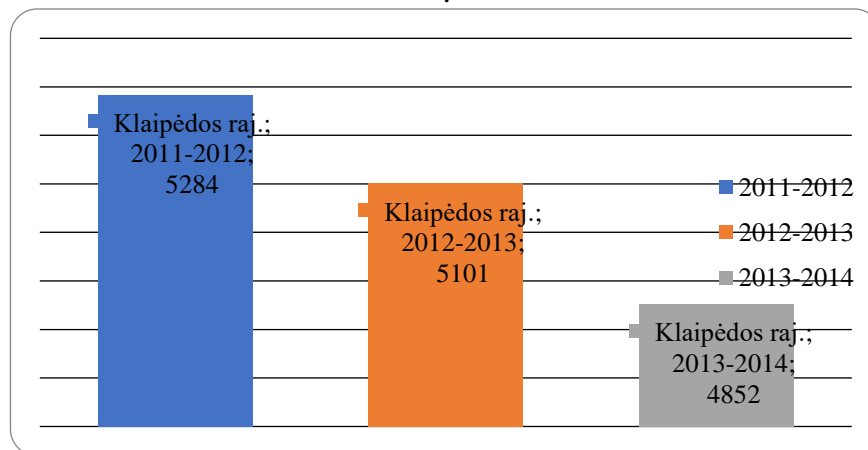
Šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybė.

Švietimo ir kitos socialinės įstaigos

Klaipėdos rajone veikia 36 švietimo institucijos: 3 gimnazijos, 1 vidurinė mokykla, 12 pagrindinių mokyklų, progimnazija, 2 mokyklos-daugiafunkciai centrai, mokykla-darželis, 9 ikimokyklinės įstaigos, ugdymo centras, 4 neformaliojo švietimo įstaigos, pedagoginė psichologinė tarnyba ir švietimo centras⁴⁴.

Situacija Klaipėdos rajone yra panaši kaip ir Lietuvoje – 2012-2013 m. mokinių skaičius Klaipėdos rajono švietimo įstaigose buvo 183 mažesnis nei prieš metus, t. y. sumažėjo 3,5 proc. (šalyje atitinkamu laikotarpiu pastebimas 4,9 proc. mokinių skaičiaus mažėjimas) .

Klaipėdos rajone mokinių skaičius turi tendenciją mažėti, tačiau vykstantis mažėjimas lėtėja (žr. 13 pav.).⁴⁵

13 pav. Mokinių skaičiaus kitimo dinamika 2011 – 2014 m.⁴⁶

VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje veikia dvi socialines paslaugas teikiančios įstaigos – Priekulės socialinių paslaugų centras ir VšĮ „Gyvenimo viltis“. Pastaroji teikia ilgalaikę socialinę globą ir šios

⁴³ Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos teikiami duomenys: <http://klaipedos-r.lt/oldweb/?t=1251116241>

⁴⁴ Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus 2016 metų veiklos programa, internetinė prieiga: <http://klaipedos-r.lt/go.php/lit/Dokumentai/619>

⁴⁵ Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos teikiami duomenys: <http://klaipedos-r.lt/oldweb/?t=1101114424>

⁴⁶ Lietuvos statistikos departamentas:

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=M3110302&PLanguage=0&TableStyle=&Buttons=&PXSId=3841&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>

paslaugos gavėjų skaičius auga kasmet (žr. 2.5.2. lentelė). Priekulės socialinių paslaugų centras teikia socialines paslaugas, tokias kaip informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto organizavimas, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, dienos socialinė globa bei sociokultūrinės paslaugos Agluonėnų, Judrėnų, Priekulės ir Veiviržėnų seniūnijų gyventojams. Likusių seniūnijų gyventojams socialines paslaugas teikia Gargždų socialinių paslaugų centras, įsikūręs Gargždų mieste.⁴⁷

2.5.2. lentelė. Socialines paslaugas teikiančios įstaigos ir jų gavėjų skaičius 2011-2014 m. laikotarpiu VVG teritorijoje, vnt.

Socialinių paslaugų teikėjai	Paslaugų gavėjų skaičius 2011 m.	Paslaugų gavėjų skaičius 2012 m	Paslaugų gavėjų skaičius 2013 m	Paslaugų gavėjų skaičius 2014m
Priekulės socialinių paslaugų centras	69 – informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	62 – informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	44– informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas	38– informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas
	transporto organizavimas - 2 asmenys 3x per savaitę į hemodializės procedūras; 4 asmenys į gydymo įstaigas Klaipėdoje, 41 vaikui iš socialinės rizikos šeimų atvykti į centrą	transporto organizavimas - 2 asmenys 3x per savaitę į hemodializės procedūras; 1 asmuo į gydymo įstaigas Klaipėdoje, 31 vaikui iš socialinės rizikos šeimų atvykti į centrą	transporto organizavimas - 2 asmenys 3x per savaitę į hemodializės procedūras; 1 asmuo į gydymo įstaigas Klaipėdoje, 38 vaikams iš socialinės rizikos šeimų atvykti į centrą	transporto organizavimas - 3 asmenys 3x per savaitę į hemodializės procedūras; 1 asmuo į gydymo įstaigas Gargžduose, Švėkšnoje, 43 vaikams iš socialinės rizikos šeimų atvykti į centrą
	80 – socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės rizikos, socialiai remtinų šeimų vaikams.	51 – socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės rizikos, socialiai remtinų šeimų vaikams.	56 – socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės rizikos, socialiai remtinų šeimų vaikams.	65 – socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės rizikos, socialiai remtinų šeimų vaikams.
	1– socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas suaugusiems socialinės rizikos asmenims.	2– socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas suaugusiems socialinės rizikos asmenims.	2 – socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas suaugusiems socialinės rizikos asmenims.	1 – socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas suaugusiems socialinės rizikos asmenims.
	19 – dienos socialinė globa senyvo amžiaus asmenims.	16 – dienos socialinė globa senyvo amžiaus asmenims.	14– dienos socialinė globa senyvo amžiaus asmenims.	15– dienos socialinė globa senyvo amžiaus asmenims.
	35 – dienos socialinė globa asmenims su negalia	33 – dienos socialinė globa asmenims su negalia	36 – dienos socialinė globa asmenims su negalia	36 – dienos socialinė globa asmenims su negalia

⁴⁷ Klaipėdos rajono savivaldybės 2015 m. socialinių paslaugų planas, internetinė prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/3a236320bdb711e4bde5b7a24f3fe3f3>

	109 – sociokultūrinės paslaugos	115 – sociokultūrinės paslaugos	56 – sociokultūrinės paslaugos	65 – sociokultūrinės paslaugos
VŠĮ „Gyvenimo viltis“ Dovilų sen.	–	42 – ilgalaikė socialinė globa	48 – ilgalaikė socialinė globa	51 – ilgalaikė socialinė globa

Klaipėdos rajone, neįtraukiant rajono centro – Gargždų, veikia 5 muziejai – Ievos Simonaitytės muziejus ir Laisvės kovų ir tremties istorijos muziejus Priekulėje, Stepono Dariaus gimtinė-muziejus Endriejavo seniūnijoje Dariaus kaime (Lietuvos aviacijos muziejaus padalinys), Agluonėnų etnografinė sodyba bei J. Gižo etnografinė sodyba Dreverno gyvenvietėje⁴⁸.

VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos seniūnijose veikia 26 Gargždų Jono Lankučio viešosios bibliotekos filialai. VVG teritorijoje taip pat veikia 5 kultūros centrai, papildomai turintys 11 filialų skirtingose gyvenvietėse. Veiklą vysto 1 Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro filialas J. Gižo etnografinėje sodyboje Drevernoje⁴⁹. VVG teritorijoje taip pat veikia 19 sporto klubų⁵⁰.

Gyventojų sveikata VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje rūpinasi 2 sveikatos priežiūros įstaigos – Priekulės pirminės sveikatos priežiūros centras Priekulėje bei Paupių pirminės sveikatos priežiūros centras Plikiuose. Gyventojų sveikata taip pat rūpinasi 6 ambulatorijos, veikiančios įvairiose seniūnijose, bei 14 medicinos punktų⁵¹. Visuomenės saugumą VVG teritorijoje užtikrina 13 Klaipėdos rajono policijos komisariato apylinkių inspektorių⁵². Rajone veikia Agluonėnų, Girkalių, Endriejavo, Plikių, Priekulės ir Veiviržėnų ugniagesių komandos⁵³.

Dauguma kitų svarbių objektų (įstaigos, susijusios su visuomenės saugumo užtikrinimu, globos įstaigos, ligoninės, sporto organizacijos) yra įsikūrę Klaipėdos rajono savivaldybės centre – Gargžduose, kurie nepriklauso VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijai. VVG teritorijoje veikiančių valstybinių institucijų nėra.

Apibendrinant švietimo ir kitų socialinių įstaigų skaičių, išskirtina, kad Klaipėdos rajone auga naujų ikimokyklinio ugdymo įstaigų poreikis. Per 2014 m. Klaipėdos rajono savivaldybė, negalėdama sudaryti galimybių ugdyti vaikus rajono švietimo įstaigose pagal gyvenamąją vietą, išdavė 19 siuntimų (2013 m. – 65) vaikams į Klaipėdos miesto ikimokyklines įstaigas. Kitų įstaigų trūkumo rajone nepastebėta, tik išskiriama esama infrastruktūra – reikalingi atnaujinimai muziejams (ribotas plotas edukaciniams užsiėmimams, neturima patalpų fondų saugykloms, eksponatai laikomi pažeidžiant numatytus normatyvus, šildymo problemos), bibliotekoms, kultūros centrums.

Kultūros ištekliai

Klaipėdos rajono seniūnijų kultūros centruose veikia daugiau nei 46 įvairaus tipo meno kolektyvai, puoselėjantys skirtingas meno rūšis. Dovilų etninės kultūros centre veikia 4 meno kolektyvai – folkloro ansamblis, liaudiška kapela, teatro trupė ir vaikų šokių kolektyvas. Kretingalėje gyvuoja 5 kolektyvai – kapela, vaikų meninės saviraiškos studija, vaikų vokalinis ansamblis, humoro grupė ir choras. Priekulės kultūros centre veiklą vysto 5 meno kolektyvai – tautinių šokių kolektyvas, kaimo kapela, folkloro ansamblis, vaikų etnoinstrumentų ansamblis, mėgėjų teatras. Priekulės kultūros centro filialuose Agluonėnuose ir Drevernoje veikia 9 meno kolektyvai – klijavimo teatras, folkloro ansamblis, 2 vokaliniai ansambliai, 2 šokių grupės, dramos teatras, estradinis duetas, instrumentinė-vokalinė grupė. Veiviržėnų kultūros centre ir jo keturiuose filialuose veikia 16 meno kolektyvų –

⁴⁸ <http://www.gargzdumuziejus.lt/1/apie-muzieju.html>

⁴⁹ <http://www.gargzdaivb.lt/lt/>

⁵⁰ <http://klaipedos-r.lt/go.php/lit/Klaipedos-rajone-registruoti-sporto-klubai/742>

⁵¹ <http://www.gsc.lt/>

⁵² Klaipėdos apskrities vyriausias policijos komisariatas, internetinė prieiga: http://klaipeda.policija.lt/lt/klaipedos-rajono-policijos-komisariatas/apylinkiu-inspektoriai_103.html;

⁵³ Klaipėdos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba, internetinė prieiga: <http://www.krspt.lt/partneriams/>

teatro studija, kapela, 2 humoro grupės, 4 vokaliniai- instrumentiniai ansambliai, 4 vokaliniai ansambliai, 4 šokių kolektyvai. Vėžaičių kultūros centre ir jo filialuose veikia 7 meno kolektyvai – teatro, šokio ir muzikos srityse.

Klaipėdos rajono savivaldybėje 2013 m. meno mėgėjų kolektyvų veikloje dalyvavo 1 068 saviveiklininkai, iš jų – 635 vaikai⁵⁴.

Etnokultūriškumo požiūriu VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje daugiausia dominuoja nacionalinės svarbos valstybės istorijos ir regioninės svarbos kultūrinės vertybės (žr. 2.5.3. lentelę).

2.5.3. lentelė. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų kiekis⁵⁵.

Nekilnojamojo kultūros paveldo rūšis	Objektų skaičius	Paskelbti valstybės saugomais	Registriniai	Turintys kultūros vertybių požymių, neregistriniai
Archeologijos objektai	57	50	7	-
Urbanistikos objektai	1	-	1	-
Statinių kompleksai	27	12	15	-
Statiniai	27	13	14	-
Mitologinės vietos	2	1	-	1
Laidojimo vietos	243	200	20	23
Įvykių vietos	6	5	-	1
Monumentai	16	1	6	9
Kiti objektai (lurdai)	2	-	-	2

Klaipėdos rajono amatininkai ir tautodailininkai atstovauja didžiajai daliai liaudies meno krypčių: keramika, skulptūra, tekstilė, pynimas ir kt. Daugelis amatų čia yra panašūs kaip ir kitų Lietuvos regionų, bet turima ir būdingų tik pajūriui. Rajone persipina Klaipėdos krašto ir Žemaitijos amatai. Klaipėdos kraštui nuo seno būdingas žvejo amatas. Senoviniai žuvies paruošimo būdai vis dar sėkmingai gyvuoja. Vienas iš seniausių Vakarų Lietuvos amatų – gintaro apdirbimas. Didžioji dalis lietuviškų gintaro gaminių reprezentuoja Lietuvą užsienyje. Vienas iš buvusių populiariesnių amatų pajūryje – tai audimas. Buvo auginamos avys, linai, iš vilnos ir lino verpiami siūlai ir audžiama drobė, iš kurios buvo siuvami, visi drabužiai ir patalynė. Audimas sėkmingai gyvuoja ir šiandien. Kitas amatas – vilnos karšimas ir vėlimas – tai vienas iš nykstančių amatų.

Šiandien Klaipėdos krašte sėkmingai gyvuoja senasis kalvio amatas. Nors padargai mažai kur gaminami, bet išpopuliarėjo kalti vartai, tvoros, namų dekoravimas, papuošalų gamyba, suvenyrai iš metalo derinant jį su kitomis medžiagomis: medžiu, gintaru, stiklu. Dar vienas Mažosios Lietuvos išskirtinis bruožas – delmonai – tai puošnūs, įvairiai dekoruoti Klaipėdos krašto moterų tautinio rūbo priedai – kišenės. Šiais laikais jie išpopuliarėjo kaip suvenyrai, taip pat juos bandoma derinti prie šiuolaikinių drabužių. VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje taip pat puoselėjami pynimo, medžio drožimo, keramikos amatai. Visgi šiandien kai kurie senieji amatai yra ant išnykimo ribos.

Rajone gyvena ir dirba 28 Lietuvos tautodailininkų sąjungos Žemaitijos skyriaus Gargždų sekcijos nariai ir per 40 liaudies meistrų, amatininkų: pynėjų, audėjų, medžio drožėjų, kalvių, keramikų, tapytojų. Iš jų 8 turi meno kūrėjo statusą, o sertifikuotus produktus gamina 3 tradiciniai amatininkai-audėjai. Kasmet rajone organizuojama 6–8 tautodailės parodos, 1–2 plenerai. 2014 m. įregistruota Klaipėdos rajono amatininkų bendruomenė, veikia Dovilų amatininkų gildija, Priekulės amatininkų gildija „Krikragaa“⁵⁶

⁵⁴ <http://www.gargzdukc.lt/>

⁵⁵ Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos duomenys: <http://klaipedos-r.lt/oldweb/?lt=1091151905>

⁵⁶ Klaipėdos rajono etninės kultūros plėtros 2015-2017 metų programa, internetinė prieiga: <http://www.klaipedos-r.lt/go.php/lit/Klaipedos-rajono-etnines-kulturos-pletros-programa/448>

Kasmet rajone įvyksta per 120 vietinio pobūdžio įvairių žanrų bei tematikos folkloro renginių (vakaronių, kalendorinio ciklo švenčių, amatų mokymų, tautodailės parodų). Tarptautiniu renginiu tapo liaudiškos muzikos festivalis „Užaugau Lietuvoj“ Doviluose, tradiciniais regioniniais – Oninės „Atkelkime plačiai vartus“ Vėžaičiuose, „Joninės lietuvininko kieme“ Agluonėnuose, šventė „Prie Veiviržo“ Veiviržėnuose, Žvejų ir miestelio šventė „Ant marių kraštelio“ Drevernoje, Priekulės miesto šventė „Skambantis krantas“, Tradicinių lietuvių liaudies žaidimų čempionatas Slengiuose, Gargždų miesto gimtadienis, Europos paveldo dienos. Jau tradicija tapo atgaivintos Rasų, Jorės, Sekminių, Lygiadienių, Užgavėnių šventės. 2014 m. Gargžduose suorganizuota pirmoji respublikinė etninės kultūros konferencija⁵⁷.

Nors renginių organizuojama daug, nepakankama jų sklaida visuomenės informavimo priemonėse. Per mažai dėmesio skiriama rajono ir kitų Lietuvos bei užsienio kultūros įstaigų, kolektyvų bendradarbiavimui, lėšų kolektyvų išvykoms į rajono bei respublikinius renginius.

Socialinės infrastruktūros, kultūros išteklių atitikimas gyventojų poreikiams

Bendruomenėse aktualios tokios sritys ir problemos kaip vaikų ir jaunimo užimtumas, kultūriniai ir švietėjiški renginiai, viešųjų erdvių ir aplinkos kokybės gerinimas, sporto ir sveikatinimo didinimas, bendruomeninės veiklos organizavimas, ir kitos vietos bendruomenės gyvenimo kokybę gerinančios iniciatyvos. Bendruomenės pabrėžia dėmesio ir paramos iš savivaldybės stoką.

Diskusijų metu buvo aptarta ir kita aktuali vietos bendruomenių problema – žmoniškųjų išteklių stoka ir nepakankami gebėjimai organizuoti veiklą, savanoriško darbo nepatrauklumas. Kai kurios bendruomenės atsisako gauto finansavimo, nes pagrindinį krūvį neša iniciatoriai, kurie daugumoje turi tiesioginius darbus ir visuomeninę veiklą jiems tampa dideliu krūviu

Reikalingas viešųjų erdvių atnaujinimas – bibliotekų, kultūros namų, mokyklų.

Reikalinga spręsti naujų darželinukų grupių steigimą prie seniūnijose veikiančių pagrindinių mokyklų. Naujakurių turtinga Sendvario seniūnija guodžiasi ugdymo įstaigų trūkumu. Prieš dvejus metus Slengiuose atidaryta mokykla–daugiafunkcis centras akimirksniu buvo perpildytas ir šiemet darželio grupėse bei pradinėse klasėse vietos norėjo daugiau kaip 150 vaikų.

Būtina daugiau dėmesio ir lėšų skirti tautodailės studijų, klubų, būrelių ir pan. steigimui bei plėtotei rajono kultūros ir švietimo įstaigose, įtraukiant kuo daugiau vaikų ir jaunimo į nuolatinį tradicinių amatų ir verslų perėmimą, atgaivinimą, populiarinimą.

Atsižvelgiant į visą turimą informaciją, gyventojų poreikius ir vietos plėtros strategijos biudžetą buvo apibrėžta VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos vizija, kurios vienas iš aspektų - tolygiai besivystantis rajonas, kuriame sukūrę aukštą gyvenimo kokybę, gyvena laimingi žmonės. Rajono gyventojai yra aktyvūs, iniciatyvūs ir verslūs, gebantys kurti darbo vietas, taikantys inovatyvias technologijas ir bendradarbiaujantys tarpusavyje.

APIBENDRINIMAS:

- ❖ VVG teritorijoje veikia 55 kaimo bendruomenės (R37);
- ❖ Šiuo metu savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančių NVO (išskyrus kaimo bendruomenes) yra 51, iš jų 48 - jaunimo (R38);
- ❖ Klaipėdos rajone mokinių skaičius turi tendenciją mažėti, tačiau vykstantis mažėjimas lėtėja (R39)
- ❖ Rajone veikia 5 kultūros centrai, papildomai turintys 11 filialų skirtingose gyvenvietėse, 26 bibliotekos filialai, 36 švietimo įstaigos ir 19 sporto klubų (R40);
- ❖ Rajone socialinės paslaugos teikiamos tik 4 seniūnijų gyventojams (R41);
- ❖ Gyventojų sveikata taip pat rūpinasi 6 ambulatorijos, veikiančios įvairiose seniūnijose, bei 14 medicinos punktų. Visuomenės saugumą VVG teritorijoje užtikrina 13 Klaipėdos rajono policijos

⁵⁷ Klaipėdos rajono etninės kultūros plėtros 2015-2017 metų programa, internetinė prieiga: <http://www.klaipedos-r.lt/go.php/lit/Klaipedos-rajono-etnines-kulturos-pletros-programa/448>

komisariato apylinkių inspektorių. Rajone taip pat veikia Agluonėnų, Girkalių, Endriejavo, Plikių, Priekulės ir Veiviržėnų ugniagesių komandos (R42);

- ❖ Klaipėdos rajono seniūnijų kultūros centruose veikia daugiau nei 46 įvairaus tipo meno kolektyvai, puoselėjantys skirtingas meno rūšis (R43);

- ❖ VVG teritorijoje daugiausia dominuoja nacionalinės svarbos valstybės istorijos ir regioninės svarbos kultūrinės vertybės (R44);

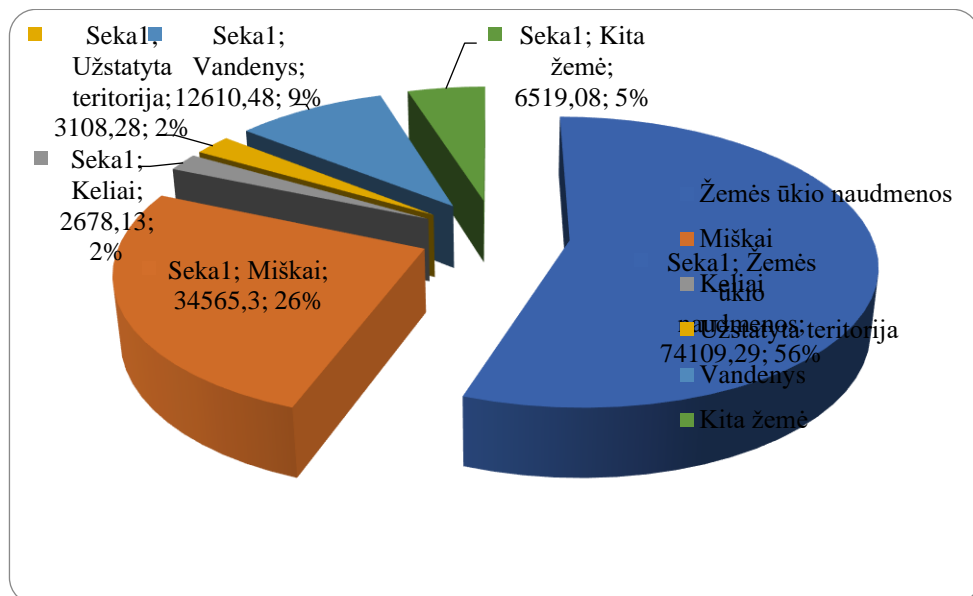
- ❖ Rajone puoselėjami tradiciniai amatai (R45);

- ❖ Kasmet rajone įvyksta per 120 vietinio pobūdžio įvairių žanrų bei tematikos folkloro renginių (R46).

2.6. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

Žemės fondas

2014 m. daugiau kaip pusę (56 proc.) Klaipėdos rajono teritorijos užėmė žemės ūkio naudmenų plotai. Kitą rajono žemės fondo dalį sudarė miškai (26 proc.), keliai (2 proc.), užstatyta teritorija (2 proc.), vandenys (9 proc.), kitos paskirties žemė (5 proc.) (žr. 10 pav.).

14 pav. Žemės naudmenos Klaipėdos rajone 2014 m. ⁵⁸

2014 m. Klaipėdos rajono žemės ūkio naudmenas sudarė: 88,9 proc. ariamoji žemė (šalyje 84,5 proc., apskrityje 85,1 proc.); 2,7 proc. sodai (šalyje 1,7 proc., apskrityje 1,8 proc.); 8,4 proc. pievos ir natūralios ganyklos (šalyje proc. 13,8, apskrityje 13,1 proc.)

Klaipėdos rajone iš esamo žemės ūkio naudmenų ploto 2014 m. žemės ūkio veiklai buvo panaudota 49 tūkst. ha arba 66 proc. (šalyje proc. 68,2, apskrityje 73,9 proc.)

Rajonas nepasižymi miškų gausa: miškai užima tik 26 proc. rajono teritorijos, o miškingumo rodiklis 2014 m. buvo 7 proc. mažesnis už Lietuvos vidurkį (33 proc.). Klaipėdos rajono miškuose vyrauja pušynai, eglynai ir beržynai, bet pasitaiko ir mišrių spygliuočių bei lapuočių miškų. Didžiausias miškų masyvas – Pamario miškai, augantys pietinėje ir vakarinėje rajono dalyje prie Kuršių marių⁵⁹. 2014 m. pradžioje Klaipėdos rajone veikė 33 ekologiniai ūkiai, duomenys apie jų plotą nėra kaupiami

Gamtinis kraštovaizdis

⁵⁸ Nacionalinės žemės tarnybos duomenys: <http://www.nzt.lt/go.php/Statistika>

⁵⁹ Nacionalinės žemės tarnybos duomenys: <http://www.nzt.lt/go.php/Statistika>

Pagal sukultūrinimo pobūdį Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje vyraujančio kraštovaizdžio tipo nėra. Pagal užimamą plotą išsiskiria miškingas agrarinis (28,5 proc.), agrarinis (26,8 proc.), agrarinis mažai urbanizuotas (19,3 proc.) bei agrarinis urbanizuotas (18,0 proc.) kraštovaizdžio sukultūrinimo pobūdžiai. Nesukultūrintam kraštovaizdžiui yra priskiriamas sekliųjų (mažiau kaip 2 m gylio) marių kraštovaizdis. Jis užima 7,64 proc. savivaldybės teritorijos⁶⁰.

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorija teka Minija su intakais Žvelsa, Skinija, Agluona, Veiviržu; Danė su intaku Eketė. Pietrytine dalimi teka Veiviržo intakas Šalpė, jos intakas Graumena teka savivaldybės pietryčių riba. Savivaldybės teritorija eina Klaipėdos kanalas.

Klaipėdos rajone yra 3 ežerai – Kalotės, Kapstato, Plazės; 6 tvenkiniai – Kalvių žvyro karjero, Laukžemių, Greičiūnų, Agluonėnų, Plikių; 2 pelkės – Tyrų ir Svencelės

Kalotės ežeras įtrauktas į Kalotės botaninį – zoologinį draustinį, dalinai išvalius Kalotės ežerą nuo dumblo ir prie pietrytinio ežero kranto įrengus kelias stovyklavietes, ežerą būtų galima pritaikyti rekreacijai prie vandens. Kapstato ežeras esantis šalia Endriejavo yra svarbus vandens telkinys, tenkinantis vietos gyventojų rekreacinius poreikius. Ežero aplinka sutvarkyta, įrengta maudykla. Žiemos sezono metu ant užšalusio ežero ledo vyksta automobilių varžybos. Pagrindinė šio ežero problema – bloga ežero ekologinė būklė (dumblėtas, pelkėtas). Plazės ežeras yra rezervate, todėl jokia rekreacinė žvejyba čia negalima. Plazės ežeras yra migruojančių paukščių poilsio vieta, todėl čia pastatytas paukščių stebėjimo namelis.

Didžiausi Klaipėdos rajono miškai: Vėžaitinės, Kliošių, Padumblės miškas. Daugiausia auga pušynai, eglynai.

Svarbiausios naudingosios iškasenos – nafta, didžiausi telkiniai: Dieglių, Pietinių Šiūparių, Vėžaičių, Vilkyčių. Dar yra žvyro (Poškų, Slengių, Šiūparių, Šnaukštų telkiniai), smėlio (Juodikių telkinys), durpių (Dauparų durpynas)

Savivaldybės teritorijos rytuose, Endriejavo kalvagūbryje vyraujantys dirvožemiai – paprastieji karbonatingieji išplautžemiai; šiaurėje, Kretingalės apylinkėse, – karbonatingieji sekliai glėjiški išplautžemiai, į vakarus nuo jų tęsiasi balkšvažemių juosta, plačiausia ji yra teritorijos šiaurėje. Savivaldybės pietinėje dalyje vyrauja jaurazemiai, šiaurės vakarų pakrantėje – smėlžemiai, pelkėtose vietovėse – durpžemiai. Upių slėniuose yra salpžemių, pietvakariuose (pakrantėje) – palvažemių.⁶¹

Saugomos teritorijos, biologinė įvairovė

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorija pasižymi gana didele saugomų teritorijų gausa. Į jos teritoriją patenka 2 valstybiniai parkai, 1 biosferos poligonas, 11 valstybinių draustinių bei 1 atkuriamasis sklypas (žr. 2.6.1. lentelę).

2.6.1. lentelė. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje saugomos teritorijos⁶².

	Saugoma teritorija	Pavadinimas
1.	Nacionaliniai parkai	Kuršių nerijos
2.	Regioniniai parkai	Pajūrio
3.	Biosferos poligonai	Vainuto miškų
4.	Kraštovaizdžio draustiniai	Minijos senslėnio, Veiviržo, Kliošių
5.	Geomorfologiniai draustiniai	Ablingos
6.	Hidrografiniai draustiniai	Graumenos

⁶⁰ Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo specialusis planas, https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjvZLPr17LAhXEK5oKHScaDScQFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.webpartner.lt%2Fklaipeda_raj%2Fsubsystems%2Fweb%2Fdoc.php%3FitemID%3D13218&usg=AFQjCNFy5ZE9fAWrARb5NXsrcjVCAG55A&sig2=uvFPvWMfhVLoPArIkUuImg&bvm=bv.114733917,d.bGs&cad=rja

⁶¹ Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo specialusis planas, www.klaipedos-r.lt

⁶² Saugomų teritorijų valstybės kadastras: <http://stk.vstt.lt/stk/ataskaitos.jsp?lang=lt>

7.	Botaniniai draustiniai	Lužijos
8.	Botaniniai – zoologiniai draustiniai	Svencelės pievų
9.	Ichtiologiniai draustiniai	Veiviržo, Minijos
10.	Telmologiniai draustiniai	Reiskų tyro, Svencelės
11.	Atkuriamieji sklypai	Kalvių

Klaipėdos rajono biologinę įvairovę sudaro įvairios gamtinės vietos – kopos, marios, pelkės, upių slėniai, kuriuose gausu įvairių retų rūšių gyvūnų, paukščių, augalų ir kitų gamtos darinių (žr. 2.6.2. lentelę).

2.6.2. lentelė. Klaipėdos rajono biologinę įvairovę saugančios teritorijos⁶³.

Teritorijos pavadinimas	Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė
Baltijos jūros priekrantė	Rifai. Rudakaklių narų, sibirinių gagų, klykuolių, didžiųjų dančiasnapių ir mažųjų kirų žiemojimo ir migracinių sankaupų vieta.
Pajūrio kopos	Dirvoniniai kalviukai. Užumazginės pustomos kopos, baltosios kopos, pilkosios kopos, kopų gluosnyai, medžiais apaugusios pajūrio kopos, pajūrio smėlynų tyruliai, stepinės pievos, šienaujamos mezofitų pievos.
Kuršių marios	Lagūna. Migruojančių ir žiemojančių vandens paukščių sankaupos vietos Kuršių mariose.
Svencelės pelkė	Degradavusios aukštapelkės, pelkiniai miškai.
Lužijos ir Tyrų pelkės	Pajūrio smėlynų tyruliai, karbonatinių smėlynų smiltpievės, melvenynai, eutrofiniai aukštieji žolynai, aliuvinės pievos, šienaujamos mezofitų pievos, degradavusios aukštapelkės, pelkiniai miškai. Juodkrūčiai bėgikai, meldinės nendrinukės.
Minijos upė ir jos slėnis	Baltijos lašiša. Skroblynai, griovų ir šlaitų miškai, aliuviniai miškai, paupių guobynai. Griežlės, tulžiai.
Veiviržo ir Šalpės upės ir jų slėniai	Nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis, upių sraunumos su kurklių bendrijomis, karbonatinių smėlynų smiltpievės, stepinės pievos, melvenynai, aliuvinės pievos, eutrofiniai aukštieji žolynai, šienaujamos mezofitų pievos, miškapievės, vakarų taiga, plačialapių ir mišrūs miškai, medžiais apaugusios ganyklos, pelkėti lapuočių miškai, griovų ir šlaitų miškai, sausieji ažuolynai, aliuviniai miškai, natūralūs distrofiniai ežerai. Ovalioji geldutė, paprastasis kūjagalvis, pleištinė skėtė, ūdra.
Rietavo miškai	Natūralūs distrofiniai ežerai, aktyvios aukštapelkės, vakarų taiga, pelkėti lapuočių miškai, pelkiniai miškai, lūšis.
Kalvių karjeras	Upinės žuvėdros.
Svencelės pievos	Meldinės nendrinukės.
Vainuto miškai	Juodieji gandrai, vapsvaėdžiai.

Vandens kokybė ir atsinaujinantys energijos šaltiniai

Geriamojo vandens kokybė Klaipėdos rajone kasmet gerinama. Klaipėdos rajono gyventojams geriamąjį vandenį centralizuotai tiekia AB „Klaipėdos vanduo“. 2014 m. rajone eksploatuotos 56 vandenvietės Klaipėdos rajono teritorijoje. Pagal pateiktas vandenviečių geriamojo vandens programinės priežiūros 2012, 2013, 2014 metų ataskaitas Klaipėdos rajone vandenviečių tiekiamame geriamajame vandenyje viršytos fluoro, amonio, geležies ir mangano leistinos vertės. Fluoro

⁶³ Saugomų teritorijų valstybės kadastras: <http://stk.vstt.lt/stk/ataskaitos.jsp?lang=lt>

leidžiama vertė viršyta 2014 m. 3-ose, 2013 m. – 8-ose, 2012 m. – 5-ose vandenvietėse. Viršytos leistiną vertę fluoridų koncentracijos nustatytos šiose vandenvietėse: 2014 m. Kuodžių – 1,74; Kalnuvėnų – 2,68 ir Kalotės – 1,84; 2013 m. Agluonėnų – 1,62; Endriejavo – 2,83; Girkalių – 2,36; Kalnuvėnų – 2,73; Kalotės – 2,55; Kvietinių – 2,16; Plikių – 2,56; Kuodžių – 1,9; 2012 m. Endriejavo – 2,32; Agluonėnų – 1,94; Girkalių – 1,79; Kalnuvėnų – 3,00; Kalotės – 2,56. 2014 m. eksploatuotose vandenvietėse amonio leidžiama vertė viršyta 44-ose, 2013 m. 39-ose, 2012 m. 43-ose vandenvietėse. Bendrosios geležies leidžiama vertė 2014 m. viršyta 33-ose, 2013 m. 33-ose ir 2012 m. 30-yje vandenviečių. Mangano leidžiama vertė 2014 m. viršyta 3-ose, 2013 m. 6-ose vandenvietėse, 2012 m. mangano leidžiama vertė neviršyta nė vienoje vandenvietėje⁶⁴.

2014 m. visus reikalavimus atitiko 7 vandenvietės (Balsėnų, Ežaičių, Pėžaičių, Vėžaičių, Dreizių, Gropiškės, Roku) tiekiamas vanduo. 2013 m. 6 (Balsėnų, Ežaičių, Pėžaičių, Drižių, Mieželių ir Jakų), 2012 m. 6 (Gargždų, Balsėnų, Ežaičių, Pėžaičių, Roku, Jakų) vandenviečių tiekiamas vanduo atitiko visus reikalavimus. Klaipėdos rajone 6 vandenvietėse (Plikių, Kalotės, Kalnuvėnų, Agluonėnų, Endriejavo, Kretingalės) buvo leista taikyti išlygas, t. y. leista, kad tam tikroje vandens tiekimo objekto teritorijoje ar jos dalyje vandentiekio skirstomuoju tinklu ribotą laikotarpį vartotojams viešai būtų tiekiamas geriamasis vanduo, kurio vienas ar keli toksiniai (cheminiai) rodikliai yra didesni negu nustatyti Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Vandens gerinimo įrenginiai įrengti Kretingalėje, Agluonėnuose ir Endriejave⁶⁵. Klaipėdos rajone veikia 1 biodujų elektrinė: Dumpių nuotekų valymo įrenginių biodujų elektrinė⁶⁶.

Kitas atsinaujinantis energijos šaltis – saulės energija. Klaipėdos rajone veikia apie 129 saulės energiją išgaunančių subjektų. Klaipėdos rajone daugiausia saulėtų valandų būna Pajūrio regione (1 900 – 1 915 h). Saulėčiausi yra gegužės – rugpjūčio mėnesiai (vid. Po 230 – 270 h). Dienų, kai saulė šviečia nuo patekėjimo iki laidos, būna nedaug: pavasarį ir vasarą pajūryje dėl mažesnio debesuotumo iki 15 proc., o rudenį ir žiemą tik 1-2 proc.

Kitas iš atsinaujinančių energijos šaltinių Klaipėdos rajone yra vėjas. Klaipėdos rajone vyrauja vakarų krypties vėjai (tai vakarų – 16 proc., šiaurės vakarų – 14 proc., pietvakarių – 13 proc.), po to pietryčių krypties vėjas – 18 proc. Pajūrio zonoje vyraujančių vėjų greičiai didesni negu likusioje šalies dalyje. Tačiau Klaipėdos rajone vėjo energetika neplėtojama dėl didelio vietos gyventojų nepritarimo⁶⁷.

Numatant vėjo jėgainių statybą 2000 metrų spinduliu nuo vėjo jėgainės centro, turi būti gauti visų žemės sklypų ir statinių savininkų norminių teisės aktų nustatyta tvarka įforminti raštiški sutikimai. Priimant projektavimo ir planavimo sprendinius, turi būti atsižvelgta į visuomenės motyvuosius prašymus⁶⁸.

Taigi, Klaipėdos rajone yra didžiausias Lietuvoje vėjo jėgainių potencialas, tačiau esami įstatymai draudžia analizuojamoje teritorijoje plėtoti šį atsinaujinančios energetikos būdą.

Gamtos išteklių būklės atitikimas gyventojų poreikiams

Egzistuoja valymo įrenginių trūkumas, dėl kurių stokos neišvalomos nuotekos, teršiamas gruntas ir vanduo. Rajono miesteliuose ir gyvenvietėse atskirų individualių gyvenamųjų kvartalų ūkio – buitės nuotekos neprijungtos prie miestų kanalizacijos tinklų ir teršia atvirus vandens telkinius; didelė problema yra paviršinių vandens telkinių teršimas lietaus nuotekomis – lietaus nuotekas valo tik pramonės įmonės, kuriose įrengti pirminiai lietaus valymo įrenginiai, sulaikantys naftos produktus ir skendinčias medžiagas, o miestų gatvių bei gyvenamųjų rajonų lietaus nuotekos be valymo išleidžiamos į atvirus vandens telkinius. Pažymėtina, jog vandens kokybė labai opi problema.

⁶⁴Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos duomenys, internetinė prieiga: <http://www.klaipedos-r.lt/go.php/lit/Geriamojo-vandens-kokybe-Klaipedos-rajone-20122014-metais/1732>

⁶⁵ Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos duomenys, internetinė prieiga: <http://www.klaipedos-r.lt/go.php/lit/Geriamojo-vandens-kokybe-Klaipedos-rajone-20122014-metais/1732>

⁶⁶ <http://www.geoport.lt/avei/>

⁶⁷ <http://www.geoport.lt/avei/>

⁶⁸ Alternatyvios energijos šaltinių – vėjo jėgainių (pavienių, grupių, parkų) plėtros Klaipėdos rajone specialiojo plano koncepcija, internetinė prieiga: www.webpartner.lt/klaipeda_raj/subsystems/web/doc.php?itemID

Reikalinga planuoti sistemingą, daugkartinę viso rajono upeliuose atsirandančių bebrų užtvankų likvidaciją, nes bebrų užtvankos sudaro gana rimtas kliūtis žuvims praplaukti į nerštavietes, todėl daro nemenką įtaką natūraliam žuvų veisimuisi upių aukštupiuose.

Visgi rajone efektyviai susitvarkoma su gamtos objektais – tinkamai veikia biologinės įvairovės išsaugojimas, gamtinės rekreacinės aplinkos naudojimas ir apsaugos užtikrinimas, kraštovaizdžio kultūrinių vertybių išsaugojimas.

Atsižvelgiant į visą turimą informaciją, gyventojų poreikius ir vietos plėtros strategijos biudžetą buvo apibrėžta VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos vizija, kurios vienas iš aspektų - tolygiai besivystantis rajonas, kuriame sukūrę aukštą gyvenimo kokybę, gyvena laimingi žmonės. Rajono gyventojai yra aktyvūs, iniciatyvūs ir verslūs, gebantys kurti darbo vietas, taikantys inovatyvias technologijas ir bendradarbiaujantys tarpusavyje.

APIBENDRINIMAS:

❖ 2014 m. daugiau kaip pusę (56 proc.) Klaipėdos rajono teritorijos užėmė žemės ūkio naudmenų plotai, kitą didelę rajono žemės fondo dalį sudarė miškai (26 proc.) (R47);

❖ Rajonas nepasižymi miškų gausa: miškai užima tik 26 proc. rajono teritorijos, o miškingumo rodiklis 2014 m. buvo 7 proc. mažesnis už Lietuvos vidurkį (33 proc.) (R48);

❖ Rajone gausu upių, ežerų taip pat teritorija pasižymi gana didele saugomų teritorijų gausa. Į jos teritoriją patenka 2 valstybiniai parkai, 1 biosferos poligonas, 11 valstybinių draustinių bei 1 atkuriamasis sklypas (R49);

❖ Iš 56 veikiančių vandenviečių tik 7 jų 2014 m. atitiko visus reikalavimus (R50);

❖ Klaipėdos rajone yra didžiausias Lietuvoje vėjo jėgainių potencialas, tačiau esami įstatymai draudžia analizuojamoje teritorijoje plėtoti šį atsinaujinančios energetikos būdą (R51).

3. VVG teritorijos SSGG		
3.1.	Stiprybės	Stiprybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.1.1.	VVG teritorija išsiskiria gera strategine ir geografinė padėtimi, kuri būdama turtinga ištekliais, saugomais vaizdingais kraštovaizdžiais, ekologinių ūkių gausa, yra patraukli turizmui bei gyvenimui.	R1, R2, R44, R47, R49
3.1.2.	Darbingo amžiaus žmonių skaičius užtikrina ekonominį - socialinį stabilumą.	R6, R7, R8, R9
3.1.3.	VVG teritorijoje mažėja nedarbas dėl mažų ir vidutinių įmonių bei savarankiškai dirbančių asmenų daugėjimo.	R14, R20, R21, R23, R27, R29
3.1.4.	VVG teritorijoje tautinio paveldo puoselėjimas pasireiškia išlaikytomis amatininkystės tradicijomis, etnine įvairove, tautinių tradicijų išsaugojimu ir didina krašto patrauklumą.	R43, R45, R46
3.1.5.	Visose VVG teritorijos seniūnijose veikia kaimo bendruomeninės organizacijos, kurios atnaujintuose pastatuose savanoriškais pagrindais vykdo bendruomenės nariams naudingą veiklą ir vis labiau įsitraukia į naujų paslaugų kūrimą.	R28, R37
3.1.6.	Efektyviai rengiami ir įgyvendinami viešosios infrastruktūros (švietimo, kultūros, turizmo, sporto, sveikatos priežiūros) modernizavimo projektai, naudojant ES struktūrinių fondų finansavimą, gerina gyvenimo kokybę VVG teritorijoje.	R22
3.2.	Silpnybės	Silpnybę pagrindžiančio rodiklio Nr.
3.2.1.	Mažas stambių įmonių ir stambių ūkių skaičius VVG teritorijoje riboja veiklos modernizavimą.	R19, R24, R26
3.2.2.	Netolygus kaimo turizmo sodybų pasiskirstymas.	R27
3.2.3.	Nepakankama alternatyvių veiklų pasiūla.	R19, R30
3.2.4.	Verslo plėtrą riboja saugomų teritorijų gausa.	R49
3.2.5.	Dauguma skurdą patiriančių rajono gyventojų gyvena VVG teritorijoje.	R15, R16, R17, R18
3.2.6.	Nepakankamai išvystytas paslaugų sektorius.	R30, R25
3.2.7.	Nėra užsiimančių žemės ūkio produktų perdirbimu.	R36
3.3.	Galimybės	
3.3.1.	ES paramos panaudojimas verslumo vystymui gali suteikti naujas plėtros galimybes VVG teritorijai, skatinti investicijas į pridėtinę vertę kuriantį verslą kaime, sukuriant efektyvią bendradarbiavimo sistemą.	
3.3.2.	Gamtinių išteklių panaudojimas turizmo skatinimui.	
3.3.3.	Palankios gamtinės sąlygos VVG teritorijoje vystyti atsinaujinančių energetikos išteklių panaudojimą.	
3.3.4.	NVO vaidmens stiprinimas dėl valstybės, rinkos, pilietinės visuomenės tarpusavio santykių pokyčių.	
3.3.5.	Didėjantis paslaugų poreikis dėl didėjančio paslaugų gavėjų mokumo.	
3.3.6.	Darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus didėjimas.	
3.3.7.	Teisinės aplinkos pokyčiai dėl numatomų NVO teisės aktų pasikeitimų.	
3.3.8.	Stiprėjanti ekonomika dėl naujų technologijų diegimo.	
3.4.	Grėsmės	

3.4.1.	Sulėtėsiantis ekonominis augimas dėl jaunų žmonių emigracijos ir sumažėjusių turistų srautų.
3.4.2.	Sumažėsiantis darbo jėgos potencialas dėl neskatinančios dirbti valstybės politikos.
3.4.3.	Sumažėsiantis biudžeto pajamų augimas dėl priemiestinėse teritorijose gyvenančių ir į rajono biudžetą mokesčių nemokančių gyventojų.
3.4.4.	Susilpnėsiantis kaimo konkurencingumas dėl vangaus technologijų ir inovacijų diegimo.
3.4.5.	Pablogėsianti aplinka verslui dėl nestabilios mokesčių politikos.

4. VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas prioritetine tvarka

Eil. Nr.	VVG teritorijos plėtros poreikių nustatymas (prioritetine tvarka)	Poreikių pagrindžiantys VVG teritorijos SSGG teiginiai (Nr.)	Sąsaja su KPP 2014–2020 m. nustatytais nacionaliniais kaimo plėtros poreikiais	Poreikio tenkinimas / netenkinimas iš VPS lėšų
4.1.	Naujų verslų ir darbo vietų kūrimas	3.1.3., 3.1.5., 3.2.3., 3.2.6., 3.3.1., 3.3.5., 3.3.6.	1. Mažinti skurdo riziką kaimo vietovėse, didinant užimtumo galimybes (nacionalinio poreikio Nr. 9). 2. Remti darbo vietų, ypač reikalaujančių kvalifikuotos darbo jėgos, išlaikymą ir kūrimą kaimo vietovėse, ypač ne žemės ūkyje (nacionalinio poreikio Nr. 10).	Tenkinamas
4.2.	Jaunų žmonių verslumo potencialo skatinimas	3.1.3., 3.2.3., 3.2.6., 3.3.1., 3.3.4., 3.3.6.	1. Sudaryti palankias sąlygas jaunimui įsikurti, kurti verslą ir skatinti užimtumą kaimo vietovėse (nacionalinio poreikio Nr. 8). 2. Sudaryti galimybes NVO projektais skatinti verslumą ir užimtumą kaime ir užtikrinti vietos iniciatyvos tęstinumą (nacionalinio poreikio Nr. 18)	Tenkinamas
4.3.	Bendradarbiavimo turizmo srityje skatinimas bei bendruomeniškumą skatinančių iniciatyvų ir veiklų kūrimas, veiklos sąlygų gerinimas	3.1.1., 3.1.3., 3.1.5., 3.2.2., 3.2.5., 3.3.1., 3.3.4.	1. Panaudoti rekreaciniu požiūriu vertingas teritorijas, kultūros paveldo objektus, didinti miškų rekreacinį potencialą (nacionalinio poreikio Nr. 16); 2. Skatinti vietinės maisto produktų rinkos vystymąsi, stiprinant ryšius tarp vartotojų ir gamintojų bei diegiant inovacijas (nacionalinio poreikio Nr. 11); 3. Remti viešosios infrastruktūros kūrimą ir tvarkymą, skatinti ekonominę, socialinę, kultūrinę veiklą sutvarkytuose pastatuose (nacionalinio poreikio Nr. 19); 4. Vykdyti mokymą, patirties sklaidą ir konsultavimą kaimo vietovėse (nacionalinio poreikio Nr. 21).	Tenkinamas
4.4	Turimų infrastruktūrinių objektų atnaujinimas ir vystymas bei efektyvus jų panaudojimas ir kraštovaizdžio gerinimas	3.1.4., 3.1.5., 3.1.6., 3.2.2., 3.2.4., 3.3.2.	1. Remti viešosios infrastruktūros kūrimą ir tvarkymą, skatinti ekonominę, socialinę, kultūrinę veiklą sutvarkytuose pastatuose (nacionalinio poreikio Nr. 19).	Tenkinamas

			2. Panaudoti rekreaciniu požiūriu vertingas teritorijas, kultūros paveldo objektus, didinti miškų rekreacinį potencialą (nacionalinio poreikio Nr. 16).	
4.5.	Tinkamų sąlygų vietos produkcijos perdirbimui ir realizavimui sudarymas	3.2.3., 3.2.5., 3.2.7., 3.3.1.	1. Sudaryti galimybes NVO projektais skatinti verslumą ir užimtumą kaime ir užtikrinti vietos iniciatyvos tęstinumą (nacionalinio poreikio Nr. 18). 2. Skatinti vietinės maisto produktų rinkos vystymąsi, stiprinant ryšius tarp vartotojų ir gamintojų bei diegiant inovacijas (nacionalinio poreikio Nr. 11).	Tenkinamas
4.6.	Socialinių paslaugų kaime kūrimas, jų prieinamumo didinimas	3.2.5., 3.2.6., 3.3.4., 3.3.5., 3.3.6.	1. Sudaryti galimybes NVO projektais skatinti verslumą ir užimtumą kaime ir užtikrinti vietos iniciatyvos tęstinumą (nacionalinio poreikio Nr. 18); 2. Mažinti skurdo riziką kaimo vietovėse, didinant užimtumo galimybes (nacionalinio poreikio Nr. 9); 3. Remti viešosios infrastruktūros kūrimą ir tvarkymą, skatinti ekonominę, socialinę, kultūrinę veiklą sutvarkytuose pastatuose (nacionalinio poreikio Nr. 19).	Tenkinamas

II DALIS. KOKIE MŪŠŲ PRIORITETAI IR TIKSLAI?

5. VPS prioritetai, priemonės ir veiklos sritys			
5.1.	VPS prioritetai, priemonės ir jų veiklos sritys (jei veiklos sritys numatytos):	Sąsaja su VVG teritorijos poreikiais	
5.1.1.	I prioritetas: „Verslumo kaimo vietovėse skatinimas, ekonominio gerbūvio kūrimas“		
		Kodai:	
5.1.1.1.	Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra. LEADER-19.2-6		
5.1.1.1.1.	- <i>veiklos sritis</i> : Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti	LEADER-19.2-6.2	4.1.; 4.2.; 4.6.
5.1.1.1.2.	- <i>veiklos sritis</i> : Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti	LEADER-19.2-6.4	4.1.
5.1.1.2.	Priemonė: Investicijos į materialųjį turta, LEADER-19.2-4		
5.1.1.2.1.	- <i>veiklos sritis</i> : Parama žemės ūkio produktų perdirbimui, rinkodarai ir (arba) plėtrai	LEADER-19.2-4.2	4.1.; 4.5.
5.1.1.3.	Priemonė: „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“ LEADER-19.2- SAVA-5		
5.1.1.3.1.	- <i>veiklos sritis</i> : „Parama smulkių veiklos vykdytojų bendradarbiavimui organizuojant bendrus darbo procesus ir siekiant plėtoti į verslumą orientuotas veiklas“	LEADER-19.2-SAVA-5.1	4.1.; 4.3.; 4.6.
5.1.1.3.2.	- <i>veiklos sritis</i> : „Parama ekonominės veiklos skatinimui ir paslaugų kūrimui kaimiškose vietovėse“	LEADER-19.2-SAVA-5.2	4.1.; 4.6.
5.1.2.	II prioritetas: „Gyvenimo kokybės, socialinės aplinkos kaimo vietovėse gerinimas ir gyventojų bendradarbiavimo skatinimas“		
5.1.2.2.	Priemonė: „Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą“	LEADER-19.2-SAVA-6	4.3.; 4.4.; 4.6..
5.1.2.3.	Priemonė: „Įtraukios paslaugų ir verslo infrastruktūros kūrimas ir plėtra“	LEADER-19.2-SAVA-7	4.3.; 4.4.

6. VPS prioritetų, priemonių ir veiklos sričių sąsaja su ESIF teminiais tikslais ir EŽŪFKP prioritetais bei tikslinėmis sritimis									
VPS turinys	ESIF teminiai tikslai								
	1	10	3	3	5-6	4	8	9	2
	EŽŪFKP prioritetai ir tikslinės sritys								
	1A	1C	2B	3A	4A	5C	6A	6B	6C
I VPS prioritetas: „Verslumo kaimo vietovėse skatinimas, ekonominio gerbūvio kūrimas“									
Priemonė: Ūkio ir verslo plėtra.									
- veiklos sritis: Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti							☒		
- veiklos sritis: Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti							☒		
Priemonė: Investicijos į materialųjį turą									
- veiklos sritis: Parama žemės ūkio produktų perdirbimui, rinkodarai ir (arba) plėtrai				☒					
Priemonė: „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“									
- veiklos sritis: „Parama smulkių veiklos vykdytojų bendradarbiavimui organizuojant bendrus darbo procesus ir siekiant plėtoti į verslumą orientuotas veiklas“	☒								
- veiklos sritis: „Parama ekonominės veiklos skatinimui ir paslaugų kūrimui kaimiškose vietovėse“								☒	
II VPS prioritetas: „Gyvenimo kokybės, socialinės aplinkos kaimo vietovėse gerinimas ir gyventojų bendradarbiavimo skatinimas“									
Priemonė: „Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą“								☒	
Priemonė: „Įtraukios paslaugų ir verslo infrastruktūros kūrimas ir plėtra“								☒	

7. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir ESBJRS

Strateginio dokumento pavadinimas	VPS sąsajos pagrindimas
7.1. VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	Klaipėdos rajono savivaldybės plėtros strateginis planas susijęs su VPS savo prioritetais ir pagrindiniais tikslais. Strategijoje numatyti prioritetai, kurie yra susiję su VPS: ❖ Klaipėdos rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2-a plėtros sritis: „Palankios aplinkos verslui, turizmui ir žemės ūkiui kūrimas“. Ši sritis susijusi su VPS I-u prioritetu „Verslumo kaimo vietovėse skatinimas, ekonominio gerbūvio kūrimas“. ❖ Pagal 2-ą plėtros sritį Klaipėdos rajono savivaldybė kelia tikslą (2.1) „Efektyviai išnaudoti rajono turizmo potencialą“ (susiję su VPS II-uju prioritetu). ❖ Pagal 2-ą plėtros sritį Klaipėdos rajono savivaldybė kelia tikslą (2.2) „Palanki ekonominė aplinka verslui, investicijoms ir sėkmingai kaimo plėtrai“ (susiję su VPS I-o prioriteto, 1-a priemone „Ūkio ir verslo plėtra“ bei 2-a priemone „Investicijos į materialųjį turta“). ❖ Pagal 3-ią plėtros sritį Klaipėdos rajono savivaldybė kelia tikslą (3.4) „Tvarkinga, saugi gyvenamoji aplinka ir subalansuota teritorinė plėtra“ (susiję su VPS II-uju prioritetu).
7.2. VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	Klaipėdos rajonas priklauso Klaipėdos regionui, todėl aprašomos VVG „Pajūrio kraštas“ 2016-2023 metų vietos plėtros strategijos sąsajos su Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros planu, kuris buvo patvirtintas 2015 m. spalio 16 d. Klaipėdos regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/3S-21 „Dėl Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros plano patvirtinimo“. Tikslų sąsaja su parengta VPS: ❖ Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros plano 1.1 tikslo – sumažinti regiono savivaldybių išsivystymo disproporcijas, užtikrinti tolygią ir tvarią regiono plėtra. Uždavinys: 1.1.2. Kompleksiškai vystyti ir plėtoti kaimo vietoves siejasi su VPS II-u prioritetu. ❖ Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros plano 1.2 tikslo - Pagerinti sąlygas regiono ekonominiam augimui ir integralumui. Uždaviniai: 1.2.1. Pagerinti regiono savivaldybių bei bendrą regiono viešąją ekonominę infrastruktūrą ir paslaugas; 1.2.3. Pagerinti kultūros ir paveldo objektų būklę, juos pritaikyti kultūrinėms ir socialinėms reikmėms siejasi su VPS I-o prioriteto 3 priemone „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“. ❖ Klaipėdos regiono 2014-2020 metų plėtros plano 2.2 tikslo – pagerinti viešųjų paslaugų kokybę ir didinti jų prieinamumą visuomenei. Uždaviniai: 2.2.3. Modernizuoti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir didinti prieinamumą, pagerinti paslaugų kokybę siejasi su VPS I prioriteto priemonėmis „Ūkio ir verslo plėtra“ bei „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“.

		Parengta vietos plėtros strategija Regionų tarybai buvo pateikta derinti el. paštu (raštu). 2016 m. sausio 28 d. gautas Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Klaipėdos apskrities skyriaus raštas Nr. 51/3D-6 „Dėl Klaipėdos rajono „Vietos veiklos grupės „Pajūrio kraštas“ 2016-2023 m. vietos plėtros strategijos“ derinimo“.
7.3.	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	ES Baltijos jūros regiono strategija yra pirmoji Europos Sąjungos vidaus regioninė strategija. Jos tikslas – stiprinti beveik 100 000 000 gyventojų turinčių Baltijos jūros regiono valstybių bendradarbiavimą. Dirbdamos kartu šalys gali įveikti iškilusius ir ateityje kilsiančius bendrus iššūkius bei užtikrinti tvarų Baltijos jūros valstybių-kaimynių augimą. Strategija taip pat prisideda prie pagrindinių Europos Sąjungos politikos tikslų įgyvendinimo ir stiprina regiono integraciją. Strategiją įgyvendina 8 Europos Sąjungos valstybės (Švedija, Danija, Estija, Suomija, Vokietija, Latvija, Lietuva ir Lenkija), kuriose iš viso gyvena beveik 100 milijonų gyventojų. Kadangi šalys turi bendrų bruožų ir iššūkių, joms yra būtina suvienyti jėgas ir dirbti kartu. Todėl įgyvendinant ES Baltijos jūros regiono strategiją yra siekiama trijų pagrindinių tikslų – išgelbėti jūrą, suvienyti regioną ir padidinti jo gyventojų gerovę. 2009 m. spalio 26 d. Europos Sąjungos Taryba patvirtino Europos Komisijos komunikate pasiūlytą ES Baltijos jūros regiono strategiją. Galutinai strategijai buvo pritarta po 3 dienų (2009 m. spalio 29 d.) vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime. ES Baltijos jūros regiono strategija yra pateikiama kaip komunikatas ir veiksmų planas. Komunikatas yra oficialus valstybių pareiškimas, kuriuo numatomi bendri Baltijos jūros regiono šalių tikslai. Veiksmų plane yra išdėstyta 17 prioritetinių sričių, 5 horizontalūs veiksmai ir apie 90 prioritetinių projektų (<i>angl. flagship projects</i>). Šie projektai apima energetikos, transporto, aplinkosaugos, inovacijų, mokslinių tyrimų, nusikalstamumo mažinimo, švietimo, turizmo ir kitas sritis. Atsižvelgiant į kintančią aplinką, ES BJRS veiksmų planas yra reguliariai atnaujinamas. Paskutinį kartą ES Baltijos jūros regiono strategija buvo atnaujinta 2013 m. vasario mėnesį. VPS daugiausiai susijusi su šio dokumento prioritetinėmis sritimis: ❖ „PA SME - verslumo skatinimas ir smulkių bei vidutinių įmonių augimo stiprinimas“ (pagal I-ą prioritetą „Verslumo kaimo vietovėse skatinimas, ekonominio gerbūvio kūrimas“ bei bendrą strategijos tikslą kurti kuo daugiau naujų darbo vietų. ❖ „PA Tourism - regiono sanglaudos skatinimas per turizmą“ (pagal II-o prioriteto, 1-os priemonės 1-ą veiklos sritį.

III DALIS. KAIP PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS?

8. LEADER metodo principų bei horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas

LEADER metodo principai

8.1. Teritorinis principas:

8.1.1. *principo laikymasis rengiant VPS:*

Teritorinis principas – tai LEADER metodo visumą apimantis principas. Jis įgyvendinamas rengiant į vietovę orientuotą vietos plėtros strategiją.

VVG „Pajūrio kraštas“ veiklos teritorija yra vientisa geografinė, teritorine-administracine, ekonomine, socialine ir kultūrine prasmėmis. Atlikusi teritorijos analizę, VVG „Pajūrio kraštas“ nustatė svarbiausius jos vientisumą pagrindžiančius bruožus:

- ❖ VVG „Pajūrio kraštas“ pasirinkta teritorija sutampa su savivaldybės administracine teritorija;

- ❖ Rajono kaimo žmonių ir bendruomenių numatomos kaimo plėtros galimybės dažniausiai siejamos su savivaldybės teritorijos ribomis;

- ❖ VVG „Pajūrio kraštas“ atstovauja rajone registruotoms organizacijoms;

- ❖ Teritorijos gyventojus vienija bendra etnokultūra – istorinė praeitis, papročiai, tarmė, tikėjimas;

- ❖ Bendri gyventojų poreikiai bei lūkesčiai.

Pasirinkta VVG „Pajūrio kraštas“ teritorija yra vienalytė ir joje yra pakankami žmogiškieji, finansiniai ir ekonominiai išteklių, sudarantys sąlygas sėkmingai įgyvendinti tvarią vietos plėtros strategiją. Užtikrindama teritorinio principo įgyvendinimą VVG „Pajūrio kraštas“ atliko išsamią atstovaujamo kaimo vietovių socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos analizę, padėjusią išsiaiškinti „teritorijos kapitalą“ (žmonės, veikla, kraštovaizdžiai, paveldas, žinios). Taip pat buvo atlikta kaimo gyventojų poreikių analizė, naudojant analitinį tyrimą ir fokusuotų grupių interviu. Atliktos analizės leido nustatyti specifines konkrečias vietos plėtros strategijos kryptis, kurios efektyviausiai gali prisidėti prie kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo.

VVG veiksmi:

- ❖ VVG valdybos nariai, kurie atstovauja skirtingoms Klaipėdos rajono seniūnijoms, susitikimų metu analizavo vietos problemas ir galimus jų sprendimus;

- ❖ siekiant atskleisti Klaipėdos rajono kraštovaizdžio, gamtos ir kultūros paveldo bei turizmo sektoriaus, taip pat rajono kaimiškųjų teritorijų socialinės, ekonominės, kultūrinės bei švietimo padėties ypatumus buvo platinamos elektroninės anketos, kurias pildė 10 seniūnijų, kurios įeina į VVG teritoriją, gyventojai (1221 gyventojas). Anketose buvo prašoma pateikti informaciją apie rajono išskirtinius bruožus, identitetą, saugomas teritorijas, kultūros paveldo objektus bei socialinę, ekonominę, kultūros ir švietimo situaciją ir jos atitikimą gyventojų poreikiams. Taip pat analizuojami parengti rajono strateginiai, investiciniai ir kiti dokumentai.

- ❖ paskelbus, kad pradėdama rengti VPS, visų rajono kaimiškųjų vietovių bendruomenės, verslo atstovai ir kiti kaimo plėtros dalyviai atsiliopė į VVG raginimą teikti idėjas ir pasiūlymus, kurie atitiktų LEADER programai keliamus reikalavimus ir konkrečios gyvenamosios vietovės ypatumus bei poreikius. Vietos plėtra suinteresuotos organizacijos ėmė aiškintis galimybes įgyvendinti tokius sumanymus, kurie būtų naudingi vietos gyventojams;

- ❖ siekiant VVG teritorijos didesnės pridėtinės vertės kūrimo ir buvo organizuojami susitikimai su kaimiškųjų vietovių gyventojais šiose seniūnijose: Dobilų, Dauparų-Kvietinių, Veiviržėnų, Judrėnų, Vėžaičių, Endriejavo, Kretingalės, Sendvario,

	Agluonėnų, Priekulės. Susitikimuose su vietos valdžios atstovais bei savivaldybių skyrių darbuotojais buvo aptariama VVG teritorijos situacija, VVG siūlomi sprendimai ir išklausoma vietos valdžios nuomonė apie numatomus vietos plėtros sprendimus. Buvo konkrečiai tariamasi, kaip galima spręsti svarbiausias kaimo vietovių plėtros problemas ir kaip siekti bendrų tikslų bei kuo efektyviau panaudoti turimus išteklius ir ES paramos lėšas laikotarpiu iki 2023 metų. ❖ sociologinių tyrimų duomenys buvo pristatyti ir aptarti VVG valdybos posėdžiuose; ❖ kaip galima spręsti vietos jaunimo problemas, buvo aptarta su Klaipėdos rajono visuomeninių jaunimo organizacijų sąjungos, atstovaujantios viso rajono jaunimo organizacijoms, lyderiais.
8.1.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> VPS įgyvendinimo sėkmė didele dalimi priklauso nuo to, kiek aktyviai į šį procesą įsitraukia vietos gyventojai. Todėl VVG „Pajūrio kraštas“ numato atlikti didelį darbą, skleidžiant informaciją apie parengtą VPS, jos prioritetus ir priemones tarp gyventojų ir organizacijų, kurios nedalyvavo (negalėjo dalyvauti) rengiant VPS. Tokiu būdu bus siekiama aktyvinti kaimo gyventojus bei organizacijas ir paskatinti juos dalyvauti įgyvendinant VPS. Planuojama, kad VPS viešųjų ryšių specialistas nuolat bendraus su potencialiais ir vietos projektų paraiškas planuojančiais teikti pareiškėjais, padės jiems generuoti vietos projektų idėjas, suteiks konsultacijas rengiant vietos projektų paraiškas (žr. 10 lentelę „VPS įgyvendinimo veiksmų planas“). VVG numato: ❖ VPS įgyvendinimo pradžioje organizuoti informacinius renginius, kuriuose gyventojai, vietos valdžios, bendruomenių ir verslo atstovai bus supažindinami su VPS prioritetais ir priemonėmis. Informaciniai renginiai bus organizuojami visose VVG teritorijos seniūnijose. Jų metu bus viešinama VPS, pristatomi siekiami tikslai ir nauda rajono gyventojams. ❖ Diskutuoti su 2007-2013 m. vietos plėtros strategiją įgyvendinusiems projektų vykdytojais dėl gerosios praktikos pritaikymo įgyvendinant VPS, dėl projektų tęstinumo galimybių. ❖ Išsiaiškinti kokios mokymų temos aktualios potencialiems projektų vykdytojams, tuo tikslu organizuoti bendruomeninių organizacijų, kaimo verslininkų, ūkininkų apklausas. ❖ Organizuoti seminarus potencialiems projektų vykdytojams, kurių metu bus aiškinamasi dėl konkrečių idėjų tinkamumo VPS, ieškoma bendradarbiavimo, teritorijos išskirtinumo ir pranašumo panaudojimo galimybių tarp atskirų pareiškėjų ir tarp sektorių, siekiant, kad strategijos įgyvendinimas apimtų visą VVG teritoriją. Šie veiksmai užtikrins VVG „Pajūrio kraštas“ VPS įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimo tolygumą bei racionalumą. Užtikrinant integruotą VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos plėtrą, bus siekiama įvairių interesų grupių bendradarbiavimo – tam VPS yra numatyta tikslinė priemonė: „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“. Įgyvendinant šią priemonę tikimasi paskatinti organizacijas kooperuotis, kartu įgyvendinant projektines iniciatyvas pasiekti geresnių tikslų ir užtikrinti darnią plėtrą teritoriniu požiūriu. Ryšiai tarp galimų vietos projektų partnerių, vietos projektuose keliami bendri tikslai ir siekiai geriau prisidės prie VPS tikslinių sričių, paskatins vietos gyventojus stiprinti atsakomybę bei sudarys palankesnes sąlygas vystyti vietoves.

8.2.	„Iš apačios į viršų“ principas:
8.2.1.	<i>principo laikymasis rengiant VPS:</i> Principo „iš apačios į viršų“ esmę sudaro aktyvus vietos veikėjų bendradarbiavimas ir įsitraukimas į vietos plėtros procesus. VVG „Pajūrio kraštas“ viso VPS rengimo metu taikė šį principą šiuose veiksmuose: Nustatant VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos gyventojų poreikius, į fokusuotų grupių diskusijas buvo kviečiami įvairių sektorių atstovai (verslininkai, seniūnai, bendruomenių organizacijų lyderiai, įvairių kaimo gyventojų socialinių demografinių grupių atstovai), taip pat visoje teritorijoje buvo atliekamas analitinis tyrimas, naudojant elektroninę anketą (klausymą). Vietos gyventojams buvo sudarytos galimybės išsakyti savo nuomonę dėl pagrindinių savo poreikių ir atitinkamos krašto raidos prioritetų. Atliekant VVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę ir SSGG: ❖ buvo tariamasi su Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos skyrių specialistais dėl strategijos ir Klaipėdos rajono strateginio plano suderinamumo; ❖ surengtos apvalaus stalo diskusijos su Klaipėdos rajono visuomeninių jaunimo organizacijų sąjungos lyderiais dėl jaunų žmonių įtraukimo į strategijos įgyvendinimo procesą. ❖ organizuoti susitikimai visose VVG teritorijos seniūnijose, kuriuose dalyvavo vietos bendruomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai, kiti suinteresuoti gyventojai. ❖ surinkti statistiniai duomenys, kuriuos teikė savo srities specialistai: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija, seniūnai, Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Gargždų poskyris, žemės ūkio informacijos ir verslo centras, Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras, Klaipėdos rajono visuomenės sveikatos biuras. Šių veiksmų tikslas buvo kuo išsamiau susipažinti su vietos poreikiais, identifikuoti aktualiausias strategines kaimo plėtros kryptis. Tuo pačiu vietos bendruomenė buvo informuojama apie naujos VPS rengimą ir aktyvinama dalyvauti jos įgyvendinime. Nustatant VPS prioritetus, priemones ir veiklos sritis bei apibrėžiant plėtros poreikius, formuojant VVG viziją, misiją, tikslus buvo organizuoti VPS rengimo darbo grupės (VVG „Pajūrio kraštas“ valdybos) susirinkimai, kurių metu teikiami įvairūs siūlymai, vertinimai ir daromos įvairios vyraujančių gyventojų poreikių įžvalgos. Siekdama, kad VPS būtų suprantama kaimo gyventojams, geriau atspindėtų realią kaimo situaciją, vietos gyventojų poreikius, kad būtų užtikrintas priimtų sprendimų skaidrumas, VVG „Pajūrio kraštas“ visus dėl VPS priimtus sprendimus viešino visuotiniame VVG „Pajūrio kraštas“ susirinkime. Taigi, taikydama principą „iš apačios į viršų“, VVG „Pajūrio kraštas“ stengėsi kuo plačiau suteikti galimybę vietos organizacijoms ir gyventojams dalyvauti formuojant ir įgyvendinant vietos politiką. Susitikimų metu vykusios diskusijos su vietos gyventojais, verslo ir valdžios atstovais apie naujo laikotarpio planus ir galimybes leido susidaryti vaizdą, kokių pokyčių nauju laikotarpiu tikimasi ir kokiais būdais vietos bendruomenė yra pasirengusi įsitraukti į pokyčių kūrimą. Parenkant prioritetus bei priemones, rengiant finansinį planą bei VPS įgyvendinimo etapus buvo atsižvelgta į vietos bendruomenės lūkesčius.
8.2.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> Siekiant plataus kaimo gyventojų, jų interesus atstovaujančių organizacijų ir įvairių sektorių (NVO, verslo, vietos valdžios) atstovų įtraukimo į VPS įgyvendinimo procesus, VVG „Pajūrio kraštas“ yra numačiusi tokius parengtos VPS viešinimo veiksmus kaip

	vietos gyventojų bei organizacijų atstovų, esamų bei potencialių pareiškėjų susitikimus, konsultacijas, bendrus renginius (Žr. 10 lentelę „VPS įgyvendinimo veiksmų planas“). Taip pat, aktyvindamas teritorijos gyventojus ir organizacijas, viešųjų ryšių specialistas dirbs su potencialiais ir projektų paraiškas planuojančiais teikti pareiškėjais, padėdamas generuoti vietos projektų idėjas, teikdamas vietos projektų paraiškų rengimo pagalbą, tačiau neužkirsdami kelio naujos vietos projektų idėjoms. VVG valdyba organizuos vietos projektų vykdytojų savitarpio pagalbą, paskatinant daugiau projektinės patirties turinčius verslo atstovus ir organizacijas perteikti savo patirtį mažiau patyrusiems pareiškėjams. Kvietimai teikti vietos projektų paraiškas, jų dokumentacija bus viešai prieinami VVG „Pajūrio kraštas“ tinklapyje. Taip pat viešai bus skelbiami patvirtinti vietos projektai ir bendra informacija apie VPS įgyvendinimo eigą. Vietos projektų atrankai ir tvirtinimui vietos gyventojai turės įtakos pritardami vietos projektų idėjoms, nes bus siekiam, kad kuo daugiau vietos gyventojų, bendruomenės narių dalyvautų projektų idėjų svarstyme. Pritarimai projektų idėjoms bus fiksuojami protokoluose, kuriuos pareiškėjai pateiks kartu su paraiška. VVG valdyba surengs apvalaus stalo diskusijas su potencialiais vietos projektų pareiškėjais ir didelį dėmesį skirs vietos projektų atrankos kriterijų formavimui. Bus atsižvelgta į pasiūlymus ir suformuoti atrankos kriterijai ir išlaikomas LEADER metodo reikalavimus atitinkantis veikimo būdas. Kvietimai teikti vietos projektų paraiškas bus skelbiami ne tik VVG, NMA interneto svetainėse, bet ir vietos spaudoje, viešinami renginių metu. Vietos projektų atrankos posėdžiuose bus kviečiami dalyvauti vietos projektų pareiškėjai, kurie pristatys savo idėją ir atsakys į klausimus. Atrinkant vietos projektus, informacija apie projektų vertinimo atskirų etapų ir galutinius rezultatus bus skelbiama interneto svetainėje www.pajuriokraštas.lt. 2016-2023 m. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo rezultatai bus pristatomi VVG visuotiniuose susirinkimuose, viešuose renginiuose, konferencijose, spaudoje ir internetinėse svetainėse. VPS stebėseną vykdys VVG valdyba ir visuotinis narių susirinkimas. VVG valdyba kas metų ketvirtį organizuos stebėsenai skirtus posėdžius ir tvirtins stebėsenos ataskaitas, kurios bus pateikiamos tvirtinti ir VVG visuotiniam narių susirinkimui su bendra VVG veiklos ataskaita. Įgyvendinant VPS vietos gyventojų ir organizacijų aktyvinimo darbą koordinuos VVG administracija. Viešųjų ryšių specialistas aktyvins gyventojus ir organizacijas, teiks konsultacijas vietose. VPS įgyvendinimo metu VVG nuolatos bendraus su visų sektorių atstovais, teiks jiems nuolatinės konsultacijas ir metodinę bei techninę pagalbą.
8.3.	Partnerystės principas:
8.3.1.	<i>principo laikymasis rengiant VPS:</i> Partnerystės principas – tai įvairių sektorių atstovų sutelkimas bendrai veiklai. VVG „Pajūrio kraštas“ sukurta vadovaujantis šiuo principu. Sprendimų priėmimo teisę turinčiame kolegialiaame valdymo organe – valdyboje – yra visų pagrindinių sektorių (valdžios, verslo ir pilietinės visuomenės) atstovai. VVG „Pajūrio kraštas“ valdybą sudaro 12 narių, iš kurių 5 nariai (41,67 proc.) atstovauja pilietinei visuomenei, 4 nariai (33,33 proc.) verslui ir 3 nariai (25 proc.) vietos valdžiai. VVG „Pajūrio kraštas“ valdybos sudėtis atitinka keliamiems reikalavimams – joje yra įvairaus amžiaus ir abiejų lyčių atstovai. VVG „Pajūrio kraštas“ valdybos nariai, veikdami kaip partneriai, aktyviai dalyvavo darbo grupėse rengiant VPS. Todėl VVG „Pajūrio kraštas“ realiai įgyvendino daugiasektorę prieigą ir rėmėsi jos privalumais: įvairių sektorių žmogiškųjų ir finansinių išteklių

	apjungimas, skirtingą patirtį turinčių atstovų kompetencijų naudojimas priimant sprendimus, viešinimo ir informavimo veiksmai. Išsamios diskusijos leido priimti strateginius sprendimus, derinančius įvairių kaimo plėtros dalyvių požiūrius ir interesus bei sujungiant juos į vientisą dokumentą – VPS. VPS rengimo procese verslo atstovų žinios ir patirtis buvo labai naudingi numatant ir konstruojant verslo pradžios ir plėtros priemonės, konsultuojantis dėl bendruomeninio verslo galimybių, jo vystymo kryptį, kartu atsižvelgiant ir vietos valdžios bei pilietinės visuomenės sektorių atstovų požiūrius, jų siekiamybes. Tokio pobūdžio konsultacijos užtikrina galimybes VPS priemonėse numatyti svarbiausias tikslines grupes bei bendruomeniškumo plėtros aspektus.
8.3.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> VVG „Pajūrio kraštas“ ir jos valdybą vertinant kaip partnerystės principo nešėją, svarbu pabrėžti, kad būtent ji bus atsakinga už VPS įgyvendinimą, todėl visi su VPS įgyvendinimu susiję sprendimai bus priimami bendru partnerių sutarimu. Pažymėtina, kad asociacijos įstatuose numatyta VVG „Pajūrio kraštas“ valdybos narių rotacija (kas 3 metai) taip pat prisidės užtikrinant lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią VVG „Pajūrio kraštas“ veiklą, sudarant galimybes ir sąlygas vietos gyventojams išbandyti sprendimų priėmimo našta, savarankiškai įvertinti sprendimų svorį ir įtaką vietai bei jos gyventojams. Įgyvendindama VPS VVG „Pajūrio kraštas“, sieks dar daugiau skatinti partnerystės formų vystymąsi vietos lygiu. VPS yra numatytos specialios priemonės ir veiklos sritys, kurios tikslingai skatina įvairių sektorių pareiškėjų bendradarbiavimą ir partnerystę. Partnerystės principo įgyvendinimo vystymas vienas svarbiausių VVG „Pajūrio kraštas“ uždavinių, todėl jis numatomas skatinti visais veiklos lygmenimis: valdyboje – formuojant VVG „Pajūrio kraštas“ politiką bei VPS, vykdant stebėseną bei pasiekimų vertinimą; vietos projektų vykdytojų – skatinant partnerystę ir kooperavimąsi, ne tik tarp sričių bet ir daugiasektorių vietos veikėjų ypatingą dėmesį skiriant bendradarbiavimo ir socialinio verslo vietos projektams; vietos projektų rezultatų – skatinant bendradarbiavimą ir partnerystę įgyvendinant vietos projektus ir juos įgyvendinus (dalijimąsi patirtimi, konsultacijomis tarp projektų vykdytojų, rezultatų viešinimu bei galimybėmis naudotis sukurtais rezultatais). Šiems tikslams pasiekti VVG „Pajūrio kraštas“ komanda orientuojasi į nuolatinį VPS koordinavimą, ryšių kaupimą ir jų palaikymą, stebėseną bei monitoringą, VPS rezultatus ir jų pridėtinę vertę vietai.
8.4.	Inovacijų principas:
8.4.1.	<i>principo laikymasis rengiant VPS:</i> Leader metodas ir jo taikymas gali būti laikomi kaimo politikos vietos lygmeniu formavimo naujove, kuri skatina taikyti naujus ir novatoriškus kaimo vietovių plėtros metodus. Toks novatoriškumas skatinamas suteikiant VVG plačią veiksmų laisvę ir lankstumo atsargą priimant sprendimus dėl veiklos, kurią VVG remia. Naujovių diegimą reikia suprasti plačiaja prasme. Tai gali būti naujo produkto, proceso pristatymas, naujos organizacijos ar rinkos sukūrimas. ❖ VVG „Pajūrio kraštas“, kaip ir visų Lietuvoje veikiančių VVG, valdymo ir sprendimų priėmimų struktūra yra novatoriška lyginant su kitomis Lietuvoje veikiančiomis Asociacijomis. Rengiant vietos plėtros strategiją VVG „Pajūrio kraštas“ sudarė tik „Leader“ programą įgyvendinančioms Asociacijoms būdingą valdymo

	struktūrą bei į vietos plėtros strategijos rengimą įtraukė įvairių socialinių grupių partnerius, kartu įgyvendindama novatorišką „Iš apačios į viršų“ principą. ❖ Naujovėms kaimo vietovėse diegti gali prireikti perkelti ir pritaikyti kitur sukurtas naujoves, modernizuoti tradicinių formų žinias arba rasti naujus ilgalaikių kaimo problemų sprendimus, kai tinkamo ar ilgalaikio tų problemų nebuvo rasta kitokiomis strateginio poveikio priemonėmis. Vadovaudamasi šia nuostata ir siekdama inovatyviai įgyvendinti vieną iš EŽŪFKP prioritetų „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“, VVG „Pajūrio kraštas“ ėmėsi sekančių veiksmų: ❖ potencialiems projektų rengėjams bei vykdytojams buvo organizuoti inovatyvūs mokymai, susiję su bendruomenių ir kitų pelno nesiekiančių organizacijų verslumu, socialiniu verslu, bendradarbiavimu. ❖ organizavo susitikimus - diskusijas, su kaimo bendruomenių ir kitų įstaigų bei organizacijų atstovais, jaunimo ir verslo atstovais, seniūnais, VVG valdybos nariais, administracijos darbuotojais, kurios buvo orientuotos į verslumo įkaitinimą, projektinių idėjų, susijusių su pajamų generavimu išgryninimu. ❖ VPS numatytos inovatyvios priemonės: „Ūkio ir verslo plėtra“, „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“.
8.4.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> ❖ inovacijų diegimas bus skatinamas bendradarbiaujant, gilinant suinteresuotų šalių žinias pačios inovacijos ir jos supratimo plačiąja prasme srityje. Planuojama organizuoti bendrus mokymus, užsiėmimus su Klaipėdos rajone veikiančiu verslu, pelno nesiekiančiomis organizacijomis, ypatingą dėmesį skiriant jaunimui. Tikslinės grupės bus skatinamos kurti tinklus ir panaudojant skirtingą patirtį ir praktiką kurti inovacijas. Taip pat VPS įgyvendinimo metu sieksime organizuoti kuo daugiau praktinių susitikimų su inovaciją jau įgyvendinusiems projektų rengėjais. ❖ prieš skelbiant kvietimą teikti vietos projektų paraiškas ir atrenkant projektus bus organizuojamos diskusijos, praktinės darbo grupės, mokymai dėl inovacijų taikymo vietos projektuose. ❖ atrenkant vietos projektus, pagal tam tikras priemones, naudojant balų atrankos kriterijus pirmumas bus taikomas tiems projektams, kurie <i>projekto veiklomis (rezultatais) kuria inovacijas teritorijos (kaimo, seniūnijos) ir (arba) viso Klaipėdos rajono lygmeniu:</i> ❖ pasitelkiant novatoriškus „Iš apačios į viršų“ ir „Partnerystės“ principus VPS įgyvendinimo metu organizuosime renginius, susijusius su inovatyvių vietos projektų įgyvendinimu, sieksime „parodyti“ įgyvendintų inovatyvių projektų sėkmingas ir problemines sritis. VVG „Pajūrio kraštas“ VPS įgyvendinimo metu yra numaćiusi daug dėmesio skirti darbui su vietos pareiškėjais, padedant generuoti vietos projektų idėjas. Be to, VPS įgyvendinimo metu potencialiems projektų rengėjams bei vykdytojams bus organizuoti inovatyvūs mokymai, susiję su netradicinių sprendimų paieška ir daugiau dėmesio skiriant gyventojų gebėjimams bendradarbiauti bei dalintis patirtimi, bet ne techniniams mokymams. VPS daugelis numatytų priemonių ir veiklos sričių nukreiptos įvairiais būdais skatinti inovacijas. Viešųjų ryšių išlaidose, skirtose vietos gyventojams aktyvinti, numatomas biudžetas inovatyviam mokymui, komandiniam darbui skatinti. VPS priemonės taip pat orientuotos į naujų, novatoriškų vietos projektų įgyvendinimą, bei naujų paslaugų, bei marketingo būdų diegimą. Šių tikslų bus siekiama įgyvendinant skirtingų sektorių partnerystės vietos projektus, jungiant mokslo, vietos verslo ir vietos bendruomenių potencialą, bei plėtojant socialinio kapitalo vystymąsi skatinančias

	socialinio verslo priemonės: „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“. Šiose priemonėse numatyta galimybė bendradarbiauti, taikyti naujus būdus, priemonės, investuoti į naujas technologijas, rinkas ir pan.
8.5.	Integruoto požiūrio principas:
8.5.1.	<i>principo laikymasis rengiant VPS:</i> VVG „Pajūrio kraštas“ parengta VPS atitinka integruoto požiūrio principą, nes tai skirtingų sektorių plėtrą apjungianti strategija. Šis „Leader“ principas yra neatsiejama teritorinio ir „iš apačios į viršų“ principo dalis. Rengiant VPS buvo pirmiausiai VVG „Pajūrio kraštas“ atliko socialinės, ekonominės, kultūrinės ir aplinkosauginės savo atstovaujamos teritorijos situacijos analizę, tokiu būdu išsiaiškindama įvairių sektorių problemas, bendrus ryšius ir iš to išplaukiančius plėtos poreikius. Taip pat, atliekant gyventojų poreikių analizę, buvo siekiama identifikuoti įvairių sektorių atstovų požiūrius, panašumus ir skirtumus (vykusių fokusuotų grupių interviu metu dalyvavo seniūnai, verslininkai, kaimo bendruomenių atstovai, jaunimo organizacijos, moksleiviai, skirtingų socialinių grupių atstovai, amatininkai, kultūros atstovai ir kitos tikslinės grupės). Atsižvelgiant į gautą informaciją ir siekiant daugiasektorinės plėtos, buvo pasirinktos tokios VPS priemonės, kurios skirtos įvairių interesų grupių projektams remti (Žr. 9 lentelę „VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas“). Kitose VPS priemonėse kartu su verslo plėtra akcentuojama ir darnios plėtos ir aplinkosaugos svarba. Siekiant, kad vietos plėtos strategijoje numatyta veikla ir projektai būtų susieti į visumą visos VVG teritorijos ir regiono atžvilgiu, buvo atliktas vietos plėtos strategijos priemonių palyginimas su Klaipėdos rajono savivaldybės ilgalaikės plėtos strategijos 2014 – 2020 metams prioritetams, priemonėms ir tikslams.
8.5.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> Jau buvo minėta, kad pasirinktomis priemonėmis /ar jų veiklos sritimis numatomas kaimo vietovių plėtos suderinamumas, tolygus ekonominis, aplinkosauginis, tiek ir socialinis bei kultūrinis poveikis. Įgyvendinant VPS veiksmus daug dėmesio bus skiriama vietos projektų rezultatyvumui ir vietos projektų turinio derėjimui su bendraisiais VPS (netiesiogiai su rajono, regiono strateginiais dokumentais), bei indėlio į Bendruosius / horizontalius Lietuvos kaimo plėtos politikos tikslus. Šiems tikslams pasiekti ir didžiausiai galimai naudai gauti numatytas priemonių ir veiklos sričių įgyvendinimo planas, atskirais etapais, t. y., 5 kvietimai teikti vietos projektų paraiškas (4 kvietimai yra suplanuoti 2016 m., 2017 m., 2018 m. ir 2020 m. VPS įgyvendinimo metais ir atsižvelgiant į VPS finansinį planą, 5 kvietimas yra suplanuotas papildomai ir jis bus vykdomas atsižvelgiant į pagal visas VPS priemonės ar veiklos sritis sutaupytas (nepanaudotas) lėšas. Kvietimai bus skelbiami atskiroms priemonėms / priemonių veiklos sritims, siekiant tarpusavyje susietai spręsti įvairių sektorių problemas (Žr. 10 lentelę „VPS įgyvendinimo veiksmų planas“). VPS įgyvendinimo veikslų planas parengtas atsižvelgiant į tai, kad per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį gali įsikurti nauji dalyviai, kuriems pirmieji kvietimai teikti vietos projektų paraiškas bus per ankstyvi, tačiau dėl to jų planuojamos įgyvendinti idėjos negali būti laikomos blogesnėmis. Siekiant efektyvaus VPS įgyvendinimo, bus vykdomas darbas su potencialiais ir paraiškas teikiančiais VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos gyventojais. Tikslingą lėšų panaudojimą užtikrins VPS įgyvendinimo metu vykdoma nuolatinė stebėseną (Žr. 13 lentelę „VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėseną“).

8.6.	Tinklaveikos ir bendradarbiavimo principas:
8.6.1.	Darbas tinkle – tai „Leader“ grupių, kaimo vietovių administravimo institucijų ir organizacijų, dalyvaujančių ES kaimo plėtroje, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra tiesioginės „Leader“ naudos gavėjos, keitimasis rezultatais, patirtimi ir žiniomis. Darbas tinkle – tai dalijimasis gerąja patirtimi, naujovių platinimas ir patirties, įgytos vykdant vietinę kaimo plėtrą, taikymas. Darbas tinkle susieja žmones, projektus ir kaimo vietas ir padeda įveikti kai kurių kaimo regionų izoliuotumą. Susiedamas „Leader“ grupes jis gali paskatinti imtis bendradarbiavimo projektų. Bendradarbiavimas – tai dar daugiau negu tinklo darbas. Bendradarbiaujanti VVG imasi bendro projekto su kita „Leader“ grupe kitame regione, valstybėje narėje ar net trečiojoje šalyje. Bendradarbiavimas gali padėti VVG savo vietinę veiklą padaryti intensyvesnę. Jis gali suteikti galimybę išspręsti tam tikras problemas ar padidinti vietinių išteklių vertę. <i>principo laikymasis rengiant VPS:</i> VVG „Pajūrio kraštas“ yra Lietuvos vietos veiklos grupių tinklo narys nuo 2008 m. ir aktyviai dalyvavo visuose Vietos veiklos grupių tinklo organizuojamuose renginiuose: išvykose, mugėse, visuose visuotiniuose susirinkimuose, valdybos posėdžiuose. Nuo 2012 m. Raimonda Damulienė yra Vietos veiklos grupių tinklo valdybos narė, atstovauja Klaipėdos apskrčiai. Inicijuoja Klaipėdos apskrities vietos veiklos grupių susitikimus arba diskusijas el. erdvėje, teikia įvairius siūlymus taisyklių pakeitimams, parengtos pastabos dėl VPS kūrimo gairių. VVG „Pajūrio kraštas“ inicijavo <i>VVG tinklo seminarą „Ugdomojo vadovavimo praktika“, skirtą VVG vadovams, kuris vyko 2013 kovo 21–22 d. Kėdainiuose.</i> VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje savo mokymus organizavo ir patirties sėmėsi tinklo nariai: Druskininkų, Kelmės, Vilkaviškio, Pasvalio, Ignalinos, Skuodo, Kėdainių rajonų VVG. VVG „Pajūrio kraštas“ bendradarbiauja ir pasirašė bendradarbiavimo sutartis su šiomis vietos veiklos grupėmis: Kėdainių rajono vietos veiklos grupe, Ignalinos rajono partnerystės vietos veiklos grupe, Joniškio rajono partnerystės vietos veiklos grupe, Raseinių rajono vietos veiklos grupe „Raseinių krašto bendrija“, Vilkaviškio krašto vietos veiklos grupe, VVG „Rietavo iniciatyvos“, Telšių rajono VVG, Žuvininkystės regiono vietos veiklos grupe „Klaipėdos rajono iniciatyvos“, Asociacija „Lamatos žemė“, Kretingos rajono kaimo plėtros asociacija, Skuodo vietos veiklos grupe, Tauragės rajono vietos veiklos grupe. Klaipėdos apskrities vietos veiklos grupės kartu parengė teritorinio bendradarbiavimo projektą „Klaipėdos regiono kaimo išteklių kompleksinės rinkodaros strategijos kūrimas“. Projekto koordinatorius ir partneriai: Šilutės rajono vietos veiklos grupė asociacija „Lamatos žemė“ (projekto koordinatorius), Kretingos rajono kaimo plėtros asociacija (Pirmasis partneris), asociacija „Skuodo vietos veiklos grupė“ (Antrasis partneris), vietos veiklos grupė „Pajūrio kraštas“ (Trečiasis partneris). Kartu su Kėdainių rajono vietos veiklos grupe buvo partneriais tarptautinio bendradarbiavimo projekte „ABC vietos gamintojams“ (ABC For Local Producers). VVG „Pajūrio kraštas“ buvo partneriais tarptautinio bendradarbiavimo projekte „ABC vietos gamintojams“ (ABC For Local Producers) su šiomis užsienio vietos veiklos grupėmis: Latvijos Asociacija Cesu rajona lauku partnerība (projekto koordinatorius); Latvijos Asociacija SATEKA (projekto partneris); Latvijos Vidžeme kaimo bendrija „Brasla“ (projekto partneris); Latvijos Viešosios ir privačios partnerystės bendrija „Zied zeme“ (projekto partneris);

	Latvijos Madona savivaldybės fondas (projekto partneris); Čekijos MAS Železnohorsky sritis (projekto partneris); Čekijos Místní akční skupina POHODA venkova (projekto partneris). Projekto tikslai: remiantis tarptautine žinių ir geriausios patirties sklaida, įkurti (Lietuvoje ir Latvijoje) bei patobulinti (Čekijos Respublikoje) paramos vietos gamintojams ir produkcijai sistemą; stiprinti teritorinį tapatumą per savitus vietos produktus, tobulinant vietos gamintojų ir vietos produkcijos kokybę bei reklamos metodus ir plečiant vietos gamintojų tinklus bei bendradarbiavimą.
8.6.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> ❖ <i>Dalyvavimas VVG tinkle:</i> Bus stengiamasi aktyviai dalyvauti VVG tinklo veikloje. Tai užtikrins VVG administracijos darbuotojai, kurie visas naujienas perduos VVG nariams. VVG aktyviai dalyvaus Tinklo valdybos darbe, teiks pasiūlymus dėl teisės aktų pakeitimų, inicijuos du bendrus renginius, dalinsis gerąja patirtimi verslumo skatinimo srityje. ❖ <i>Bendradarbiavimas su kitomis Lietuvos VVG:</i> kaip ir buvusiame periode, bus planuojami bendri projektai su kitomis VVG, kitų VVG nariai kviečiami semtis gerosios patirties iš VVG „Pajūrio kraštas“ narių bei atvirakščiai. VVG „Pajūrio kraštas“ inicijuos ne mažiau kaip vieną teritorinio bendradarbiavimo projektą ir tęs bendradarbiavimą su trylika VVG, su kuriomis pasirašytos bendradarbiavimo sutartys. VVG „Pajūrio kraštas“ ir toliau atstovaus Klaipėdos apskrities vietos veiklos grupėms. Vieną kartą per du mėnesius bus organizuojami Klaipėdos apskrities VVG susitikimai – diskusijos. Vieną kartą per metus organizuosime vis kitame Klaipėdos apskrities rajone konferencijas aktualiomis temomis ❖ <i>Bendradarbiavimas su užsienio VVG:</i> ankstesniame periode buvo užmegzti glaudūs bendradarbiavimo ryšiai su Čekijos bei Latvijos VVG, kurie bus palaikomi ir stengiami užmegzti naujų bendradarbiavimo galimybių. Planuojame toliau būti partneriais bent su vienu buvusiu užsienio partneriu ir inicijuoti vieną tarptautinio bendradarbiavimo projektą su Portugalijos VVG „Adrepes“ (bendradarbiavimo gairės aptartos tarptautinės konferencijos Portugalijoje metu).
8.7.	Vietos finansavimo ir valdymo principas:
8.7.1.	<i>principo laikymasis rengiant VPS:</i> Vietos finansavimo ir valdymo principas – tai subsidiarumo principu ir decentralizavimu paremtas valdymas ir finansavimas. Įgyvendinant Leader metodą, VVG suteikiama santykinė autonomija ir atsakingas vaidmuo priimant strateginius vietos plėtros sprendimus, atrenkant vietos projektus ir paskirstant finansavimą. VVG „Pajūrio kraštas“ kaip įvairių sektorių vietos lygmens partnerystė, atstovaujanti pagrindiniams kaimo plėtros dalyvių interesams, savo veikloje rėmėsi novatorišku „iš apačios į viršų“ principu, kurį taikant siekė, kad sprendimai atspindėtų vietos specifiką, būtų kuo mažiau biurokratizmo. Rengiant VPS ir numatant jos įgyvendinimo bei lėšų paskirstymo planą, VVG „Pajūrio kraštas“ vadovavosi nuostata, kad vietos gyventojai geriausiai žino, ko jiems reikia – tai ir yra subsidiarumo principo esmė. VVG „Pajūrio kraštas“ daug dėmesio skyrė kaimo gyventojų ir atskirų tikslinių grupių poreikių išsiaiškinimui, buvo renkama informacija apie vietos gyventojų ir organizacijų pageidaujamus įgyvendinti vietos projektus. Todėl priimti strateginiai sprendimai didele dalimi atspindi kaimo gyventojų lūkesčius. VVG „Pajūrio kraštas“ sieks užtikrinti bendruomenių ir kitų organizacijų lyderių ir naudos gavėjų bendradarbiavimą.

	Pažymėtina, kad santykinė VVG autonomija priimant svarbiausius vietos plėtros valdymo ir finansavimo sprendimus, užtikrina vietos plėtros decentralizaciją, kuri reiškia didesnę sprendimų lankstumą ir reikalingų korekcijų savalaikiškumą, atsižvelgiant į besikeičiančius poreikius.
8.7.2.	<i>principo laikymasis įgyvendinant VPS:</i> ❖ <i>Vietos finansavimo mechanizmų paiešką ir kūrimą</i> VPS įgyvendinimo plane numatyti įvairūs vietos projektų finansavimo mechanizmai. Vienas iš finansavimo būdų taikomas privataus verslo projektams, šiuo atveju paramos lyginamoji dalis sudaro iki 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, prie kurių įgyvendinimo pareiškėjai turi prisidėti nuosavu piniginiu įnašu. Kitas mechanizmas naudojamas ne pelno projektams, kurių paramos intensyvumas gali siekti iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų ir sudaryta galimybė prie vietos projekto įgyvendinimo prisidėti ne tik piniginiu įnašu bet ir savanorišku darbu. Siekdama ieškoti vietos finansavimo mechanizmų VVG „Pajūrio kraštas“ organizuos bendrus susitikimus su Kredito unijos darbuotojais, taip siekiant papildomo vietos projektų finansavimo ir (arba) nuosavo įnašo į projektą padengimo. Taip pat, vietos projektų idėjos bus pristatomos Klaipėdos rajono savivaldybės tarybai, taip siekiant rajono biudžete numatyti lėšų projektų koofinansavimui. ❖ <i>Galimybę suvienyti partnerių išteklius</i> Siekiant užtikrinti bendruomenių ir kitų organizacijų lyderių ir naudos gavėjų bendradarbiavimą VVG „Pajūrio kraštas“ pelno nesiekiančiose projektuose (projektus, kuriuos teikia NVO, VŠĮ) kaip vienus iš svarbiausių atrankos kriterijų apibrėžė: • <i>projekto tikslinės grupės, potencialių naudos gavėjų, įtraukimas į projekto rengimą (apklausos, tyrimai, analizės, susirinkimai ir pan.);</i> • <i>didesnis projekto naudos gavėjų skaičius, t.y. sukurtomis paslaugomis besinaudojančių asmenų skaičius;</i> • <i>projektas įgyvendinamas partnerystėje su kitais subjektais dalyvaujančiais projekto veiklose ir besinaudojančiais projekto rezultatai;</i> • <i>rengiant projektą buvo ištirta rinka ir (arba) atlikta panašias paslaugas ar gaminiu į rinką tiekiančių konkurentų analizė ir (arba) pasirašytos sutartys su galimais prekių ar paslaugų pirkėjais.</i> ❖ <i>Bendrą užsibrėžtų vietos plėtros uždavinių sprendimą</i> Siekiant vietos plėtros strategijos įgyvendinimą suderinti su aktualiais vietos gyventojų, organizacijų, verslininkų poreikiais, prieš kvietimus teikti vietos projektų paraiškas planuojama surinkti projektines idėjas ir taip tinkamai suplanuoti skelbiamų kvietimų priemones bei biudžetą.
Horizontalieji principai ir prioritetai:	
8.8.	Jaunimas:
8.8.1.	<i>VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:</i> Remiantis LR Finansų Ministerijos 2014 metų kovo 10 d. publikuotomis metodinėmis gairėmis institucijoms, pareiškėjams ir projektų vykdytojams „Lyčių lygybės ir nediskriminavimo prioriteto įgyvendinimas ES struktūrinės paramos investicijose“ jaunimas įvardijamas kaip tikslinė grupė, patirianti diskriminaciją, idėjų, patirties, amžiaus atžvilgiu. Dėl šios priežasties rengiant vietos plėtros strategiją buvo didelis dėmesys skiriamas jaunimo poreikių nustatymui.

	Rengiant vietos plėtros strategiją buvo organizuoti fokusuotų grupių interviu, kuriuose dalyvavo jaunimas (nuo 14 iki 29 m.) ir jauni žmonės (nuo 30 iki 40 metų). Interviu metu buvo aiškinamasi šių amžiaus grupių interesai, kokių pokyčių kaimiškosiose vietovėse jie siektų. Taip pat šių amžiaus grupių atstovai dalyvavo anketinėje apklausoje, t.y. pildė situacijos ir poreikių tyrimo anketas. Pagal anketų rezultatų apibendrinimą matyti, kad apklausoje dalyvavo jaunimas nuo 18 iki 29 metų (172 respondentų) ir asmenys nuo 30 iki 40 metų (412 asmenys) bei 70 asmenų nuo 41 iki 45 m. Viso apklausoje dalyvavo 654 respondentai. VVG „Pajūrio kraštas“ nuo pat gyvavimo pradžios aktyvino jaunimą ir jaunus žmones, įtraukdama juos į organizacijos veiklą. Strategijos rengimo metu į VVG narius buvo priimta Klaipėdos rajono sporto klubų asociacija, kurios dauguma narių yra jaunimas ir jauni žmonės. VVG nariai, atstovaujantys jaunimui ir jaunų žmonių grupei, dalyvavo nustatant prioritetus, priemones, rengiant SSGG analizę bei strategijos finansinį planą. Tiriant jaunimo ir jaunų žmonių poreikį VVG teritorijoje, savo nuomonę išreiškė Veiviržėnų jaunimo klubo „Ekipa“ nariai, Viešoji įstaiga Priekulės bendruomenės užimtumo centro jaunimo grupė, Klaipėdos rajono visuomeninių jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalias“, verslo sektoriui atstovaujantys jaunieji VVG nariai. Išanalizavę situaciją ir poreikius, jaunimo ir jaunų žmonių tikslinei grupei VPS numatėme priemones „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ne žemės ūkiui kaimo vietovėse pradėti“. Atsižvelgiant į konkrečias jaunimo iniciatyvas ir pasiūlytas idėjas bei vadovaujantis Vietos plėtros strategijų atrankos taisyklių nuostatomis, numatėme šios veiklos srities vietos projektams skiriamų lėšų procentinę dalį. Jaunų žmonių ir jaunimo problemos taip pat bus sprendžiamos visose priemonėse (horizontalusis prioritetas). Pastaruosius metus suaktyvėjus bendruomenių veiklai, šios organizacijos ženkliai papildė savo gretas jaunais žmonėmis iki 40 metų, kurie integruos savo problemų sprendimą per bendruomenių inicijuotus projektus. Jaunimas ir jauni žmonės turės galimybę teikti vietos projektų paraiškas pagal visas VPS priemones, bendruomenės bus raginamos atsižvelgti į savo jaunų narių ar jaunų teritorijos gyventojų pasiūlymus ir poreikius.
8.8.2.	VVG veiksmi, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: VVG „Pajūrio kraštas“ tiek rengdama tiek įgyvendindama vietos plėtros strategiją numato atlikti veiksmus susijusius su šio principo laikymusi. Jau formuojant VVG „Pajūrio kraštas“ valdybą buvo laikomasi jaunimo įtraukimo principų. 50 procentų (6 nariai) valdybos nariai yra jauni, iki 40 m., asmenys. Per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį VVG įsipareigoja, kad ne mažiau kaip 35 proc. visų VVG valdybos narių būtų iki 40 m. amžiaus ir bent vienas asmuo VVG valdyboje – iki 29 m. amžiaus. VVG administracijoje dirbs vienas asmuo iki 30 metų amžiaus. Kvietimų teikti paraiškas etapuose yra suplanuotos atskiros jaunų žmonių inicijuojamų projektų: ❖ <i>priemonės</i>: Ūkio ir verslo plėtra ❖ <i>veiklos sritis</i>: Parama ne žemės ūkiui kaimo vietovėse pradėti. Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad juose būtų užtikrintas aktyvus jaunimo ir jaunų žmonių dalyvavimas. Numatyta konkrečiai projektams skiriamų lėšų procentinė dalis. Tokiu būdu užtikriname, kad vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpiu numatytos ir planuojamos jaunų žmonių iniciatyvos bus išgirstos ir įgyvendintos.

	Vietos projektų įgyvendinimo procese taip pat jaunimui ir jauniems žmonėms bus suteikta galimybė gauti visapusišką paramą ir pagalbą projektų įgyvendinimo laikotarpiu. Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas ir teikiant informaciją apie strategiją, bus akcentuojama, kad vietos projektams, kurių naudos gavėjai yra jaunimas ir jauni žmonės, bus skiriami papildomi naudos ir kokybės balai. Pareiškėjai bus raginami teikti bendrus projektus arba prašoma pateikti informaciją apie jaunimo ir jaunų žmonių įtraukimą į projekto veiklas ir jo naudą vietos jauniems žmonėms. Numatomas jaunų žmonių mokymas, konsultavimas projektų įgyvendinimo procese. VVG suteiks galimybę jauniems asmenims veikti, įtraukdama jaunus asmenis į pačios VVG vykdomas veiklas, taip suburdama iniciatyvaus jaunimo grupę, kuri prisidės prie jaunimo įtraukimo į vietos problemų sprendimą. VVG interneto svetainėje www.pajuriokrastras.lt bus sukurtas atskiras puslapis jaunimo iniciatyvoms viešinti. Vykdamas veiklas, susijusias su vietos gyventojų aktyvinimu į planuojamus organizuoti informacinius, konsultacinius renginius įtrauksime ir jaunimą iki 29 metų, ir jaunus asmenis iki 40 metų. Jaunimas dalyvaus mokymų poreikio nustatyme. Sieksime, kad mokymuose, seminaruose, konferencijose jauni asmenys sudarytų apie 30 proc. nuo dalyvaujančiųjų skaičiaus. Klaipėdos rajone jauni žmonės jau turi patirties įgyvendinant VPS: trys Klaipėdos rajono jaunimo organizacijos ir viena jauno asmens įkurta įmonė savarankiškai įgyvendino vietos projektus. Jaunimo atstovai aktyviai dalyvavo bendruomenių vykdytuose projektuose ir VVG renginiuose. Sukaupta patirtis prisidės prie naujo požiūrio ir jaunimo vaidmens didinimo įgyvendinant strategiją. Pačioje projektų atrankos procedūroje numatomas jaunimo ir jaunų žmonių dalyvavimas. Vykdamas projektų atranką sieksime, kad veikloje ir sprendimų priėmimo dalyvautų ne mažiau kaip 50 proc. asmenų, atstovaujančių abiems amžiaus grupėms (25 proc. VVG valdybos sudaro jauni žmonės iki 40 m. ir 25 proc. sudaro jaunimas iki 29 m.) VPS stebėsenoje dalyvaus didelis procentas jaunų žmonių, nes tarp VVG narių yra nemažai jaunimo ir jaunų žmonių, o 50 proc. VVG valdybos sudaro jauni asmenys ir jaunimas.
8.9.	Kultūra:
8.9.1.	<i>VVG veiksmi, susiję su prioriteto laikymusi rengiant VPS:</i> Rengiant VVG „Pajūrio kraštas“ VPS buvo atliekami įvairūs gyventojų poreikių bei esamos situacijos tyrimai ir apklausos. Visuose susitikimuose bei anketinėje apklausoje dalyvavo įvairūs kultūros atstovai. Buvo atlikta VVG teritorijos kultūros išteklių analizė. Duomenis teikė 10 Klaipėdos rajono seniūnijų, Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras, Klaipėdos rajono savivaldybės administracija, buvo surinkti duomenys apie tautinį paveldą, analizuojami viešai prieinami informacijos šaltiniai. Atliekant rajono kultūros situacijos analizę, buvo išsiaiškinta kokie kolektyvai veikia VVG teritorijoje, kokios tradicinės šventės švenčiamos, kokios veikia kultūros įstaigos, kokį vaidmenį bendruomeninės organizacijos vaidina kultūriniame gyvenime, kokį vaidmenį kultūros puoselėjime vaidina daugiafunkciniai bendruomenių namai. Išanalizavus Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos pateiktą ir kitą viešai prieinamą informaciją, buvo išskirtos su VVG teritorijos kultūra susijusios stiprybės (R37, R38, R40, R44, R46). Kultūros tema buvo aptarta focus grupių metu, aptartos galimų projektų idėjos. Kadangi kultūrinio gyvenimo aktyvistai bei darbuotojai dažnai dalyvauja bendruomenių veikloje ir turi patirtį kultūros projektų srityje, buvo atsižvelgta į jų pasiūlymus. Bendraujant su bendruomenių organizacijų atstovais, išsiaiškinta kokiomis priemonėmis skatinamas vietos gyventojų kūrybiškumas, pilietiškumas, bendruomeniškumas.

	Išsiaiškinta, kad dauguma bendruomenių, jau įgyvendinusių vietos plėtros strategiją, atnaujintuose ar naujai įrengtuose bendruomenės namuose rengia kultūrinius renginius, puoselėja senuosius amatus. Sustiprėjus bendruomenių veiklai, sustiprėjo ir vidaus ryšiai, pritraukiantys į organizacijas naujų narių, ypač jaunimo. Apibendrinus visus gautus rezultatus buvo įvertinta esama rajono situacija bei kultūros atstovų poreikiai ir nustatyti strategijos prioritetai ir priemonės. Taip VVG „Pajūrio kraštas“ numatė priemones, kurios siekia gerinti kaimo gyventojų kultūrinį gyvenimą. VPS priemonė „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ (LEADER-19.2-7), kuriai numatyta skirti 30 proc. VPS įgyvendinimo lėšų, užtikrins bendruomeniškumą, pilietiškumą, kultūrinę tapatybę. Priemonė suteiks galimybę prisidėti prie kultūrinio paveldo puoselėjimo, mažins socialinę atskirtį bei ekonominę atotrūkį. Kultūriniai ryšiai sustiprins vietos bendruomenę. VPS numato įtraukti jaunimą į veiklas, skatinančias bendradarbiavimą ir krašto kultūros puoselėjimą. Susitikimuose su vietos gyventojais aptartos kultūros išteklių infrastruktūros, tradicinių kultūros renginių plėtros galimybės, siekiant skatinti ir palaikyti vietos bendruomenės kūrybingumą, lyderystę, užtikrinti nenutrūkstamą dalyvavimą kultūrinėje veikloje. Siekiant užtikrinti įvairių interesų grupių atstovavimą, suformuotos vietos kultūros plėtros gairės taip pat aptartos dalyvaujant ir vietos valdžios, verslo atstovams, kurių įžvalgos leido ne tik pagrįsti kultūros potencialo plėtros poreikį, bet ir apsvarstyti lėšų kultūros plėtotei skyrimo klausimus.
8.9.2.	<i>VVG veiksmai, susiję su prioriteto laikymusi įgyvendinant VPS:</i> Siekiant atsižvelgti į horizontalųjį principą- Kultūra VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos gyventojų kultūrinio gyvenimo puoselėjimą buvo numatyta atskirais vietos plėtros įgyvendinimo etapais, puoselėti ir vystyti kaimo gyventojų kultūrinį gyvenimą. Įgyvendinant vietos plėtros strategiją bus teikiama informacija apie kultūros vystymosi principus, akcentuojama jų svarba projekto veikloje: ❖ Vietos projektų atrankų metu bus sudaromi klausimynai – situacijos vertinimui. Kas dalyvauja projekte, kur vykdomas projektas, koks veiklų prieinamumas? Kokia šių veiklų įtaka. ❖ Vietos projektų įgyvendinimo metu bus siekiama gauti grįžtamąjį ryšį iš projektų teikėjų apie pasiektus rezultatus. Visuose paminėtuose etapuose ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad įgyvendinami projektai didintų kaimo gyventojų kultūrinio gyvenimo pridedamąją vertę, kad į projektų atrankos procesus būtų kuo aktyviau įtraukiami asmenys, turintys gebėjimų kultūros srityje, kad projekto teikėjams būtų teikiama metodinė pagalba šiais klausimais. Priemonė tenkinanti šią sritį: „<i>Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą</i>“. Bus organizuojami informaciniai renginiai prieš kvietimus teikti vietos projektų paraiškas, aiškinamasi su potencialiais pareiškėjais dėl kūrybiškumo, bendruomeniškumo stiprinimo galimybių vykdant vietos projektus. Bus aiškinamasi kokias jau vykdomas veiklas tikslinga stiprinti ir plėsti, kokios planuojamos kultūrinės iniciatyvos. Potencialūs pareiškėjai turės galimybę asmeniškai konsultuotis su VVG administracijos darbuotojais prieš teikiant paraiškas dėl projekto idėjos tinkamumo. Asmeninės konsultacijos vyks visu VPS įgyvendinimo metu.
8.10.	Darnus vystymasis (įskaitant aplinkosaugą ir klimato kaitos švelninimo veiksmus):

8.10.1.	Darnus vystymasis – tai vystymasis, kurio metu yra derinami ekonominiai, socialiniai ir aplinkos aspektai siekiant patenkinti dabarties kartos poreikius, kartu nepabloginant gyvenimo sąlygų ateities kartoms. VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: Rengiant VPS VVG „Pajūrio kraštas“ daug dėmesio skyrė šios temos viešinimui bei informacijos apie darnaus vystymosi būtinybę teikimui visų vykdytų susitikimų su vietos gyventojais metu. Šio principo pagrindų VPS priemonėse yra programuojami veiksmai, tampriai susieti su darniu vystymusi. Atsižvelgiant į darnaus vystymosi sampratą numatėme sekančias VPS priemones ir veiklos sritis, kurios turės teigiamos įtakos darniam vystymuisi: Priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“; Priemonė „Investicijos į materialųjį turtą“; Priemonė „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“; Projektams keliamų reikalavimų formulavime bus siekiama, kad vykdomos veiklos neturėtų daryti neigiamų pasekmių aplinkai. Jeigu projektas gali turėti įtakos aplinkos apsaugai tokiu atveju turėtų būti atliekamas projekto poveikio aplinkai vertinimas (jei pagal teisės aktus privalomas). Jeigu vietos projekto veiklos daro neigiamą poveikį aplinkai tokiu atveju būtina vietos projektuose numatyti priemones, kuriomis bus vykdoma neigiamo poveikio aplinkai prevencija. Atsižvelgiant į darnaus vystymosi sampratą numatėme sekančias VPS priemones ir veiklos sritis, kurios yra neutralios darniam vystymuisi: Priemonė „Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą“; VPS priemonių, jų veiklos sričių pagal poveikį VVG teritorijos darniam vystymuisi, kurios turėtų tiesioginės neigiamos įtakos darniam vystymuisi nėra.
8.10.2.	VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: Visuose VPS įgyvendinimo etapuose ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad įgyvendinami projektai neturėtų neigiamos įtakos teritorijos darniam vystymuisi ir jos aplinkos būklei, kad į projektų atrankos procesus būtų kuo aktyviau įtraukiami asmenys, turintys gebėjimų darnaus vystymosi ir aplinkos apsaugos srityje, kad projekto vykdytojams būtų teikiama metodinė pagalba. Teikiant vietos projektų paraiškas vietos projektų pareiškėjų bus prašoma aprašyti vietos projekto atitiktį darnaus vystymosi principui ir atsakant į šiuos klausimus: ❖ ar projekto veiklose nenumatyti veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principų įgyvendinimui; ❖ ar projekto veiklose numatyti veiksmai ir priemonės, kuriomis bus vykdoma neigiamo poveikio aplinkai prevencija; ❖ ar projektas ir planuojamos vykdyti veiklos iš esmės neprieštarauja ES bei Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos nuostatomis; ❖ ar projekto veiklos nepažeidžia aplinkos apsaugos reikalavimų ir jose nėra numatytos investicijos, kurios galėtų turėti kokią nors įtaką aplinkosaugai; ❖ ar projekto veiklose planuojami veiksmai ir investicijos nedaro neigiamos įtakos sprendžiant socialines bei ekonomines problemas;

	❖ ar projekto veiklomis siekiama aktyvinti projekto dalyvius ieškant galimų socialinių bei ekonominių problemų sprendimų konkrečiose kaimo vietovėse prisidedant prie nedarbo, skurdo arba socialinės atskirties mažinimo; ❖ ar projektas neprieštaruja darnaus vystymosi nuostatomis regionų plėtros srityje, vadovaujantis Lietuvos regioninės politikos iki 2013 metų strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 575. Šis principas bus viešinamas jau kvietimų teikti paraiškas metu, t.y. projektų įgyvendinimo taisyklėse ir (arba) jų prieduose bus pateikti klausimai, susiję su projektų atiktimi darnaus vystymosi principui. Kvietimų teikti paraiškas etape ypatingai akcentuosime tai, jog įgyvendinamų projektų veiklos, turinčios aiškios neigiamos įtakos – nepriimtinos VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos darniam vystymuisi ir aplinkos kokybei. Šis principas bus viešinamas ir kvietimų teikti paraiškas informacijoje ir kontroliuojamas jo laikymasis įgyvendinat vietos projektus. VPS rezultatų sklaidos ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo metu bus akcentuojama būtinybė laikytis darnaus vystymosi principo ne tik rengiant vietos projektus, juos įgyvendinant, bet ir užtikrinant jų priežiūrą. Projektų vykdytojams ir potencialiems pareiškėjams bus akcentuojama būtinybė, jog projektų veiklos padėtų spręsti socialines ir ekonomines problemas, prisidėtų prie nedarbo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo
8.11.	Moterų ir vyrų lygios galimybės ir nediskriminavimo skatinimas
8.11.1.	Lygios galimybės yra viena iš ES horizontaliųjų sričių, todėl į ją privaloma atsižvelgti taip pat visais ES struktūrinės paramos etapais – užtikrinti moterų ir vyrų lygybę ir lyčių lygybės principo įgyvendinimą visose srityse ir nediskriminavimą dėl lyties, rasės arba etninės kilmės, religijos arba tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos gaunant paramą ir (arba) naudojantis jos rezultatais. Naujuoju 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu lyčių lygybės ir nediskriminavimo principai išlieka tarp svarbiausių ES struktūrinių ir investicinių fondų horizontaliųjų prioritetų. Horizontalumas reiškia, kad lyčių lygybės ir nediskriminavimo prioritetą gali ir turi būti įgyvendinami visose srityse⁶⁹. VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS: Vertinant vyrų ir moterų lygių galimybių ir diskriminavimo aspektus, pripažįstama, kad vyrai ir moterys neturi vienodų sąlygų naudotis visuomenės ištekliais ir galimybėmis. Todėl naujoje VPS numatomos priemonės, leidžiančios integruoti lygių galimybių ir nediskriminavimo aspektus. Rengiant VPS, VVG „Pajūrio kraštas“ iniciavo tikslinių grupių, kurios šiame procese galėjo būti mažiau girdimos, įtrauktį. Vykdytame analitiniame tyrime ir fokusuotose grupėse buvo sudarytos galimybės dalyvauti visiems rajono gyventojams, nepriklausomai nuo tautinės kilmės, religinių įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties ar lytinės orientacijos, kviečiant atvirai išsakyti savo ar atstovaujamos grupės nuomonę, poreikius, siūlymus, pastabas. VPS rengimo metu lygių galimybių ir nediskriminavimo horizontalųjį prioritetą įgyvendintas VPS nustatytuose priemonėse ar veiklos srityse, išlaikant lyčių balansą, atvirumo ir lygiateisiškumo principus, užtikrinančius galimybę dalyvauti ir diskriminavimą patiriančių grupių atstovams bei mažinti diskriminacijos lygį naudojantis VPS priemonių teikiamomis galimybėmis.

⁶⁹Lyčių lygybės ir nediskriminavimo prioriteto įgyvendinimas ES struktūrinės paramos investicijose. Metodinės gairės institucijoms, pareiškėjams ir projektų vykdytojams, LR Finansų ministerija, 2014

	Be visa ko, formuojant VVG „Pajūrio kraštas“ valdybą taip pat buvo išlaikyta lyčių pusiausvyra, valdybos veikloje dalyvauja 7 moterys (58,33 proc.) ir 5 vyrai (41,67 proc.).
8.11.2.	VVG veiksmi, susiję su principo laikymusi įgyvendinant VPS: VPS įgyvendinimo etape ypač didelis dėmesys bus skiriamas teigiamam šio principo įgyvendinimo poveikiui planuoti ir vertinimo bei stebėsenos metu matuoti. VPS priemonėse suplanuotas kryptingas išteklių ir priemonių panaudojimas dabartiniai vyrų ir moterų lygių galimybių padėčiai rajone keisti. Numatyta projektų vertinimo procese akcentuoti šį principą. Vertinant vietos projekto atitiktį lygių galimybių sričiai numatoma atsižvelgti į tai: ❖ ar vietos projekte numatytos veiklos ir veiksmai nedaro neigiamos įtakos lyčių lygybės principo įgyvendinimui; ❖ ar vietos projekte numatytos veiklos ir veiksmai nedaro neigiamos įtakos nediskriminavimo dėl lyties, rasės arba etninės kilmės, religijos arba tikėjimo, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos principo įgyvendinimui; ❖ ar planuojamos vykdyti vietos projekto veiklos nepažeidžia Lietuvos Respublikos lygių galimybių bei Lietuvos Respublikos vyrų ir moterų lygių galimybių įstatymo ir jose nenumatyti veiksmai prieštaraujantys šių įstatymų nuostatomis; ❖ ar neribojamos vienodos galimybės vyrams ir moterims dalyvauti vietos projekto veiklose ir naudotis projekto rezultatais; ❖ ar neribojamos vienodos galimybės bet kokios rasės arba etninės kilmės, religijos arba tikėjimo, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos atstovams dalyvauti vietos projekto veiklose ir naudotis projekto rezultatais; ❖ ar vietos projekte ir planuojamose vykdyti jo veiklose nenumatyti apribojimai, kurie gali arba galėtų būti siejami su lygiomis galimybėmis; ❖ ar planuojamos vykdyti projekto veiklos padės arba gali padėti spręsti su lyčių lygybe ir nediskriminavimu susijusias problemas, ar neprisidės prie šių problemų aštrinio; ❖ ar rengiant vietos projektą arba planuojant jį įgyvendinti ketinama imtis kokių papildomų veiksmų padėsiančių socialiai atskirtoms grupėms naudotis projekto veiklų rezultatais (pvz. informacija apie projektą bus pateikiama neįgaliesiems prieinama forma, projekto komandai bus suorganizuotas trumpas seminaras-paskaita apie lyčių lygybės ir nediskriminavimo klausimus ir pan.). Organizuojant VVG valdybos darbą per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį bus laikomasi reikalavimo užtikrinti VVG valdyboje nustatytą įvairaus amžiaus asmenų ir jų lyčių santykį, t.y. ne mažiau kaip 35 proc. VVG valdybos narių bus iki 40 m. amžiaus, taip pat bus užtikrintas abiejų lyčių atstovų 40:60 santykis. VVG valdybos nariams, kurie bus renkami į VVG valdybą, išrinkimo kliūtimi negalės būti tautinė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, šeimyninė padėtis, lytinė orientacija. Administracijos darbuotojai bus atrenkami išimtinai tik pagal jiems taikomus kvalifikacijos reikalavimus, todėl tautinė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, šeimyninė padėtis, lytinė orientacija negalės tapti įsidarbinimo VVG administracijoje kliūtimi. Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas bus taikoma tinkamumo sąlyga pagrįsti, kad vietos projektas prisideda prie moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo ir/arba neturės neigiamos įtakos šio principo įgyvendinimui. Bus tvirtinami tik tie projektai, kurie nepažeis moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo. Pristatant VPS įgyvendinimo laimėjimus bus pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai, kuriais buvo prisidedama prie moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo. Potencialiems vietos projektų pareiškėjams bus nuolat

	primenama apie būtinybę imtis veiksmų, kurie prisideda prie minėto principo įtvirtinimo VVG teritorijoje. Vykdam VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas, potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus individualiai konsultuojami moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo klausimais.

9. VPS priemonių ir veiklos sričių aprašymas		
9.1.VPS priemonės, neturinčios veiklos sričių		
9.1.1.	VPS prioritetas Nr. II „Gyvenimo kokybės, socialinės aplinkos kaimo vietovėse gerinimas ir gyventojų bendradarbiavimo skatinimas“	
9.1.1.1.	VPS priemonė „Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą“ (kodas LEADER-19.2-SAVA-6)	
9.1.1.1.1.	VPS priemonės tikslas: gerinti gyvenimo kokybę Klaipėdos rajono kaimiškose vietovėse, kurti palankią aplinką socialinei ir ekonominei veiklai teritorijoje	
9.1.1.1.2.	Priemonės apibūdinimas	Priemonė yra investicinio pobūdžio, skirta viešųjų erdvių ir pastatų, kuriuose vykdoma laisvalaikio, poilsio, sporto, kultūrinė, socialinė ir kt. veikla kaime, atnaujinimui ir įrengimui. Priemonė skirta gerinti gyvenamąją aplinką siekiant mažinti socialinę atskirtį ir ekonominę atotrūkį, skatinant vietos gyventojų aktyvumą, bendrų iniciatyvų kūrimąsi ir bendrų veiklų vykdymą Klaipėdos rajone, siekiant skatinti bendradarbiavimą tarp skirtingų sektorių. Parama taip pat skiriama investicijoms, susijusioms su gamtos paveldo išlaikymu, atkūrimu ir atnaujinimu, taip pat vertingiems gamtos objektams išsaugoti. Remiamos investicijos, skirtos kultūros paveldui (kaimų ir kaimo kraštovaizdžio kultūros identitetui) išlaikyti, atkurti ir modernizuoti. Remiamos veiklos: ❖ Viešosios aplinkos tvarkymas ir kūrimas (sveikatingumo trasų, pėsčiųjų ir (ar) dviračių takų įrengimas, vaikų žaidimų aikštelių, sporto aikštynų ir prekyviečių įrengimas, parkų, paplūdimių ir kt. bendruomenės rekreacinių zonų įrengimas, vandens telkinių tvarkymas ir kt., kraštovaizdžio komponentų išsaugojimas ir atnaujinimas, transporto priemonėms privažiuoti ir (ar) pastatyti skirtos infrastruktūros sutvarkymas, sukūrimas). ❖ Patalpų bendruomenės reikmėms atnaujinimas ir įrengimas (kaimo vietovei svarbių statinių statyba, ir atnaujinimas: bendruomenės namų, mokyklų, darželių, kultūros centrų, sporto salių, laisvalaikio centrų, dienos centrų, buitės paslaugų centrų ir kt.). ❖ Tradicinių amatų centrų plėtra (amatų mokymo patalpų įrengimas, amatų technologinių linijų sukūrimas, sąlygų amatų reprezentavimui ir prekybai amatų gaminiais sudarymas, įskaitant tradicinių amatų prekyviečių įrengimą). ❖ Kultūros paveldo objektų išsaugojimas, įskaitant kultūrinio kraštovaizdžio objektus.

		Priemonė nekurianti darbo vietų . Planuojama, kad pagal šią veiklos sritį bus įgyvendinti 6 vietos projektai.
9.1.1.1.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.1.3.1.	<i>pelno</i>	☐
9.1.1.1.3.2.	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.1.1.4.	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje (išskyrus Gargždų miestą) registruoti viešieji pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, įregistruoti pagal Lietuvos Respublikos Asociacijų, arba Viešųjų įstaigų, arba Labdaros ir paramos fondų arba biudžetinių įstaigų įstatymą. <i>Tinkami paramos gavėjai:</i> ❖ VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje registruotos kaimo bendruomenės ir kitos nevyriausybinės (jaunimo, sporto, kultūros ir kt.) organizacijos; ❖ VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijoje registruotos viešosios įstaigos; Klaipėdos rajono savivaldybės administracija.
9.1.1.1.5.	Priemonės tikslinė grupė	<i>Priemonės tikslinės grupė:</i> VVG „Pajūrio kraštas“ teritorijos gyventojai.
9.1.1.1.6.	Tinkamumo sąlygos	Vietos projektai teikiami pagal priemonę „Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą“ turi atitikti numatytą priemonės tikslą ir remiamas priemonės veiklas. Pagrindinės tinkamumo sąlygos pareiškėjams numatytos Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos 8.1.2. punkte. <i>Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams:</i> ❖ pareiškėjo steigimo dokumentuose numatyti veiklos tikslai susiję su projekte numatyta vykdyti veikla (-omis) (vertinama pagal pareiškėjo steigimo dokumentų duomenis – išlyga taikoma pareiškėjui Klaipėdos rajono savivaldybės administracijai ir jos biudžetinėms įstaigoms, kurių veiklos tikslai apima visą Klaipėdos rajoną plačiąja prasme); ❖ pareiškėjas turi administracinių gebėjimų įgyvendinti vietos projektą (vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus); ❖ Paraiškos pateikimo metu pareiškėjas aiškiai pagrindžia, kad organizacija turi žmogiškųjų išteklių projekte numatytiems veikloms vykdyti t.y. asmenų, kurie yra kompetentingi projekto veiklų vykdyme po projekto įgyvendinimo ir (arba) planuoja samdyti specialistus, (vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus

		(gyvenimo aprašymus, sutartis ir (arba) susitarimus su atitinkamais specialistais).
9.1.1.1.7.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausias vietas projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: <i>1. projekto tikslinės grupės, potencialių naudos gavėjų, įtraukimas į projekto rengimą (pateikiami apklausų duomenys, tyrimai, analizės, susirinkimų protokolai ir pan);</i> <i>2. Projekte numatytas bent dviem skirtingiems sektoriams – pilietinei visuomenei, verslui ar vietos valdžiai atstovaujančių organizacijų/institucijų bendradarbiavimas (vertinama kartu su paraiška pateikus bendradarbiavimo sutartis).</i>
9.1.1.1.8.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 95 078,00 Eur.
9.1.1.1.9.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Paramos lyginamoji dalis 80 proc.
9.1.1.2.	VPS priemonė „Įtraukios paslaugų ir verslo infrastruktūros kūrimas ir plėtra“ (kodas LEADER-19.2-SAVA-7)	
9.1.1.2.1.	VPS priemonės tikslas: skatinti įtraukių, sistemingų ir aktualių darbo ir pramogų paslaugų rinkos atžvilgiu, švietimo ir mokymosi sistemų kūrimą, skatinant neformalųjį ir savaiminį mokymąsi, pagrindinį dėmesį skiriant ekologijai ir skaitmeninių technologijų panaudojimui.	
9.1.1.2.2.	Priemonės apibūdinimas	Priemonė skirta neformalaus mokymo ir konsultavimo sistemos kūrimui, skatinant įtraukumą, veiksmingumą ir jos aktualumą darbo rinkos atžvilgiu, gerinant vienodas galimybes naudotis įtraukiomis ir kokybiškomis mokymo paslaugomis, sukuriant prieinamą infrastruktūrą. Priemonė skirta Sumanaus kaimo projekto koncepcijos įgyvendinimui. Koncepcija, apimanti 15-20 vietos lyderių iš nevyriausybinų organizacijų ir „išorės“ partnerių, projekto metu įgijusių reikiamų žinių ir įgūdžių bei susivienijusių į novatorių komandą inovacijų centro įkūrimui. Novatorių komanda, pasitelkusi projekto metu įgytas žinias, bendradarbiaudama ir veikdama tinklaveikos principu, parengia inovacijų centro vystymo planą, apimančią ne mažiau kaip 3 veiklos kryptis, susijusias su vietos išteklių (gamtinių, infrastruktūrinių, žmogiškųjų ir pan.) panaudojimu

		neformaliajam švietimui ir edukaciniam turizmui vystyti. Paslaugų ir inovacijų centras (toliau – Centras) kuriamas keliais etapais, pirmame etape (projekto įgyvendinimo laikotarpiu) įrengiant Centrą, skirtą neformaliajam švietimui, ugdymo reikmėms panaudojančiam pažangias skaitmenines technologijas. Projekto metu novatorių komandos parengtame Centro vystymo plane numatytas pažangos naujovių panaudojimas. Novatorių komanda, veikianti tarpdisciplininės komandos principu, prisidės prie Klaipėdos rajono kaimiškujų vietovių vystymo kaip socialinių inovacijų iniciatyva, sprendimams pasitelkiant vietos gyventojų iniciatyvas, išorės išteklius, perspektyvas ir kompetenciją apie vietos kaimo plėtros galimybes ir potencialą. Remiamos projekto veiklos: 1. praktinių mokymų organizavimas (ne mažiau kaip 80 proc. mokymų turinio skirta praktiniam mokymui); 2. infrastruktūros kūrimas; 3. atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas; 4. investicijos į teikiamų paslaugų ir verslo kokybės gerinimą / skaitmeninių ar kitų pažangių sprendimų diegimas. Projekto rezultatai: Praktinių mokymų organizavimas (skiriama ne mažiau 30 proc. projekto biudžeto). Mokymų rezultatai: ❖ parengtas Centro vystymo modelis, atitinkantis ne mažiau, kaip trijų skirtingų sektorių veiklos plėtros galimybes; ❖ parengta Centro infrastruktūros vizija, atliepianti šių dienų EKO idėją, panaudojanti naujausias technologijas; ❖ parengtas investicinis paketas, remiantis viešosios ir privačios partnerystės (PPP) modeliu; ❖ įrengta Centro bandomoji simuliacijų laboratorija.

9.1.1.2.3.	Pagal priemonę remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.1.1.2.4.	<i>pelno</i>	☐
9.1.1.2.5.	<i>ne pelno</i>	☒
9.1.1.2.6.	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždus) registruoti viešieji pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, įregistruoti pagal Asociacijų įstatymą ir jungiantys juridinius vienetus – NVO. Partneriais būti Klaipėdos rajone (išskyrus mokslo, studijų, konsultavimo įstaigas ar inovacijų brokerius) registruoti fiziniai ir juridiniai asmenys.
9.1.1.2.7.	Priemonės tikslinė grupė:	VVG teritorijos gyventojai.
9.1.1.2.8.	Tinkamumo sąlygos	Projektas turi atitikti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 3D-428 patvirtintų Sumanių kaimų projektų įgyvendinimo gairių reikalavimus. Specialieji reikalavimai taikomi projektui: ❖ Jei projekto partneris registruotas ne Klaipėdos rajone, visi projekto rezultatai turi būti nukreipti Klaipėdos rajono teritorijos vystymui arba Klaipėdos rajone registruotų fizinių ir (arba) juridinių asmenų kompetencijų ugdymui; ❖ Projektas turi būti įgyvendinamas ne mažiau kaip su trimis skirtingus sektorius atstovaujančiais partneriais; ❖ Į projekto veiklas įtraukiamos mokslo įstaigos ir (arba) mokslininkai, ekspertai ir pan., pasirinktoje su projekto veiklomis susijusioje (-iose) srityje (-yse); ❖ Projekto idėjai turi pritarti Klaipėdos rajono savivaldybės taryba. Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams: ❖ pareiškėjų steigimo dokumentuose numatyti veiklos tikslai susiję su projekte numatyta vykdyti veikla (-omis) (vertinama pagal pareiškėjo steigimo dokumentų duomenis); pareiškėjo steigėjais yra ne mažiau kaip trys juridiniai asmenys.

		❖ infrastruktūros kūrime panaudoti atsinaujinantys energijos ištekliai.
9.1.1.2.9.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausius vietos projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: ❖ projekto partneriais dalyvauja skirtingus sektorius atstovaujantys juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys (NVO (kaimo bendruomenės, (ar) kitos NVO, (ar) viešosios įstaigos); verslo (juridiniai ir (ar) fiziniai); valdžios (savivaldybės administracija ir (ar) savivaldybės biudžetinės įstaigos); turizmo; mokslo įstaiga (-os) arba mokslininkas (-ai)); ❖ projektu skatinamas formalus ir (arba) neformalus švietimo ir (arba) ugdymo ir (arba) edukacijų skaitmeninimas; ❖ projektu kuriamos savaiminio mokymosi galimybės darbo rinkos ir (arba) turizmo plėtros atžvilgiu; ❖ projektu sukuriamos ne mažiau kaip 3 simuliacijų edukacinės programos; į projekto veiklas įtraukiama ir (arba) projekto rezultatai skirti didesnei VVG teritorijos daliai.
9.1.1.2.10.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 200 000, 00 Eur
9.1.1.2.11.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Paramos lyginamoji dalis 80 proc.
9.2. VPS priemonės, turinčios veiklos sritis		
9.2.1.	VPS prioritetas Nr. I „Verslumo kaimo vietovėse skatinimas, ekonominio gerbūvio kūrimas“	
9.2.1.1.	VPS priemonė „Ūkio ir verslo plėtra“ (kodas LEADER-19.2-6)	
9.2.1.1.1.	VPS priemonės tikslas: Stiprinti Klaipėdos rajono kaimiškųjų vietovių ekonominį kapitalą, skatinti smulkių kaimo verslų kūrimąsi ir plėtrą	
9.2.1.1.2.	1 veiklos sritis	„Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ (kodas LEADER-19.2-6.2)
9.2.1.1.3.	Veiklos srities apibūdinimas	Veiklos sritis skirta ekonominės veiklos kaimo vietovėse kūrimui, konkurencingumo ir užimtumo didinimui. Parama skiriama ekonominės veiklos, apimančios įvairius ne žemės ūkio verslus, pradžiai, siekiant paskatinti smulkių verslų kaime kūrimąsi. Parama <u>ekonominės veiklos pradžiai kaime</u> didina galimybes dalyvauti darbo rinkoje jauniems, nedirbantiems asmenim, skatina veiklos įvairinimą, padeda mažinti sezoninį užimtumo svyravimą ir prisideda prie demografinės padėties kaime stabilizavimo.

		Remiama veikla: ❖ parama fizinių asmenų ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse, apimančiai įvairius ne žemės ūkio verslus, produktų gamybą, apdorojimą, perdirbimą, jų pardavimą, įvairių paslaugų teikimą, įskaitant paslaugas žemės ūkiui. ❖ parama aktyvaus poilsio ir turizmo paslaugų kūrimui. ❖ Paslaugų, teikiamų kaimo gyventojams kūrimas ir plėtra (<i>aplinkos tvarkymo: vejų pjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan., namų priežiūros paslaugos, smulkių žemės sklypų įdirbimas, buitinių paslaugų: kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla ir pan.</i>). Veiklos sritis skirta darbo vietoms kurti. Planuojama, kad pagal šią veiklos sritį bus įgyvendinti 6 vietos projektai ir sukurta 10 darbo vietų.
9.2.1.1.4.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.1.1.4.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.1.1.4.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.2.1.1.5.	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) registruoti ir veiklą vykdantys viešieji, fiziniai ir privatūs juridiniai asmenys, nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos. Tinkami paramos gavėjai: ❖ Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) registruoti fiziniai, vyresni nei 18 metų, asmenys. ❖ Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) registruoti privatūs juridiniai asmenys, įregistruoti ne anksčiau kaip prieš 6 mėnesius iki paraiškos pateikimo dienos ir fiziniai asmenys, ne ilgiau kaip 6 mėnesius veikiančios pagal individualios veiklos pažymą ar verslo liudijimą. ❖ nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos, kurių steigėjas nėra savivaldybė.
9.2.1.1.6.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Priemonės tikslinė grupė: Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) registruoti fiziniai ir privatūs juridiniai asmenys, kaimo bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos.
9.2.1.1.7.	Tinkamumo sąlygos	Vietos projektai teikiami pagal priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ turi atitikti numatytą priemonės tikslą ir remiamą veiklą. Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams:

		❖ projekto metu numatytos veiklos atitinka bent vieną priemonės įgyvendinimo taisyklėse pateiktame veiklų sąraše nurodytą veiklą (pagal EVRK); ❖ jei paraišką teikia privatus juridinis asmuo, paraiškos pateikimo metu jo darbuotojų skaičius neviršija 10 darbuotojų; ❖ projekte numatytas naujų darbo vietų kūrimas.
9.2.1.1.8.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausias vietas projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: 1. didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius; 2. projekto veiklomis (rezultatais) kuriamos inovacijos teritorijos (kaimo, seniūnijos) ir (arba) viso Klaipėdos rajono (įskaitant Gargždų miestą) lygmeniu. Inovacijos: ❖ naujų paslaugų, gamybos būdų, produktų ir pan. teritorijoje (iki naujosios strategijos neįgyvendintų mūsų rajone) kryptis; ❖ naujų aplinkosauginių, energetinio efektyvumo ir technologinių sprendimų įgyvendinimo kryptis; socialinių inovacijų kryptis.
9.2.1.1.9.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur.)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 103 633,80 Eur.
9.2.1.1.10.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Viešiesiems juridiniams asmenims iki 95 proc., kai vietos projektas yra bendruomeninio, kaip apibrėžta Socialinio verslo gairėse, arba NVO socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo gairių nuostatas, pobūdžio; Privatiems juridiniams asmenims iki 80 proc., kai vietos projektas yra privataus socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-720 „Dėl Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės gairių patvirtinimo“, nuostatas, pobūdžio; Juridiniams arba fiziniams asmenims, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus iki 70 proc.
9.2.1.1.11.	2 veiklos sritis	„Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“ (kodas LEADER-19.2-6.4)
9.2.1.1.12.	Veiklos srities apibūdinimas	Veiklos sritis skirta smulkių kaimo verslo įmonių ekonominio <u>aktyvumo didinimui ir veiklos plėtrai</u> . Veiklos sritimi siekiama didinti smulkių verslų kaime konkurencingumą ir ekonominį

		gyvybingumą, mažinti atotrūkį nuo miesto ir kaimo, kurti naujas ir išlaikyti esamas darbo vietas kaimuose. Šios veiklos srities vietos projektai iš dalies finansuojami Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (angl. European Union Recovery Instrument) lėšomis (toliau – EURI). Remiama veikla: ❖ parama smulkiam verslui, nesusijusiam su žemės ūkio veikla, kaime plėtoti, apimančiam įvairius ne žemės ūkio verslus, produktų gamybą, apdorojimą, perdirbimą, jų pardavimą, įvairių paslaugų teikimą, įskaitant paslaugas žemės ūkiui. ❖ parama aktyvaus poilsio ir turizmo paslaugų plėtrai. Veiklos sritis skirta darbo vietoms kurti. Planuojama, kad pagal šią veiklos sritį bus įgyvendinti 7 vietos projektai ir sukurta 10 darbo vietų. Iš EURI lėšų bus įgyvendinti 2 vietos projektai, sukurta 4 darbo vietos (etatai).
9.2.1.1.13.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.1.1.13.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.1.1.13.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.2.1.1.14.	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) registruoti ir bent vienerius metus viešieji, ir veiklą vykdančios fiziniai ir privatūs juridiniai asmenys, nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos.
9.2.1.1.15.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Priemonės tikslinė grupė: Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) registruoti ir veiklą vykdančios fiziniai ir privatūs juridiniai asmenys, nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos.
9.2.1.1.16.	Tinkamumo sąlygos	Vietos projektai teikiami pagal priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“ turi atitikti numatytą priemonės tikslą ir remiamą veiklą. Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams: ❖ Pareiškėjai, fiziniai arba privatūs juridiniai asmenys, nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos, aktyvią ekonominę veiklą vykdo ne trumpiau nei 1 metus iki paraiškos pateikimo dienos; ❖ asmenų, dirbančių pas pareiškėją fizinį asmenį, arba privataus juridinio asmens darbuotojų skaičius

		paraiškos teikimo metu negali viršyti 10 darbuotojų (vertinama pagal kartu su paramos paraiška pateikta smulkaus ir vidutinio verslo deklaraciją); ❖ projekte numatytos veiklos atitinka bent vieną priemonės įgyvendinimo taisyklėse pateiktame veiklų sąrašė nurodytą veiklą (EVRK); ❖ projektas kuria naujas darbo vietas.
9.2.1.1.17.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausius vietos projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: <i>1. didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius;</i> <i>2. projekto veiklomis (rezultatai) kuriamos inovacijos teritorijos (kaimo, seniūnijos) ir (arba) viso Klaipėdos rajono (įskaitant Gargždų miestą) lygmeniu.</i> Inovacijos: ❖ naujų paslaugų, gamybos būdų, produktų ir pan. teritorijoje (iki naujosios strategijos neįgyvendintų mūsų rajone) kryptis; ❖ naujų aplinkosauginių, energetinio efektyvumo ir technologinių sprendimų įgyvendinimo kryptis; ❖ socialinių inovacijų kryptis.
9.2.1.1.18.	Didžiausia paramos suma projektui (Eur.)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 122 957,00 Eur.
9.2.1.1.19.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Viešiesiems juridiniams asmenims iki 95 proc., kai vietos projektas yra bendruomeninio, kaip apibrėžta Socialinio verslo gairėse, arba NVO socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo gairių nuostatas, pobūdžio; Privatiems juridiniams asmenims iki 80 proc., kai vietos projektas yra privataus socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-720 „Dėl Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės gairių patvirtinimo“, nuostatas, pobūdžio; Juridiniams arba fiziniams asmenims, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus iki 70 proc.
9.2.1.2.	VPS priemonė. Investicijos į materialųjį turta (kodas LEADER-19.2-4)	
9.2.1.2.1.	Priemonės tikslas: Skatinti Klaipėdos rajono kaimo ekonominę plėtrą remiant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą	

9.2.1.2.2.	1 veiklos sritis	„Parama žemės ūkio produktų perdirbimui, rinkodarai ir (arba) plėtrai“ (kodas LEADER-19.2-4.2)
9.2.1.2.3.	Veiklos srities apibūdinimas	Veiklos sritis skirta didinti smulkių žemės ūkio subjektų gyvybingumą ir konkurencingumą, užtikrinti inovacijų diegimą, skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir tiekimą rinkai, kartu skatinant partnerystę ir bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į gyventojų senėjimą kaimuose, jaunų žmonių emigraciją iš kaimo, didesnis dėmesys bus skiriamas jauniems ūkininkams, kurie yra verslesni, labiau linkę diegti inovacijas. Remiama veikla: ❖ parama žemės ūkio produktų (vaisių, uogų daržovių, grybų, augalininkystės produktų, pieno produktų ir gyvulininkystės produktų) perdirbimui ir (arba) inovacijų, naujų technologijų bei procesų diegimui, įrangos įsigijimui, siekiant sukurti naujus ir (arba) aukštesnės pridėtinės vertės, geresnės kokybės produktus; ❖ žemės ūkio produktų (vaisių, uogų daržovių, grybų, augalininkystės produktų, pieno produktų ir gyvulininkystės produktų) rinkodara; ❖ žemės ūkio produktų (vaisių, uogų daržovių, grybų, augalininkystės produktų, pieno produktų ir gyvulininkystės produktų) rinkodara, susijusi su naujomis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir (arba) plėtra. ❖ parama projektams, kuriais skatinama kelių fizinių asmenų (ūkininkų) arba privačių juridinių asmenų partnerystė-bendradarbiavimas žemės ūkio produktų (vaisių, uogų daržovių, grybų, augalininkystės produktų, pieno produktų ir gyvulininkystės produktų) perdirbimo ir rinkodaros srityse. Veiklos sritis skirta darbo vietoms kurti. Planuojama, kad pagal šią veiklos sritį bus įgyvendinti 2 vietos projektai ir planuojama sukurti 6 darbo vietas.
9.2.1.2.4.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.1.2.4.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.1.2.4.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.2.1.2.5.	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždų miestą) veikiančios viešieji ir privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys: nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos,

		kurių steigėjas nėra savivaldybė, labai mažos ar mažos įmonės, ūkininkai.
9.2.1.2.6.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Priemonės tikslinė grupė: ❖ Viešieji ir privatūs juridiniai ir fiziniai asmenys: nevyriausybinės, bendruomeninės organizacijos, viešosios įstaigos, labai mažos ar mažos įmonės, ūkininkai.
9.2.1.2.7.	Tinkamumo sąlygos	Vietos projektai teikiami pagal priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama žemės ūkio produktų perdirbimui ir rinkodarai“ turi atitikti numatytą priemonės tikslą ir remiamą veiklą. Parama skiriama projektams, kuriuose dalyvauja ne mažiau kaip 3 subjektai. Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams: ❖ jei paraišką teikia fizinis asmuo jo nuolatinė deklarauta gyvenamoji vieta turi būti kaimo vietovė Klaipėdos rajonas (išskyrus Gargždus); ❖ pareiškėjas juridinis asmuo yra naujai įregistruotas arba įregistruotas ir veikiantis Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždus): pareiškėjo buveinė, biuras, kuriame saugomi apskaitos ir kt. dokumentai, gamybinės patalpos, technikos, įrangos laikymo patalpos, sandėliai ir pan. turi būti kaimo vietovėje; ❖ asmenų, dirbančių pas pareiškėją fizinį asmenį arba privataus juridinio asmens darbuotojų skaičius paraiškos teikimo metu negali viršyti 10 darbuotojų (vertinama pagal kartu su paramos paraiška pateikta smulkaus ir vidutinio verslo deklaraciją).
9.2.1.2.8.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausius vietos projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: 1. paraišką teikia fizinis asmuo (ūkininkas) jaunesnis kaip 40 metų arba privatus juridinis asmuo, kurio darbuotojų amžiaus vidurkis (ne mažiau kaip 12 mėn. prieš paraiškos teikimą) yra mažesnis kaip 40 metų; 2. didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius; 3. projekto veiklomis (rezultatai) kuriamos inovacijos teritorijos (kaimo, seniūnijos) ir (arba) viso Klaipėdos rajono (įskaitant Gargždų miestą) lygmeniu; 4. projektą teikia keli subjektai - bendradarbiavimas.

		Inovacijos: ❖ naujų paslaugų, gamybos būdų, produktų ir pan. teritorijoje (iki naujosios strategijos neįgyvendintų mūsų rajone) kryptis; ❖ naujų aplinkosauginių ir technologinių sprendimų įgyvendinimo kryptis; ❖ socialinių inovacijų kryptis.
9.2.1.2.9.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 137 500,00 Eur.
9.2.1.2.10.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Viešiesiems juridiniams asmenims iki 95 proc., kai vietos projektas yra bendruomeninio, kaip apibrėžta Socialinio verslo gairėse, arba NVO socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo gairių nuostatas, pobūdžio; Privatiems juridiniams asmenims iki 80 proc., kai vietos projektas yra privataus socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-720 „Dėl Socialinio verslo vykdymo pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones gairių patvirtinimo“, nuostatas, pobūdžio; Juridiniams arba fiziniams asmenims, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus iki 70 proc.
9.2.1.3.	VPS priemonė „Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas“ (kodas LEADER-19.2-SAVA-5)	
9.2.1.3.1.	VPS priemonės tikslas: Skatinti Klaipėdos rajono VVG teritorijoje veikiančių organizacijų gebėjimus dirbti kartu bei stiprinti ekonominį konkurencingumą, didinant vietos produktų ir paslaugų kokybę ir savitumą, taip užtikrinant pridėtinės vertės sukūrimą ir nedarbo mažinimą	
9.2.1.3.2.	1 veiklos sritis	„Parama smulkių veiklos vykdytojų bendradarbiavimui organizuojant bendrus darbo procesus ir siekiant plėtoti į verslumą orientuotas veiklas“ (kodas LEADER-19.2-SAVA-5.1)
9.2.1.3.3.	Veiklos srities apibūdinimas	Veiklos sritis yra skirta bendruomenių ir kitų pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir bendradarbiavimo tarp skirtingų subjektų skatinimui. Smulkių subjektų bendradarbiavimas, paskatina efektyvesnes, veiksmingesnes, labiau atitinkančias visų kaimo plėtros dalyvių poreikius priemones ir užtikrina tvarų ir subalansuotą ekonominį vystymąsi bei užimtumo plėtrą ir socialinės atskirties mažinimą.

		Remiamos veiklos: ❖ Turizmą skatinančių veiklų kūrimas ir plėtra, įskaitant edukacinių programų vykdymą, kulinarinio paveldo ir tradicijų puoselėjimą; ❖ Parama maisto tiekimo grandinės organizavimui, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir (arba) rinkodarą; ❖ Paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms (socialinės rizikos šeimoms, vienišiams ir senyviems žmonėms, daugiavaikėms šeimoms, bedarbiams, vaikams, mažamečius vaikus auginančios šeimos, neįgaliesiems, priklausomybės ligomis sergantiems ir pan.) kūrimas (pvz., vaikų priežiūra, paslaugos senjorams, „nuotolinės“ paslaugos, pagalba socialiai atskirtiems žmonėms ir t.t.). Veiklos sritis skirta darbo vietoms kurti. Planuojama, kad pagal šią veiklos sritį bus įgyvendinti 3 vietos projektai ir sukurtos 9 darbo vietos.
9.2.1.3.4.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.1.3.4.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.1.3.4.2.	<i>ne pelno</i>	☐
9.2.1.3.5.	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždus) registruoti viešieji pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, įregistruoti pagal Lietuvos Respublikos Nevyriausybinų organizacijų, arba Asociacijų arba Viešųjų įstaigų, arba Labdaros ir paramos fondų įstatymus. Tinkami paramos gavėjai: ❖ Klaipėdos rajone registruotos kaimo bendruomenės ir kitos nevyriausybinės (jaunimo, sporto, kultūros ir kt.) organizacijos; ❖ Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždus) registruotos viešosios įstaigos, įsteigtos pagal nevyriausybinų organizacijų įstatymą.
9.2.1.3.6.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Priemonės tikslinė grupė: ❖ socialiai pažeidžiamos grupės; ❖ kaimo bendruomenių ir kitų organizacijų nariai; ❖ projekto vykdymo teritorijos gyventojai; ❖ turistai ir Klaipėdos rajono svečiai.
9.2.1.3.7.	Tinkamumo sąlygos	Vietos projektai teikiami pagal priemonės „ <i>Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas</i> “ veiklos sritį „ <i>Parama smulkių veiklos vykdytojų bendradarbiavimui organizuojant bendrus darbo procesus ir siekiant plėtoti į verslumą</i> “

		<i>orientuotas veiklas</i>“ turi atitikti numatytą priemonės tikslą ir remiamą veiklą. Pagrindinės tinkamumo sąlygos pareiškėjams numatytos Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos 8.1.2. punkte. Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams: ❖ vietos projektas kuria naujas darbo vietas Klaipėdos rajono gyventojams; ❖ vietos projektą pagal partnerystės ir (arba) bendradarbiavimo sutartį teikia nemažiau kaip du subjektai; ❖ pareiškėjų steigimo dokumentuose numatyti veiklos tikslai susiję su projekte numatyta vykdyti veikla (-omis) (vertinama pagal pareiškėjo steigimo dokumentų duomenis); ❖ pareiškėjas turi administracinių gebėjimų įgyvendinti vietos projektą (vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus (gyvenimo aprašymus, rekomendacijos ir pan.); ❖ paraiškos pateikimo metu pareiškėjas aiškiai pagrindžia, kad organizacija turi žmoniškųjų išteklių, kurie planuoja dirbti sukurtose darbo vietose t.y. asmenų, kurie yra kompetentingi projekto veiklų vykdyme po projekto įgyvendinimo ir (arba) planuoja samdyti specialistus, (vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus (gyvenimo aprašymus, sutartis ir (arba) susitarimus su atitinkamais specialistais).
9.2.1.3.8.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausius vietos projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: 1. <i>didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius;</i> 2. <i>projekto veiklomis (rezultatai) kuriamos inovacijos teritorijos (kaimo, seniūnijos) ir (arba) viso Klaipėdos rajono (įskaitant Gargždų miestą) lygmeniu;</i> 3. <i>projektą pagal partnerystės ir (arba) bendradarbiavimo sutartį teikia daugiau nei du subjektai;</i> Inovacijos: ❖ naujų paslaugų, gamybos būdų, produktų ir pan. teritorijoje (iki naujosios strategijos neįgyvendintų mūsų rajone) kryptis;

		❖ naujų aplinkosauginių ir technologinių sprendimų įgyvendinimo kryptis; ❖ socialinių inovacijų kryptis.
9.2.1.3.9.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 150 000,00 Eur
9.2.1.3.10.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Paramos lyginamoji dalis 95 proc.
9.2.1.3.11.	2 veiklos sritis	„Parama ekonominės veiklos skatinimui ir paslaugų kūrimui kaimiškose vietovėse“ (kodas LEADER.19.2-SAVA-5.2)
9.2.1.3.12.	Veiklos srities apibūdinimas	Veiklos sritis yra skirta bendruomenių ir kitų pelno nesiekiančių organizacijų verslumo skatinimui. Pastaruoju metu pastebėta, kad naudojant paramą kaimo plėtrai, nesukuriamas produktas, kuris atvertų galimybes tęstinumui ir kitoms veikloms vystyti. Problema tame, kad dažnai įgyvendinant vietos projektus nesukuriama pridėtinė vertė t.y, naujas bendruomeninio verslo modelis darbo vietos, kurios didina teritorijos ekonominį konkurencingumą ir mažintu migraciją iš kaimo, ypač jaunų asmenų Remiamos veiklos: ❖ paslaugų, teikiamų kaimo gyventojams kūrimas ir plėtra (<i>švietimo, kultūros, sporto, aplinkos tvarkymo: vejų pjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan., namų priežiūros paslaugos, smulkių žemės sklypų įdirbimas, buitinių paslaugų: kirpykla, skalbykla, siuvyklą, batų taisyklą ir pan. maitinimo, apgyvendinimo ir kt. paslaugos</i>). ❖ veiklų ir paslaugų, susijusių su turiningo laisvalaikio ir aktyvaus poilsio, kūrimu ir plėtra. ❖ turizmą skatinančių veiklų kūrimas ir plėtra. Veiklos sritis skirta darbo vietoms kurti. Planuojama, kad pagal šią veiklos sritį bus įgyvendinti 7 vietos projektai ir sukurta 14 darbo vietų.
9.2.1.3.13.	Pagal veiklos sritį remiamų vietos projektų pobūdis:	
9.2.1.3.13.1.	<i>pelno</i>	☒
9.2.1.3.13.2.	<i>ne pelno</i>	☐
	Tinkami paramos gavėjai	Pareiškėjais gali būti Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždus) registruoti viešieji pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, įregistruoti pagal Lietuvos Respublikos Nevyriausybinė organizacijų, arba Asociacijų arba Viešųjų įstaigų, arba Labdaros ir paramos fondų įstatymus. Tinkami paramos gavėjai:

		❖ Klaipėdos rajone registruotos kaimo bendruomenės ir kitos nevyriausybinės (jaunimo, sporto, kultūros ir kt.) organizacijos; ❖ Klaipėdos rajone (išskyrus Gargždus) registruotos viešosios įstaigos, įsteigtos pagal nevyriausybinių organizacijų įstatymą.
9.2.1.3.14.	Priemonės veiklos srities tikslinė grupė	Priemonės tikslinės grupės: ❖ kaimo bendruomenių ir kitų organizacijų nariai; ❖ projekto vykdymo teritorijos gyventojai; ❖ turistai ir Klaipėdos rajono svečiai.
9.2.1.3.15.	Tinkamumo sąlygos	Vietos projektai teikiami pagal priemonės „<i>Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas</i>“ veiklos sritį „<i>Parama ekonominės veiklos skatinimui ir paslaugų kūrimui kaimiškose vietovėse</i>“ turi atitikti numatytą priemonės tikslą ir remiamą veiklą. Pagrindinės tinkamumo sąlygos pareiškėjams numatytos Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos 8.1.2. punkte. Specialieji reikalavimai taikomi pareiškėjams: ❖ vietos projektas kuria naujas darbo vietas Klaipėdos rajono gyventojams; ❖ pareiškėjų steigimo dokumentuose numatyti veiklos tikslai susiję su projekte numatyta vykdyti veikla (-omis) (vertinama pagal pareiškėjo steigimo dokumentų duomenis); ❖ pareiškėjas turi administracinių gebėjimų įgyvendinti vietos projektą, t. y. pareiškėjo vadovas arba kitas už projekto įgyvendinimą atsakingas asmuo įgyvendino (buvo paskirtas projekto vadovu, administratoriumi, finansininku) bent 1 projektą ir (arba) projekto įgyvendinimo metu yra perkamos konsultavimo paslaugos ir (arba) paskirtas projekto vadovas turi aukštesnįjį, aukštąjį arba universitetinį išsilavinimą vadybos, ekonomikos, finansų valdymo, administravimo srityse (vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus (gyvenimo aprašymus, rekomendacijos ir pan.); ❖ paraiškos pateikimo metu pareiškėjas aiškiai pagrindžia, kad organizacija turi žmogiškųjų išteklių, kurie planuoja dirbti sukurtose darbo vietose t. y. asmenų, kurie yra kompetentingi projekto veiklų vykdyme po projekto įgyvendinimo ir (arba) planuoja samdyti specialistus, (vertinama pagal projekto paraiškos informaciją ir kartu pateikiamus dokumentus (gyvenimo aprašymus, sutarys).

9.2.1.3.16.	Vietos projektų atrankos kriterijai	Siekiant atrinkti ir finansuoti geriausius vietos projektus, numatoma naudoti balų sistemą ir atrankos kriterijus: <i>1. projekto tikslinės grupės, potencialių naudos gavėjų, įtraukimas į projekto rengimą;</i> <i>2. ne mažiau kaip 50 proc. darbo vietų sukurta asmenims iki 40 metų.</i>
9.2.1.3.17.	Didžiausia paramos suma vietos projektui (Eur)	Didžiausia paramos vietos projektui suma negali būti didesnė kaip 100 000,00 Eur
9.2.1.3.18.	Paramos lyginamoji dalis (proc.)	Paramos lyginamoji dalis iki 95 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra bendruomeninio, kaip tai apibrėžta Socialinio verslo gairėse, arba NVO socialinio verslo, atitinkančio Socialinio verslo gairių nuostatas, pobūdžio.

10. VPS įgyvendinimo veiksmų planas		
	Planuojami veiksmai	Sąsaja su VPS ir priemonėmis
10.1.	2016 m.	
10.1.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. VPS korekcijos pagal vertintojų paklausimus. 2. VPS pristatymas Projektų atrankos komitete. 3. Parengiamieji darbai: sutarties su Agentūra pasirašymas, VPS administruojančių asmenų atranka ir įdarbinimas, biuro įrangos atnaujinimas. 4. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai. 5. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 4. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.1.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. Vietos plėtros strategijos prioritetų ir priemonių pristatymas ir detalus išaiškinimas potencialiems vietos projektų vykdytojams. 2. Siekiant sudominti vietos organizacijas, gyventojus ir vietos verslininkus bus surengti informaciniai „Smegenų šturmo“ seminarai, kurių metu bus „išgrynintos“ vietos projektų idėjos ir aptartos jų įgyvendinimo galimybės. 3. Bus atliekama vietos organizacijų, gyventojų ir vietos verslininkų apklausa apie jiems aktualias mokymų ir informacinių renginių temas. Atsižvelgiant į apklausos rezultatus bus organizuojami mokymai ir informaciniai renginiai aktualūs potencialiems vietos projektų vykdytojams. 4. Įrengtas VPS viešinimo stendas. 5. VPS įgyvendinimo viešinamas interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt. 6. VPS priemonės pristatomos sienlaikraštyje viešai prieinamoje vietoje.	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.2.	2017 m.	
10.2.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu:	

	1. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai. 2. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 3. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas. 4. 1-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas finansavimo sąlygų aprašo rengimas ir derinimas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.2.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. VPS priemonių ir Vietos projektų administravimo taisyklių pristatymas potencialiems vietos projektų pareiškėjams. 2. Potencialių vietos projektų pareiškėjų konsultavimas, praktiniai mokymai, susiję su paraiškos pildymu. 3. VPS įgyvendinimo viešinimas interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas. 4. VPS priemonės pristatomos sienlaikraštyje viešai prieinamoje vietoje	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.3.	2018 m.	
10.3.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 1-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 2. 2-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentacijos rengimas, derinimas ir tvirtinimas, kvietimo skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 3. 3-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentacijos rengimas, derinimas ir tvirtinimas, kvietimo skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 4. 4-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentacijos rengimas, derinimas ir tvirtinimas, kvietimo skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 5. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai. 6. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 7. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.

10.3.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1.VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas. 2. Potencialių vietos projektų pareiškėjų ir vietos projektų vykdytojų konsultavimas bei mokymai. 3. VPS viešinimo renginių organizavimas.	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.4.	2019 m.	
10.4.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 5-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 2. Įgyvendinamų vietos projektų priežiūra ir administravimas. 3. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai. 4. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 5. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas. 6. Ataskaitos rengimas tarpiniam VPS vertinimui.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.4.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1.VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas. 2. Potencialių vietos projektų pareiškėjų ir vietos projektų vykdytojų konsultavimas bei mokymai. 3. VPS viešinimo renginių organizavimas.	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.5.	2020 m.	
10.5.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 6-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 2. 7-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 3. Įgyvendinamų vietos projektų priežiūra ir administravimas. 4. Užbaigtų vietos projektų kontrolės vykdymas. 5. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.

	6. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 7. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas.	
10.5.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt , informacijos atnaujinimas. 2. Potencialių vietos projektų pareiškėjų ir vietos projektų vykdytojų konsultavimas bei mokymai. 3. VPS viešinimo renginių organizavimas.	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.6.	2021 m.	
10.6.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 8-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 2. 9-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 3. 10-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 4. 11-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 5. Įgyvendinamų vietos projektų priežiūra ir administravimas. 6. Užbaigtų vietos projektų kontrolės vykdymas. 7. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai. 8. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 9. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.6.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt , informacijos atnaujinimas. 2. Potencialių vietos projektų pareiškėjų ir vietos projektų vykdytojų konsultavimas. 3. VPS viešinimo renginių organizavimas.	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.7.	2022 m.	

10.7.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 12-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas. 2. 13-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas 3. Įgyvendinamų vietos projektų priežiūra ir administravimas. 4. Užbaigtų vietos projektų kontrolės vykdymas. 5. Metinio VPS administravimo išlaidų poreikio, mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai. 6. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu. 7. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.7.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: 1. VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas. 2. Potencialių vietos projektų pareiškėjų ir vietos projektų vykdytojų konsultavimas. 3. VPS viešinimo renginių organizavimas.	Aktyvumo skatinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.8.	2023 m.	
10.8.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 14-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas; 2. 15-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas; 3. Vykdomų vietos projektų įgyvendinimo priežiūra ir administravimas; 4. Mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai; 5. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu; 6. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas. 7. Užbaigtų vietos projektų kontrolės vykdymas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo ir 2-ojo prioriteto priemonėmis.
10.8.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas.	Veiklos susijusios su visomis įgyvendintomis VPS priemonėmis.

	VPS viešinio renginių organizavimas.	
10.9.	2024 m.	
10.9.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. 16-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas; 2. 17-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas; 3. 18-ojo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas skelbimas, vietos projektų surinkimas, vertinimas, tvirtinimas, sutarčių pasirašymas; 4. Vykdomų vietos projektų įgyvendinimo priežiūra ir administravimas; 5. Mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai; 6. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu; 7. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas. 8. Užbaigtų vietos projektų kontrolės vykdymas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1- prioriteto priemonėmis.
10.9.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas. VPS viešinio renginių organizavimas.	Veiklos susijusios su visomis įgyvendintomis VPS priemonėmis.
10.10.	2025 m.	
10.10.1.	Susiję su VPS įgyvendinimu: 1. Vykdomų vietos projektų įgyvendinimo priežiūra ir administravimas; 2. Mokėjimo prašymų, ataskaitų teikimas Agentūrai; 3. Dalyvavimas VVG tinklo veikloje, ŽŪM ir NMA renginiuose, susijusiuose su „Leader“ programos įgyvendinimu; 4. VPS įgyvendinimo stebėsenos organizavimas. 5. Užbaigtų vietos projektų kontrolės vykdymas.	VPS įgyvendinimo veiksmai susiję su visomis 1-ojo prioriteto priemonėmis.
10.10.2.	Susiję su VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimu: VPS įgyvendinimo viešinimas spaudoje, interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt, informacijos atnaujinimas. VPS viešinio renginių organizavimas.	Veiklos susijusios su visomis įgyvendintomis VPS priemonėmis.

11. VPS finansinis planas						
VPS finansinis planas pagal prioritetus:						
11.1.	Prioriteto Nr.	VPS prioriteto pavadinimas	Planuojama paramos lėšų suma (Eur)			Planuojama lėšų (proc.)
11.1.1.	I	Verslumo kaimo vietovėse skatinimas, ekonominio gerbūvio kūrimas	2 478 438,80 (iš jų: EURI lėšos 245 914,40 ir pereinamojo laikotarpio lėšos 286 674,40)			76,30
11.1.2.	II	Gyvenimo kokybės, socialinės aplinkos kaimo vietovėse gerinimas ir gyventojų bendradarbiavimo skatinimas	769 760 (iš jų: EURI lėšos 200 000)			23,70
			Iš viso: 3 248 198,80 (iš jų: EURI lėšos 445 914,40 ir pereinamojo laikotarpio lėšos 286 674,40)			Iš viso: 100
Iki 162 409,94 Eur (5 proc. nuo 3 248 198,80 Eur) galimas virškontraktavimas pagal VPS prioritetus iš EŽŪFKP ir iki 80 000 Eur iš EURI						
VPS finansinis planas pagal priemones:						
11.2.	VPS priemonės pavadinimas	VPS prioriteto Nr., kuriam priskiriama priemonė	VPS priemonės kodas	Planuojama lėšų suma (Eur)		Planuojama lėšų (proc.)
11.2.1.	Ūkio ir verslo plėtra	I prioritetas	LEADER-19.2-6	1 069 932,69 (iš jų: EURI lėšos 245 914,40 ir pereinamojo laikotarpio lėšos 286 674,40)		32,94
11.2.2.	Investicijos į materialųjį turtą	I prioritetas	LEADER-19.2-4	269 520,97		8,30
11.2.3.	Pelno nesiekiančių organizacijų verslumo ir partnerystės skatinimas	I prioritetas	LEADER-19.2-SAVA-5	1 138 985,14		35,07
11.2.4.	Parama investicijoms į kaimo socialinę infrastruktūrą ir kraštovaizdžio gerinimą	II prioritetas	LEADER-19.2-SAVA-6	569 760		17,54

11.2. 5.	Įtraukios paslaugų ir verslo infrastruktūros kūrimas ir plėtra	II prioritetas	LEADER-19.2-SAVA-7	200 000 (EURI lėšos)									6,15	
				Iš viso: 3 248 198,80 (iš jų: EURI lėšos 445 914,40 ir pereinamojo laikotarpio lėšos 286 674,40)									Iš viso: 100 (nuo vietos projektams įgyvendinti planuojamos sumos)	
Iki 162 409,94 Eur (5 proc. nuo 3 248 198,80 Eur) galimas virškontraktavimas pagal VPS priemonės iš EŽŪFKP ir iki 80 000 Eur iš EURI.														
VPS administravimo išlaidų finansinis planas:														
11.3.	VPS administravimo išlaidų (KPP kodas 19.4) kategorijos		Planuojama lėšų (Eur)					Planuojama lėšų (proc.)						
11.3. 1.	VVG veiklos išlaidos		601 537,65					75						
11.3. 2.	VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidos		200 512,55					25						
11.3. 3.	Iš viso:		802 050,20 (iš jų: EURI lėšos 101 478,60 ir pereinamojo laikotarpio lėšos 71 668,60)					20 proc. VPS sumos						
11.4.	Indikatyvus VPS lėšų poreikis pagal metus:		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Iš viso:
11.4. 1.	Planuojamas lėšų poreikis vietos projektams pagal VPS finansuoti pagal metus (proc. nuo vietos projektams numatytos sumos)		-	0,00	0,00	0,00	30,67	23,42	14,76	14,47	9,84	3,42	3,42	100 proc.
11.4. 2.	Planuojamas lėšų poreikis VPS administravimo išlaidoms pagal metus (proc. nuo VPS administravimui numatytos sumos)		-	8,00	6,16	7,90	9,66	10,49	12,05	11,85	14,71	15,60	3,58	100 proc.
11.5.	Planuojami papildomi VPS finansavimo šaltiniai		Pagrindimas											
11.5. 1.	Klaipėdos rajono savivaldybės koofinansavimas		2007-2013 m. vietos plėtros strategijos „Klaipėdos rajono kaimo vietovių plėtros strategija“ vietos projektams Klaipėdos rajono savivaldybė skyrė 137.992,80 Eur. VVG „Pajūrio kraštas“ planuoja kreiptis į Klaipėdos rajono savivaldybę dėl 323.123 eurų VPS koofinansavimo.											

11.5. 2	Privačių juridinių asmenų koofinansavimas/rėmimas			Vietos veiklos grupė „Pajūrio kraštas“ planuoja skatinti rajone veikiančius verslo subjektus remti/koofinansuoti vykdomus projektus.

12. VPS įgyvendinimo rodikliai											
12.1. VPS pasiekimų produkto (anglų k. „output“) rodikliai											
Eil. Nr.	VPS įgyvendinimo rodiklių pavadinimas	ESIF teminiai tikslai									Iš viso:
		1	10	3	3	5-6	4	8	9	2	
		EŽŪFKP prioritetai ir tikslinės sritys									
		1A	1C	2B	3A	4A	5C	6A	6B	6C	
12.1.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.):										32
12.1.1.1.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė NVO, skaičius (vnt.):	3	-	-	1	-	-	3	14	-	21
12.1.1.2.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė vietos valdžios institucija (savivaldybė) arba valstybės institucija / organizacija, skaičius (vnt.):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.1.1.3.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė MVĮ, skaičius (vnt.):	-	-	-	-	-	-	7	-	-	7
12.1.1.3.1.	<i>iš jų EURI lėšomis</i>							2			-
12.1.1.4.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė fiziniai asmenys, skaičius (vnt.):	-	-	-	1	-	-	3	-	-	4
12.1.1.4.1.	<i>iš jų iki 40 m.</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	iš viso: 1 moterų: 0 vyrų: 1
12.1.1.4.2.	<i>iš jų daugiau kaip 40 m.</i>	-	-	-	1	-	-	2	-	-	iš viso: 3 moterų: 1 vyrų: 2
12.1.1.5.	Paremtų vietos projektų, kuriuos pateikė 12.1.1.1–12.1.1.4 papunkčiuose neišvardinti asmenys, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.1.2.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-4.2										
12.1.2.1.	<i>Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)</i>	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2

12.1.3.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-6.2											
12.1.3.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6	
12.1.4.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-6.4											
12.1.4.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.):	-	-	-	-	-	-	7			7	
12.1.4.1.1.	Iš jų EURI lėšos:							2			2	
12.1.5.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-7.2											
12.1.5.1.	Paremtų vietos projektų, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.1.5.2.	VVG teritorijos gyventojų, gaunančių naudą dėl pagerintos infrastruktūros, skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.1.6.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-SAVA-5.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.1.6.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
12.1.7.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-SAVA-5.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.1.7.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7	
12.1.8.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-SAVA-6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.1.8.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6	
12.1.9.	Priemonės veiklos srities kodas: LEADER-19.2-SAVA-7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.1.9.1.	Paremtų vietos projektų skaičius (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
12.1.9.2.	Iš jų EURI lėšos:											
12.2. VPS pasiekimų tikslo rodikliai (anglų k. „target“) rodikliai												
12.2.1. Vietos projektų įgyvendinimas												
12.2.1.1.	Sukurtų naujų darbo vietų (naujų etatų) skaičius įgyvendinus vietos projektus (vnt.)	9	-	-	6	-	-	20	14	-	49	
12.2.2.2.	Išlaikytų darbo vietų (etatų) skaičius įgyvendinus vietos projektus (vnt.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.2.2. VPS administravimas												

13. VPS įgyvendinimo vidaus valdymas ir stebėseną

13.1.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijos pagal subjektus	
13.1.1.	VVG nariai	❖ tvirtina parengtą VPS; ❖ vertina ir tvirtina kasmetinę VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą; ❖ vykdo VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimą ir priežiūrą; ❖ tvirtina VPS pakeitimus; ❖ įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.
13.1.2.	VVG valdymo organo (valdybos) nariai	❖ vadovauja VVG veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų; ❖ priima sprendimus dėl dalyvavimo kitoje projektinėje veikloje; ❖ tvirtina pirmininko pateiktas samdomų darbuotojų kandidatūras; ❖ tvirtina kvietimų teikti vietos projektus dokumentus; ❖ priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo; ❖ priima sprendimus dėl dalyvavimo VVG tinklo veikloje; ❖ įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.
13.1.3.	VPS administravimo vadovas	❖ atlieka VPS įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui; ❖ koordinuoja, kontroliuoja, vykdo strategijos įgyvendinimą; ❖ rengia ir VVG valdymo organui tvirtinti teikia kvietimų teikti vietos projektus dokumentus; ❖ organizuoja pateiktų vietos projektų vertinimą; ❖ organizuoja vietos projektų atrankos posėdžius; ❖ atstovauja VVG interesams nacionalinių ir tarptautinių tinklų veikloje; ❖ palaiko glaudžius ryšius su Nacionaline mokėjimo agentūra, Žemės ūkio ministerija, VVG tinklu, Kaimo tinklu ir kitomis organizacijomis, dalinantis informacija ir patirtimi sprendžiant strategijos įgyvendinimo klausimus; ❖ dalyvauja „Leader“ metodo įgyvendinimo darbo grupių ir priežiūros komitetų veikloje; ❖ užtikrina sėkmingą strategijos įgyvendinimo veiklos planą; ❖ tvirtina viešųjų pirkimų konkursinius pasiūlymus; ❖ ruošia kontraktus ir sutartis, pasirašo jas su tiekėjais ar klientais bei kontroliuoja šių sutarčių vykdymą ir atsiskaitymą; ❖ kontroliuoja vietos projektų įgyvendinimą; ❖ užtikrina tinkamą strategijos įgyvendinimo dokumentų parengimą, registravimą, vykdymą, kontrolę; ❖ sprendžia juridinius klausimus, susijusius su strategijos įgyvendinimu; ❖ koordinuoja administracijos veiklą ir formuoja administracijos darbo užduotis; ❖ parengia sprendimų projektus valdybos posėdžiams Strategijos įgyvendinimo klausimais; ❖ vykdo VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimą projektinių idėjų atitikimo VPS klausimais.

13.1.4.	VPS finansininkas	❖ vykdo VVG apskaitos politiką; ❖ organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad ataskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir savalaikiai pateikti finansų bei statistikos organams; ❖ vykdo VVG finansinių dokumentų registrą; ❖ administruoja VPS: pildo VPS mokėjimo prašymus ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos Nacionalinei mokėjimo agentūrai; ❖ administruoja vietos projektus: priima ir tikrina vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymus; ❖ vertina vietos projektų vykdytojų viešuosius pirkimus; ❖ rengia VVG viešųjų pirkimų dokumentus ir atlieka pirkimus.
13.1.5.	kiti VVG administracijos darbuotojai:	
13.1.5.1.	VPS administratorius	❖ vykdo pateiktų vietos projektų registravimą ir vertinimą; ❖ rengia vietos projektų vykdymo sutartis ir atlieka jų pakeitimus; ❖ atlieka vietos projektų bylų formavimą (vedimą); ❖ atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafikų priežiūrą bei pakeitimų derinimą; ❖ renka, sistemina ir teikia informaciją apie VPS įgyvendinimo eigą; ❖ pildo VPS įgyvendinimo ataskaitas ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos Nacionalinei mokėjimo agentūrai; ❖ vykdo VVG veiklos dokumentų (siunčiamų ir gaunamų raštų, įsakymų, sutarčių) registrą; ❖ atlieka vietos projektų patikras vietoje; ❖ vertina savanoriškų darbų apskaitos lenteles ir jose pateiktą informaciją; ❖ atlieka nemokamų savanoriškų darbų patikras vietoje; ❖ administruoja vietos projektus: priima ir tikrina vietos projektų vykdytojų mokėjimo prašymus; ❖ priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas ir papildomus dokumentus projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu; ❖ konsultuoja projektų vykdytojus projektų įgyvendinimo klausimais.
13.1.5.2.	VPS administratorius (VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatintojas)	❖ vykdo nuolatinį VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą VPS, jos tikslus, prioritetus bei priemones; ❖ vykdo VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimą projektinių idėjų atitikimo VPS klausimais; ❖ vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų pildymo, mokėjimo prašymų ir ataskaitų pildymo ir su jais susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais; ❖ vykdo viešųjų ryšių kampanijas, vykdo bendravimą su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius; ❖ organizuoja mokymus VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams;

		❖ organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius VPS įgyvendinimo pristatymus, užtikrina, kad įgyvendinant VPS būtų laikomasi visų „Leader“ metodo bei horizontaliųjų principų; ❖ administruoja VVG „Pajūrio kraštas“ interneto svetainę ir teikia informaciją apie strategijos įgyvendinimą socialiniuose tinkluose.
13.2.	VVG darbuotojų gebėjimai įgyvendinti VPS	
13.2.1.	VPS administravimo vadovas	VPS administravimo vadovas turi turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje arba ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje bei turėti darbo kompiuteriu įgūdžius (ECDL pažymėjimas).
13.2.2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	VPS finansininkas turi turėti aukštąjį išsilavinimą buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir ne mažesnę nei 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant VPS.
13.2.3.	kiti VVG administracijos darbuotojai:	
13.2.3.1.	VPS administratorius	VPS administratoriui – turėti aukštąjį išsilavinimą arba ne mažesnę negu 2 m. darbo ir (arba) savanoriško darbo patirtį projektų valdymo arba VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.2.3.2.	VPS administratorius (VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatintojas)	VPS administratorius, atsakingas už VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimą, turi turėti aukštąjį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo plėtros politikos srityse arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje.
13.3.	VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemos apibūdinimas	
13.3.1.	Tiek VPS rengimo, tiek jos įgyvendinimo laikotarpiu VVG nariai stengiasi praktiškai vadovautis apibrėžtomis vertybėmis tiek VVG vidaus, tiek išorės santykiuose. VPS įgyvendinimo vertinimo tikslas – nustatyti, ar vietos plėtros strategija atitiko visus planuotus lūkesčius ir panaudoti įgytą patirtį būsimiems projektams tobulinti. VVG siekdama sklandžiai ir efektyviai organizuoti savo darbą bei VPS įgyvendinimo stebėseną, sukūrė sistemą - faktinės pažangos ir eigos lyginimą su planu, gilinantis į esamų išteklių būklę, veiklas, rezultatus ir siekiant numatyti reikalingus pakeitimus. Pagrindinis vaidmuo vykdant VPS įgyvendinimo stebėseną teks VVG valdybai ir VPS administracijai. Valdybos posėdžiai, skirti VPS įgyvendinimo eigos vertinimui, vyks kartą per metų ketvirtį. Bus sukurta ir patvirtinta valdybos posėdžio protokolu VPS stebėsenos ataskaitos forma, kurioje bus fiksuojami rodikliai pagal veiklos planą ir biudžetą, bus lyginama pagal ataskaitinius laikotarpius ir stebima pažanga. VPS administravimo vadovas, VPS administratorius, VPS finansininkas ir VPS viešųjų ryšių specialistas, susiję su VPS administravimu, vykdys nuolatinį VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną pagal funkcijas, aprašytas 13.1. punkte, pildys VPS stebėsenos ataskaitą ir pateiks ją tvirtinti valdybai. Taip pat VVG valdybos nariai kartu su VVG administracijos darbuotojais vyks į probleminių vietos projektų patikras vietose, tvirtins VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą ir VPS pakeitimų projektus. VVG ataskaitą, kurios sudėtinė dalis bus VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaita, tvirtins VVG nariai visuotinio narių susirinkimo metu. VVG nariai teiks pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkos, jos keitimo arba papildymo, dėl VPS įgyvendinimo valdymo, VVG valdybos narių suspendavimo, kai nustatomas piktnaudžiavimo atvejis.	

Pagal VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus tvarkos aprašą, visi VVG darbuotojai, susiję su VPS administravimu, bus tiesiogiai pavaldūs ir atskaitingi VPS administravimo vadovui. VPS administravimo vadovas už savo veiklą bus tiesiogiai atskaitingas VVG valdybai, VVG valdyba kartu su VVG pirmininku už savo veiklą atsiskaito visuotiniam VVG narių susirinkimui.

VPS įgyvendinimo valdymas:

- ❖ klausimus, susijusius su VPS įgyvendinimu, valdybai svarstyti teikia VPS administravimo vadovas;
- ❖ kiekvienų metų pabaigoje VPS administravimo vadovas teikia kasmetines VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui;
- ❖ VVG valdyba į valdybos posėdžius, skirtus VPS stebėsenai renkasi ne rečiau nei 1 kartą per ketvirtį;
- ❖ Susirinkimai protokoluojami, protokolai sutvarkomi per 3 darbo dienas ir pateikiami saugoti VVG biure;
- ❖ VVG valdybos nariai, nedalyvavę susirinkime, supažindinami su priimtais sprendimais, tačiau jie negali reikalauti pakeisti priimtų sprendimus;
- ❖ VVG valdybos susirinkimų metu yra taikomi komandinio darbo principai – vykdomas darbas grupėse, išklausa kiekvieno nuomonė, sprendimus stengiamasi priimami konsensuso būdu išdiskutavus visus pasiūlymus;
- ❖ siekiant išvengti interesų konflikto, kiekvienas VVG valdybos narys ir administracijos darbuotojas deklaruoja viešus ir privačius interesus;
- ❖ siekiant užtikrinti sprendimų skaidrumą tvirtinant vietos projektus, VVG valdybos nariai, kurių interesai galimai susiję su interesais projekte, nuo vietos projekto svarstymo nusišalina;
- ❖ siekiant išvengti klaidų, kylančių įgyvendinant vietos projektą ir užtikrinant jo tęstinumą, VVG valdybos nariai kartu su VPS administravimo vadovu atlieka probleminių projektų lankymą vykdymo vietose ir rekomendacinio pobūdžio vertinimą;
- ❖ iškilus tam tikriems VPS įgyvendinimo sunkumams, VPS administravimo vadovas inicijuoja VVG valdybos posėdį su sunkumais susijusio klausimo svarstymui ir trūkumų pašalinimui (pvz. atsilikimas nuo VPS įgyvendinimo plano), VVG valdybos sprendimu gali būti rengiama ir jai teikiama svarstyti tarpinė, t.y. pirmojo pusmečio (apims laikotarpį nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki birželio 30 d.) VPS įgyvendinimo ataskaita;
- ❖ esant poreikiui arba iškilus sunkumams įgyvendinant VPS, į VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupę VVG valdybos sprendimu gali būti įtraukti papildomi nariai, kuruosiantys sritis, kuriose susiduriama su sunkumais įgyvendinant vietos projektus ir siekiant VPS tikslų;
- ❖ detalesnė atsakomybės sistema, taikoma atskiriems VVG subjektams, dalyvaujantiems įgyvendinant VPS, bus aprašyta VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkoje;
- ❖ VVG darbuotojų atskaitomybė bus numatyta pareiginiuose nuostatuose, parengtuose pagal VPS administravimo taisykles (Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų, bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo Taisyklių XI skyriaus „VPS įgyvendinimo valdymas“, XII „VPS įgyvendinimo stebėseną“ bei XII skyriumi „VPS įgyvendinimo vertinimas“).

Informacijos apie VPS įgyvendinimo eigą teikimas:

- ❖ už informacijos rinkimą ir teikimą stebėsenai atlikti bus atsakingi VPS administracijos darbuotojai (VPS administravimo vadovas, administratorius, finansininkas, viešųjų ryšių specialistas);
- ❖ informacija apie VPS įgyvendinimo pažangą ir susidariusias VPS įgyvendinimo problemas bus gaunama iš vietos projektų įgyvendinimo ataskaitų, vietos projektų patikrų, taip pat iš kitų informacijos šaltinių;
- ❖ VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaita bus rengiama 1 kartą per ketvirtį;

	❖ VPS įgyvendinimo metinė ataskaita rengiama pagal Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių nustatytą formą ir reikalavimus;❖ VVG ataskaitą tvirtins VVG visuotinis narių susirinkimas;❖ Ataskaita taip pat bus viešai skelbiama interneto svetainėje www.pajuriokrastas.lt.
